

ŽENA IN DOM 5

MAJ 1934. LETNIK V.

Na vsaki toaletni mizici
mora biti

Orahol Rave

ker Orahol idealno podpira in pospešuje zdravo delovanje kože.

Z **Oraholom** redno masirana koža nima nikoli nobenih nečistot, mozoljev in izpuščajev, in nikoli se ne pojavijo kožne infekcije in vnetja. **Orahol** pospešuje dihanje kože in pomaga odpravljati razne za lepoto škodljive tvarine, ki jih na naraven način izločuje. Z **Oraholom** namazana koža veliko močneje sprejema koristne ultravioletne žarke iz kosmosa. Blagoslov solnca uživamo poleti in pozimi intenzivneje, če smo namazani z **Oraholom**, ker **Orahol** ne pušči, da bi se pigment ožgal in razkrojil, in tako dobivamo temno, zdravo polt, ne da bi se nam bilo bati solnčnih peg.

Po Vašem obrazu se sodi Vaše telo in nasprotno. Če hočete imeti čist obraz, ni dovolj, da negujete samo obraz, ampak je treba negovati vse telo. To nego Vam omogoča temeljito in brez velikih stroškov **Orahol Rave**.

Pri nakupu je treba paziti! Original Orahol Rave. Dobi se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Elegantne dame vzbujaajo pozornost ...

Zato bodite pri nakupu oblek oprezni. Dobro preudarite, preden se odločite za kroj.

Veliko izbiro modelov Vam lahko pokažemo. Posetite nas pri prvi priliki.

Pri nas najdete gotovo kaj, kar potrebujete. Imamo krasne modele. Čudovite kombinacije damskega blaga.

Drago Gorup & Co., Ljubljana

Miklošičeva cesta števil. 16/1. Hiša Del. tisk. (Bamberg).

Telefon 32-33.

Okrasite svoje stanovanje

z lepo preprogo!

Vsaka dama gleda, da ima svoj dom opremljen po svojem okusu. Tak dom je prikupen, v njem se odraža osebna nota gospodinje.

Kako neokusno je stanovanje, ki je natrpano z dragocenim pohištvom, tla pa so pokrita z neokusnimi preprogami, ki so brez vsake vrednosti. Nasprotno pa poživi stanovanje, če je tudi skromno, originalna preproga. Lepa preproga je vedno reprezentativna in priča o odličnem okusu gospodinje.

Banovinska tkalnica preprog v Sarajevu izdeluje tkane bosenske in perzijske preproge iz volne in svile, pregrinjala za postelje in divane, zastore, zastirače, blazine in gobelinske slike. Vzorci v barvah in ceniki se pošljejo na željo brezplačno.

Državni in samoupravni uradniki lahko dobe blago na dolgoročno odplačevanje brez zvišanja cene.

Banovinska tkalnica preprog v Sarajevu je bila odlikovana z najvišjimi odlikovanji na teh razstavah: Dunaj 1890, Karlsruhe 1891, Temešvar 1891, Zagreb 1891, Pariz 1892, Budimpešta 1896, Bruxelles 1897, Dunaj 1898, Pariz 1900 in 1925, Barcelona 1929, Solun 1930.

GOSPODINJE!

PRAVA DOMAČA JED LE S PRAVIM DOMAČIM IZDELKOM.

Čak gospodinje pripravljate in
villijonkrat izkušena

Bacimida

(nadomestek za jajca)
od Dr. Crnta in Dr. Oetkerja

Čak domača moč za shajenje testa in havo
jajc; nadeva kvasca tega praška vsebuje mo
harro ranga rumenjska kakor tudi moč ene
boljaka.

Bacimida se kvasca dnda vsaki močnati)
in pivca, posebno anletam, šljivakom,
ovocem, krpizom, omakom, buhteljom, k
leam, maslacem in kbbkema totu itd. e
se dobi lipo obliki in je lahko preha!

lin 150 6

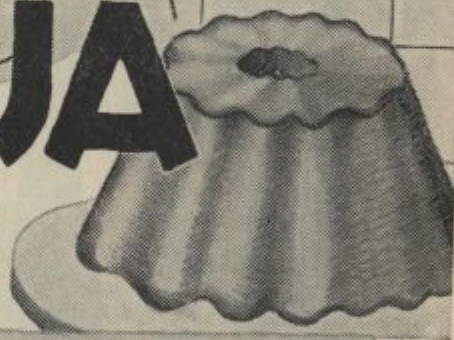
**Dr. Oetker-jev
PRIPOMOČEK
ZA
VKUHAVANJE
za gospodinjo.**

Vsebinska teža zavojčka uporabljena po
enotnostnem navodilu, da 5 kg vkuha-
nega s'vda. šele v marmeladno, sad-
nega sokovka, kumarom in slinčnem
stalnosti in zdravni ali kvarjenje po
vsebinski ter klasno.

JUGOSLOVANSKA TVORNICA

D. A. OETKERJA

*
Nadalje proizvajamo še:

pudinge

kreme

šartlje

itd.

**Doktor Oetker-jev
pecilni prašek**
Je najboljši!
Zakonito zaščiteno pod
imeno m

Backin

**Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor**
za kuhinjo.

To zavitek sadostuje, da zadobi velik puding,
krema, koki ali 1 liter likerja prijeten
vaniljev aroma.

Vsebinska teža zavojčka nadomestuje 2 1/2 stroke
dobre vanilije.

Veledenjena gospa!

Pri nakupu blaga za obleke in manufakture sploh se dá prihraniti. Ali poznate naše reklamne cene za pomladno sezono? Evo samo nekaj primerov:

Perilni Creppe, poludelen itd.	Din 9— do 12—
Damsko volнено blago za obleke	Din 28— 35— 42—
Damsko volнено blago za plašče	" 56— 75— 98—
Blago za deške obleke	" 30— 42— 54—
Kamgarni za moške obleke	" 96— 132— 160—
Šifoni, prvovrstni, 80 cm	" 11— 13— 14:50
Za rjuhe: Molinos, 150 cm	" 17—
Domestik, 150 cm	" 20— 26—
Za kapne: šifon Creton, 180 cm.	" 28— 32— 36—

Ogromna izbira svile vseh vrst že od Din 12— naprej.
Specialna trgovina
NOVAK — LJUBLJANA

Kongresni trg št. 15.

Pri nunski cerkvi.

Nudimo priznano prvovrstno blago.

Kdor pozna kakovost in ceno našega blaga, kupuje samo pri nas.

Čudni levi.

«Ko sem bil zadnjikrat v Afriki, sem neko noč, ko sem spal, začul leva, ki je rjovel v bližini našega taborišča. Pograbil sem puško in planil iz šatora. In ubil sem leva kar v nočni srajci.»

«Kako?» se začudi prijatelj. «Ali imajo levi v Afriki nočne srajce?»

Neroden odgovor.

«Če se postavim na glavo,» pravi telovadni učitelj svojim učencem, «mi gre vsa kri v glavo. Ali ne?»

Nihče ne oporeka.

«Kaj pa, če stojim na nogah? Zakaj mi potem kri ne gre v noge?»

«Ker nimate praznih nog,» odvrne eden izmed učencev.

Zagovoril ga je.

Kurnik ni dosti dal na Smolčevo prebrisanost. Dostikrat mu je zastavil kakšno računsko uganko, ki se ni dala rešiti, da bi se iz njega ponorčeval, ko bi kaj neumnega znil. Toda Smolec ni bil tako neumen, kakor si je Kurnik mislil.

Nekoč ga je Kurnik vprašal: «Če je ta soba štiri metre dolga in tri široka in če nosim en meter in dvajset centimetrov dolge progaste hlače, — koliko sem potem star?»

Smolec nekaj časa premišlja, potem pa pravi:

«Štiri in štirideset let!»

«Prav, Smolec, prav! Kako si pa to izračunal?»

Pa odvrne Smolec:

«Pri nas doma imamo napol prismojenega hlapca, ki je v dvaindvajsetem letu...»

Pozna jo.

O n a : «Ali me boš čakal jutri ob pol petih pred glavno pošto?»

O n : «Bom. Kdaj pa prideš ti?»

ZA POMLAD

Zakaj TIVAR OBLEKE?

Zato, ker so lepe, dobre in cenene

Izdelujemo obleke

ZA VSO DRUŽINO

Prosimo Vas, da se o tem prepritate v naših prodajalnah

TIVAR

O B L E K E

Spoštovani čitatelj!

Pređen začnete čitati našo reklamo, bi radi izpregovoriti z Vami nekaj besed:

Naša reklama nas veže! — Kar obetamo, moramo tudi izpolniti! — Če pri nas ne dobite tistega, kar pričakujete, boste razočarani! In že eden razočaran naročnik nam lahko več škoduje, kakor bi nam moglo koristiti 10 zadovoljnih! Naša reklama nas torej veže, da Vas zadovoljimo na vse strani, ker je Vaša korist tudi naša korist, a Vaša škoda bi bila tudi naša škoda!

Samo tako nam je uspelo, da smo pridobili toliko privržencev in prijateljev našim Elsapreparatom — v teh 36 letih njih obstanka.

Obetamo tudi Vam pripravate brezhibne kakovosti, nizke cene, vestno in dobro postrežbo — da si tudi z Vami pridobimo zadovoljnega naročnika.

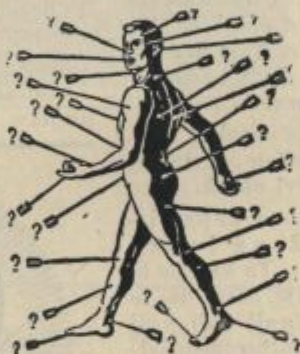
Toliko smo Vam hoteli povedati, zdaj pa izvolite v božjem imenu prečitati tole:

Kako se uporablja

Fellerjev „ELSA“ prijetno dišeči fluid.

Tridesetinšestletne izkušnje naših odjemalcev

so vsebovane v spodaj navedenih kratkih navodilih. Fellerjev blagodišeči Elsafluid iz rastlinskih esenc je zlatorumena tekočina, močnega, prijetnega vonja, ki z vodo pomešana pobeži kot mleko. Služi, kakršnen je že slučaj, čist ali pomešan (z vodo, oljem itd.) za zunanjo ali notranjo uporabo.

A.) Notranja uporaba.

Za želodec, proti slabosti, krčem, bolečinam vsake vrste v drobu itd.

se jemlje nekolikokrat na dan 20 do 30 kapljic Elsafluida na sladkorju, vodi ali mleku.

Proti kašlju, hripavosti in sluzi, pri odraslih in otrocih

zelo hvalijo Elsafluid (10–20 kapljic) na kavno žličko mleka ali -Elsa-čaja za prsi. To jemljite večkrat podnevi in ponoči, kadar Vas začne siliti kašelj. (Posebno hvalijo istočasno jemanje Elsa-zagorskega soka!) Dobro je v takih slučajih namazati prsi tudi zunaj z Elsafluidom.

B.) Zunanja uporaba.

Proti revmatizmu, kostobolju, trganju, zbadanju, bolečinam v živcih, v tilniku in križu.

Bolno mesto se dobro masira s čistim nerazredčenim Elsafluidom, dokler koža močno ne zardeči — kar je znak, da so se odprle znojnice in razširile drobne krvne žilice. Kadar se to doseže, se dotično mesto iznova polije z majhno količino Elsafluida, ki se tam rahlo razmaže in takoj zavije v robec ali brisačo. To treba redno ponavljati vsak večer, a če potrebno, tudi sjutraj.

Proti glavobolu, migreni, omotici, opešanju itd.

pomaga, če o pravem času namažete čelo in senci (če je treba, tudi glavo) s čistim Elsafluidom. (Dobro je, če hkrati uporabljate tudi Elsa-črtnik za glavobol!)

Za oči

zelo hvalijo, če jih vsak dan izpirate z mlačno ali postano čisto vodo (pol kozarca), v katero ste kanili 40 kapljic Elsafluida. Po vsakem naporu oči (dolgo gledanje, ročno delo), za rdeče ali nečiste oči: obkladki od iste raztopine. Pri vsaki očesni bolezni pa je treba iskati zdravniškega nasveta.

Zakaj ravno „ELSA“?

Ker so pravi Elsa-izdelki močna sredstva za pravilno nego lepote, pa pri tem ne škodijo zdravju, ker se izdelujejo na medicinski podlagi. Fellerjeva kavkaška Elsa-pomada za varstvo obraza in kože in Fellerjeva

Proti nahodu, kihanju, ozebi, prehlajenju vsake vrste hvalijo kot zelo uspešno drgnjenje z razredčenim Elsafluidom (50–80 kapljic na pol litra vode).

Za uho,

ki je najnežnejši organ in je zato treba zanje mnogo pazljivosti in čistosti, da se vzdrži njegovo zdravje in dober sluh, zelo hvalijo mešanico nekolik kapljic Elsafluida z nekoliko čistega olja, ki se na čisti vati oprezno dene v uho.

Proti zobobolu

namažite dlesno okrog bolnega zoba s čistim Elsafluidom. Z njim namažite tudi lice od zunaj in ga toplo zavijte z robcem. Ako je zob votel, vtaknite vanj še kroglico iz vate, namočeno v čistem Elsafluidu. Dobro je tudi, če držite v ustih nekaj časa toplo vodo z Elsafluidom (1 kavna žlička na četrt litra vode).

Za dnevno nego ust, zob in dlesne

daje Elsafluid idealno zobno vodo (30–50 kapljic na eno čašo mlačne vode) za izpiranje po vsaki jedi in za grgranje. Kdor tako dela, ne trpi nikdar na zobobolu. Leta raztopina je obenem tudi najboljšo sredstvo proti neprijetnemu dihu iz ust.

Za izpiranje ran, za obkladke na otekline, potolčena mesta itd.

služi antiseptična voda, prirejena od 1 kavne žličke Elsafluida na četrt litra vode.

Opeklina

namažite takoj z Elsafluidom ali pa če imate pri roki mešanico iz enakih delov olja in Elsafluida. Na ta način se mehurji sploh ne bodo pokazali.

Pri ozeblinah

kopajte bolna mesta (na rokah ali nogah) vsak dan v zavreliči žajbljevega listja, ki ji pridenete eno žlico Elsafluida in po potrebi tudi 1–2 Elsa-boraksovi pastili. Nato jih namažite z mešanico iz enakih delov olja in Elsa-fluida.

Za sport

se vedno bolj uporablja Elsafluid, ki sveži, krepi in jači in omogoča s tem najboljše rezultate. Pri plavanju, lahki atletiki itd. se jemlje za masažo Elsafluid, pomešan s finim oljnim oljem (kavna žlička na četrt litra vode); izkušeni nogometaši, planinci, turisti, popotniki itd. masirajo noge že prej, pa tudi pozneje s čistim Elsafluidom in vzdrže tako tudi največji napor.

Za nego las

hvalijo drgnjenje s čistim Elsafluidom. S tem se jači lasišče in preprečuje tvoritev prhljaja, pa tudi odstranjuje čexmerna mast iz las. (Elsa tannohčna-pomada in Elsa-mila izpopolnjujejo racionalno nego las.)

Za nego lepote

je in ostane Elsafluid najboljši in najugodnejši kosmetikum. Dnevno umivanje lica v vodi deževnice z dodatkom Elsafluida vzdržuje in daljša deklisko svežost in čistost lica — glavni pogoj lepote. (Kdor ima Elsa toaletne borakspastile, temu ni treba deževnice! Elsa obratna pomada in Elsa mila izpopolnjujejo racionalno nego lepote.)

Kot domača apoteka

služi Elsafluid v tisoč prilikah onemu, ki ga ima vedno pripravljene in gleda, da mu hiša nikdar ne ostane brez njega. Čim starejši je Elsafluid, tem boljši in plemenitejši je. Zato je bolje, če si ga naročite za dalje časa.

„ELSA“

(Fellerjev prijetnodišači fluid z znamko «Elsafluid»)

dobiva se v lekarnah in zadevnih trgovinah po

Din 6.—, 9.— in 26.—.

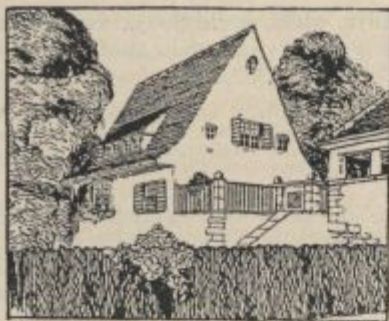
Cene za Fellerjev Elsafluid z zabojem in poštnino vred:

1 zavoje	= 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 spec. stekl.	= Din 58—
2 "	= 18 " " " 12 " " 4 " "	= " 109—
4 "	= 36 " " " 24 " " 8 " "	= " 173—
6 "	= 54 " " " 36 " " 12 " "	= " 250—
8 "	= 72 " " " 48 " " 16 " "	= " 325—

Če naročite po pošti, naslovite natančno:

Lekarnar Evgen V. FELLER,
Stubica Donja, Elsa trg 280.

Odobreno po minist. soc. pol. in narod. zdravja Sp. št. 1006 z dne 7. VIII. 1933.

Lastni dom

Vsaka družina hrepeni po lastnem domu. Tri četrtine svojega življenja prebijemo doma. Ako je ta dom naš, je tudi življenje trikrat lepše.

V lastni hiši se otroci lahko prosteje gibljejo. Nismo odvisni od gospodarja. Prepirov s soslednimi najemniki ni. Mož ostaja doma, ker se z veseljem ukvarja z vrtno in perutinarstvom.

Do lastnega doma ima vsak človek pravico. Žalostno pa je, da so sedanjí časi taki, da živi ogromna večina iz rok v usta. Spričo teh razmer torej ni misliti, da bi si kdo mogel tako lahko postaviti svoj dom. Kakor pa posije po dežju vselej sonce, tako morajo napočiti tudi po teh slabih časih lepši časi. Po drugih državah se že nekaj obrača na bolje. Morda se nam v nekaj letih odpre boljše življenje. Za tisti čas, ki si ga vsi želimo, pripravljamo praktične knjige o gradnji lastnega doma.

V treh do štirih letih izide več takih knjig, ki Vas bodo natanko poučile o vsem, kar morate vedeti, ka-

dar se odločite za gradnjo lastne hiše, in pokazale, kako se zgradi hiša z dobrim materialom in z majhnimi stroški.

Te knjige bodo namenjene zlasti ljudem z majhnimi dohodki. Seveda bodo tudi srednji sloji dobili v njih dovolj vzpodbudnih načrtov.

Knjige bodo vsebovale vse tehnične, gospodarske in zakonske podatke. V njih dobite vse, kar morate vedeti od trenutka, ko kupite svet, pa vse dotlej, dokler ni hiša dograjena in vrt urejen. Besedilo bodo izpopolnjevale slike, načrti in proračuni.

Te knjige piše in pripravlja priznani strokovnjak arhitekt ing. Rado Kregar, profesor Srednje tehnične šole v Ljubljani. V drugih jezikih stanejo knjige te vrste mnogo denarja, naročnice pa bodo dobile štiri take knjige po sedem dinarjev.

Letos izide prva knjiga: «K a k š e n naj b o naš dom». Tiskali jo bomo samo v toliko iztisih, kolikor jih bo naročenih. Nadaljnje gradbene knjige se bodo izpopolnjevale s prvo. Zato skrbite že sedaj, da dobite že prvo knjigo, ker Vam nadaljnje knjige ne bodo dosti koristile, ako ne boste imeli prve.

Ker se laže plačuje v obrokih, Vam priporočamo, da nakažete na račun teh knjig že sedaj prvi obrok.

Poleg te prve stavbne knjige izidejo še tele štiri: «Ž e n a i n s o d o b n i p r o b l e m i». Ta knjiga je tako važna za sedanje čase, da jo bodo z zanimanjem brali tudi Vaši možje. Piše jo znana kulturno-socialna delavka Angela Vodetova.

Tretja knjiga bo: «Z a p r i d n e r o k e — č e t r t i d e l: V e z e n j e». Prve naklade knjig o ročnih delih so bile takoj razprodane. Tisk druge naklade, ki ne bo tako velika kakor prva, je seveda precej dražji. Zato je cena knjig druge izdaje Din 15.—. Če hočete torej dobiti letošnjo knjigo za Din 7.—, jo takoj naročite skupno z ostalimi štirimi knjigami.

Četrta knjiga bo: «N a l e z l j i v e b o l e z n i». To je tretja knjiga, ki jo piše dr. Karel Petrič, direktor Državnega higienskega zavoda v Ljubljani. Te zdravniške knjige so se naročnicam zelo priljubile, ker rešuje pisatelj s preprosto besedo vsa vprašanja zdravja in bolezni.

Peta knjiga bo «G o s p o d i n j s k i k o l e d a r z a l e t o 1935.», brez katerega, kolikor vemo, ne more biti nobena varčna in praktična gospodinja več.

Prvo knjigo prejmete konec avgusta in potem, vsak mesec po eno. Vseh pet gospodinjjskih knjig dobite

za Din 37.—. V tem znesku je že vračunjena tudi poštnina.

Uvažujete torej naš nasvet in pričinite takoj s plačevanjem obrokov za te knjige. Cena je tako nizko odmerjena, da ne smemo imeti nobenih nepotrebnih izdatkov za opominjanje. Zato bomo mogli knjige poslati samo tistim, ki bodo imele avgusta meseca plačano naročnino za list in za knjige v znesku Din 105.—.

Prosimo še, da pogledate, kako je z Vašo naročnino. Štiri mesece imate časa. Razdelite si naročnino na štiri obroke. Položnice so bile priložene prvi, drugi in četrti številki. Če ste katero založili, dobite drugo pri vsakem poštnem uradu. Na takšno položnico zapišite: «Ž e n a i n d o m», Ljubljana, št. 15.490.

Če Vam letošnje knjige ne bodo všeč, nam jih lahko v osmih dneh po prejemu vrnete, nakar Vam denar takoj vrnemo.

Prepozno.

Štrukelj potuje v Pariz. Osmi dan prejme brzozavko od svoje soproge: «Ne pozabi, da si oženjen!»

Štrukelj odgovori:

«Obžalujem, brzozavko prepozno prejel.»

GOSPE, „BALSAMETTE“ POMAGA!

„Balsamette“, mesečni kozmetikum: odvrača bolečine!

Nič več ni motenj pri delu in sportu. Edino sredstvo svoje vrste, ki se uporablja kozmetično in samo odzunaj.

„Balsamette“ je higienski izdelek, ki deluje čudovito hitro, ki hladi in odpravlja neprijetni duh.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah ali pa v trgovinah, kjer kupujete mesečne obveze.

Cena originalni steklenički Din 28.—. Če zahtevate, pošljemo brezplačno poizkusno stekleničko „Balsamette“ s prospektom in navodilom za uporabo.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Vigor, Service 4-E, Zagreb, Boškovičeva 44.

Prospeh in zdravje

svojega dragega deteta

najlaže dosežete, če ga hranite z znanim redilnim sredstvom

Zamako

Naravna in okusna hrana iz naravnega hribovskega ovsa, ki se prav lahko uživa. Zahtevajte brezplačni vzorec in navodila od

Paracelsus
k. d., Zagreb 3

*Ujedo si ga človek
iznova poželi ...*

in vsak dan mu pripravi novo veselje umivanje z mehkim, nežno dišečim milom Elida Favorit! Dovršeno lepa polt, zdrava, čista koža — to je uspeh. Nobena ženska, ki hoče imeti zares negovan videz, ga ne more pogrešati!

**MILO
ELIDA**
Favorit

Obrekovanje. Zahtevajte od dotičnega, ki Vas je tatvine osumil, da svojo obdolžitev v časopisih javno prekliče. Če tega ne bo hotel storiti, Vam ne preostaja drugega, kakor da ga tožite in se Vaša nedolžnost s tožbo dokaže. Od delodajalca imate pravico terjati plačo samo za tisti čas, ki je odmerjen za pravilno od-poved.

Prehitra rast. K. J. in Ž.

Alimenti. «Obupana žena». Sporo-čite naslov, pa Vam pismeno odgo-vorimo.

Kaj človek res ne sme delati? Brez obrtnega lista ne sme nihče iz-vrševati obrta. Vi si lahko pomagata na ta način, da ustanovite družbo z omejeno zavezo in si vzamete dru-žabnico, ki je izučena šivilja in ima

mojstrski izpit, ali si pa najamete poslovovalkinjo, ki ima potrebna iz-pričevala. Še prej pa poizkusite s prošnjo na Zbornico za trgovino in obrt. Morda Vam ona izjemoma izda obrtni list.

Postranski zaslužek. Naročnicam, ki so brezposelne, in takim, ki bi rade kaj zaslužile, se sedaj nudi ugodna prilika. Splošna zavarovalna zadruga v Ljubljani je sklenila z zavarovalnico «Dunav» ugodna po-smrtninska in varčevalna zavarova-nja in zavarovanja za doto. Vsa za-varovanja so namenjena delavskemu, kmetijskemu in srednjemu stanu in se lahko sklenejo tako, da pla-čuje zavarovanec po pet dinarjev na mesec. Zavarovanja so krita z vsem 50-milijonskim premoženjem zavarovalnice «Dunav». Splošna zavarovalna zadruga prične z organizacijo meseca maja ali junija. V ta namen potrebuje v vseh krajih omejeno število zastopnic in zastopnikov. Za-služek bo dober. — Tiste, ki hočejo izrabiti ugodno priliko, naj sporoče svoj naslov «Odseku za preskrbo dela založbe žene in doma». Vse

prijavnice pošljemo takoj na pri-stojno mesto, odkoder dobe potem vsa potrebna pojasnila.

Iščemo dela za gospodinske po-močnice, šivilje, trgovske nameščen-ke, uradnice.

Šivilja, ki zna samostojno krojiti in ki bi šla v Bosansko Krupo, naj nam sporoči svoj naslov.

Dober bonbon.

«Tetka, včeraj mi je kupil stric Tina zavojček kisljeh bonbonov. Ene-ga sem spravil zate. Na ga!»

«Si že priden, Mirko», odvrne teta in dene bonbon v usta.

«Ali je dober?»

«Zelo.»

«To se mi pa res čudno zdi.»

«Zakaj pa?»

«Zato, ker sem ga pred tabo dal Hektorju, pa ga je takoj izpljunil.»

Pouk.

«Oče, povej mi, kaj je to ,upnik'?»

«Upnik, to je človek, ki u p a, da bo dobil nazaj denar, ki ga je po-sodil.»

Za tople dneve

Za dame in gospode lahke letne obleke:

Platno, širina 80 cm Din 25—, 35—
 Bouret, „ 80 cm Din 20—, 25—
 Bouret, „ 140 cm Din 45—

Za dame:

Modno platno, širina 75 cm Din 36—, 40—, 48—
 Bouret v barvah, prima Din 30—
 Platno, barvasto, širina 70 cm Din 25—
 Eponge v barvah, širina 75 cm Din 33—, 40—
 Pol-delen, modni kretoni, indantren Din 12—, 15—
 Modni krep, križasti vzorci, „ Din 17—
 Piqué, vzorčast, širina 100 cm za boljše domače obleke in pijame Din 30—

Svile:

Vzorčaste Din 14—, 17—, 35—
 Fine svile za bluze, enobarvne Din 28—, 33—, 38—
 Crepe de chine, vzorčast, za modne toalete Din 48—, 62—, 70—
 čistosvilen crepe satin, crepe de chine, prima Din 65—
 Organdi, visoka moda Din 38—, 40—, 48—

Okazija volnenega blaga:

MODNE TKANINE
 Afghalén, crepella, bouclette, širina 130 cm Din 85—

POSEBNOST:

Tootal produkti „antcrease“ se ne mečkajo!
 Toil-royé, širina 100 cm Din 49—
 Tobralco za lahke letne obleke Din 22—

Za gospode:

Specialno za tople dneve
 Fresko-kamgarni Din 110—, 130—, 155—, 168—, 205—
 Za pump-hlače Din 64—, 88—, 110—, 130—

Frotirke za kopanje:

Din 8.50, 10—, 17—, 22—, 29—, 32—
 Frotir za kopalne plašče od Din 60— dalje.

Za vse izven Ljubljane: Pišite po vzorce!

	JUNIJ	JULIJ	AVG
1. povel. Cvetko Irenej	1P 2S	Fortunat Marcelin	1N 1S
2. povel. Stanislav Prik. sv. M. Gregor Vrebonod František Pantracij	3N 4P 5T 6S 7C 8P 9S	2. pobiak. Frančiš. Bonifacij Norbert Robert Medard Primož	2P 3T 4S 5C 6P 7S
3. povel. Bonifacij Izidor Janez N. Paskal Erik Peter	10N 11P 12T 13S 14C 15P 16S	3. pobiak. Barnaba Janez Anton P Bazilij Vid Fran Reg.	8N 9P 10T 11S 12C 13P 14S
4. povel. Emil Janez Krat. Mar. Dev. Gregorij Filip	17N 18P 19T 20S 21C 22P 23S	4. pobiak. Evfrem Julijana Silverij Vekoslav Ahacij Agripina	15N 16P 17T 18S 19C 20P 21S
5. povel. Avguštin Magdalena Ferdo Telovo	24N 25P 26T 27S 28C 29P 30S 31C	5. pobiak. Krea Viljem Janez in P. Hema Vidov dan Peter in P. Sp. Pavla	22N 23P 24T 25S 26C 27P 28S
6. pobiak. Ob. M. D. Bernard Urh Cir. in Met. Izalija Vilijoj		6. pobiak. T. pobiak. Nikolaj Amalija Pij L. Mohor in F. Anaklet Bonavent.	29N 30P 31T

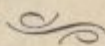
MANUFAKTURA

Souvan

LJUBLJANA
 MESTNI TRG 24

žena in dom

REVIJA ZA SLOVENSJKO ŽENO ŠTEV. 5 MAJ 1934 LETO V

Vera Gogala:

IZPOVED

Mamica, pri oknu sediš s šivanjem v naročju in čakaš na nas, da se vrnemo. Vsa dobra in zaskrbljena zastrmiš skozi okno v košček jasnega neba in misliš na nas. Vsa izba je polna Tvoje miline.

In ko se spet zberemo vsi okoli Tebe, nas samo gledaš, smehljaš se in si srečna.

Ne, mamica, nikar se ne raztoži! Zakaj si postala zamisljena in otožna? Zakaj strmiš v daljave in skrivaš solzo v očeh?

Ni res to, kar praviš. Saj smo Tvoji, mamica. Ni nas odvedlo živoljenje in razdelilo naše ljubezni do Tebe. Nisi ti samotno zapuščeno drevo, ki so mu odžagali veje. Ali ne čutiš, kako se nemo zatekamo k Tebi, v žalosti in radosti. Ti nam daješ uteho, Ti deliš z nami vsak kratek trenotek sreče, ki si jih sama v živoljenju tako malo srečala. Neme so naše tožbe, a Ti nas razumeš. Bereš iz naših zaprtih ustnic, najdeš skrito bolečino v naših otožnih očeh.

Mamica, ali nam more kdo dati več?

Mi pa Ti dajemo tako malo!

Ko smo bili še majhni, si nas vzela v naročje in nas ljubkovala. Takrat, praviš, da smo bili še čisto Tvoji. Majhni smo bili, kakor nebogljenca piščeta smo tekali za Teboj in potrebovali smo Te. Nismo se še zavedali zaklada materinske ljubezni. A zdaj Te potrebujemo še mnogo bolj. Zdaj nismo več otročički, ki se v strahu skrijejo za materino krilo. Živoljenje nas je potegnilo v svoj tok, bolečina nam ne prizanaša, ni materinega krila, da bi se skrili pred nesrečo. Mamica, tako malo smo srečni!

A vendar smo bogati, ker imamo še Tebe. Le tako nerodni smo, trdi, tako čudni. Svoja nežna čuvstva se sramujemo pokazati. Pa bi pokleknili pred Teboj in skrili glavo v Tvoje naročje, razjokali bi se brez pravega vzroka, le od sreče, da smo premagali tisto čudno čuvstvo sramu. A ne moremo, ne znamo. Govore le naše oči, ki Ti sledijo in Te obožujejo, kadar ne vidiš. Veruj nam, mamica!

In ko posedemo okrog Tebe, kakor v tistih prvih letih našega živoljenja, vidiš v nas spet svoje malčke, trdoglave bučice z napetimi lički in odvezanimi čoveljčki. Spomniš se na vse sladke in žalostne dogodke iz naših otroških let, zasanjaš nazaj čisto do rojstva našega in nam pripoveduješ, da se nam taja srce in duša. Koliko si prestala za nas, mamica, a so Ti vendar ti spomini najslajši. Bogati so ti spomini, za Tebe in za nas!

Ko Ti je umiralo najmlajše dete, si klečala pred posteljico in rotila Boga: «Ne vzemi mi je, ne vzemi mi moje srečice!» Z lastno toploto si na prsih ogrevala zvičajoče se telesce in si priborila živoljenje zanje, ki je bilo že skoraj ugaslo.

Koliko prečutih noči je že bilo od tistega časa, in nihče ni videl skritih solza, ki si jih prejkokala prav za tisto dete, ki mu je nekdanj Tvoja ljubezen ohranila živoljenje. Uboga mamica, Tvoja usoda je — biti mati.

Tvoja deca je doraščala. Veselo in brezskrbno je tekala skozi živoljenje. Ti pa si dan za dnem pobirala trnje z naših poti, z lastnimi rokami si razgrebala kamenje in osat izpod naših nožic in s cvetjem si posipala naša mladostna leta. Mi pa smo skakljali brez misli po tistih rožicah in nismo ugibali, kdo nam jih trosi.

Če smo bili bolni, si se sklanjala vse noči čez naše posteljice in nam hladila vroča čela s svojo čudežno dobro roko. Za Tebe ni bilo počitka, dokler nismo spet zdravi in veseli zdirjali na trato. Potem pa si sama omahnila, vsa trudna in od neprespanih noči ubita, a nisi potožila niti z besedico. Mi pa smo se lovili po trati in nismo videli Tvojih upadlih oči in bledih lic. Bili smo le otroci.

Ko je Tvoje dete prišlo domov s prvo srčno bolečino in je v skruti samoti izkušalo svetu utajiti solze prvega srčnega gorja, si poiskala to ubogo malo srce in ga pritisnila na svoje prsi. Od tistega dne nisi bila samo mati, postala si tudi tovarišica in prijateljica. Kako srečen je otrok, ki ima takšno mater!

Mamica, radi Te imamo, tako radi. A tega Ti ne znamo povedati niti pokazati.

Mamica moja, zvečer, ko je vse tiho okoli mene, ko naju loči le stena in nočna tišina, tedaj mislim samo na Tebe. Takrat si z vso silo zaželim, da bi prišla k Tebi, po prstih, privila bi se k Tebi kakor takrat, ko sem bila še majhno nebogljenče, in bi pritisnila lice k Tvojemu obrazu. S poljubi in solzami bi pokrila Tvoje dobre mile oči, nenasitno, v trepetajoči bojazni pred trenotkom, ko se zapro za vedno.

Pa ne storim ničesar. Le glavo skrijem v blazine in v pridušenem joku molim za Tebe.

Kaj bo z nami brez Tebe na svetu?

Mamica, Ti si nam mati in to pomeni — vse!

roč poletni dan se je nagibal k zatonu. Solnce je bilo nizko nad obzorjem in nebesni strop je bil ves oblit z rdečim svitom. V bambusovi goščavi so se plazile prve sence.

Mičio san se je vračal s predvečernega izprehoda. Premeril je čajne plantaže, obiskal vrt, kjer so zorele murve, ter stopal

z lahnim korakom proti domu in se predajal edinstvenemu čaru svoje okolice.

Pred nekaj dnevi se je vrnil iz glavnega mesta, kjer je dovršil prvo leto visokošolskih študij. In sedaj mu je bilo doma vse tako drago in ljubo po dolgem letu bivanja v tujini. Slednja stezica, vsak kotiček je govoril k njemu o spominih iz otroških let in najnežnejše mladosti.

Tod ga je nosila služkinja O Taku «cucoramo», tod je tekal in se skrival za debela dreves in za grmovje, ko je bil že nekoliko večji...

Sinilo mu je v glavo, kako je pač čudno, da se mu v spominih na otroško dobo vedno vsiljuje O Takina slika, ki ga utruja s svojo pretirano skrbjo in ljubeznijo in mu preseda z večnimi in nepotrebnimi pozornostmi.

Oče mu je umrl tako zgodaj, da se ga ni niti spominjal, in mati ga je vzgajala zelo strogo. Ni se smel geniti od mize, dokler ni imel vseh nalog v redu. V tem je bila mati neizprosna, posebno ko je obiskoval srednjo šolo.

«Obljubila sem to tvojemu očetu,» je vedno rekla. O Taku pa je skrbela zgolj za njegovo ugodje in udobnost, razvajala ga je, hotela ga je nositi na hrbtu, čeprav je bil že odrasel in se je zaradi tega sramoval pred tovariši.

Zdelo se mu je, kakor bi imela posebno veselje, če mu je lahko kaj podteknila, da ni tega opazila mati. Često je kupila sladkih kolačkov ali pa praženega graha iz svojega in tekla za njim, ko je odhajal v šolo, da mu je to lahko dala skrivaj brez materine vednosti.

In tako rada je čakala nanj pred šolo, da ga je lahko spremila domov.

«Pravkar sem imela tu opravka, pa sem počakala na vas, Mičio san,» je rekla vselej v zadregi. Nikdar se ni mogel prav zanesti, da ga ne čaka morda kje v trgovini ali na ulici za vogalom in ne bo nenadoma stopila k njemu in šla za njim.

Ko se je bližal čas Mičiovega odhoda v glavno mesto zaradi študija, je postajala O Taku neznosna. Medtem ko je mati vse potrebno pripravljala mirno in brez besed — njegova mati ni prav za prav nikdar veliko govorila — se je O Taku topila v solzah in ga brez konca in kraja poučevala, kaj mora vzeti s seboj in kako mora ravnati, da se mu ne pripeti kaj hudega.

In ko je bil že v mestu, je dobival od služkinje več pisem kakor od matere. Materina pisma niso bila samo redka, ampak tudi kratka in skoraj hladna, kakor se mu je zdelo, medtem ko so bila pisma O Takina vsa polna skrbi in iskrenosti. Ko se je pripeljal domov na počitnice, je bila O Taku neznansko vesela. Bila je vsa v solzah, toda to pot so bile solze veselja.

«Kako je zrasel! Kako je postal močan! In kako je pameten, kajne?» je govorila vsakomur, ki je prišel v hišo.

Taki spomini so se mu vzbujali, ko se je bližal domu. Pretirane O Takine pozornosti in ljubeznivosti so ga utrujale in mu bile hkrati zoprne.

Posvetoval se je z materjo, na kakšen način bi njenemu početju naredil konec.

«Tudi meni ni to prav. Vendar je proti O Taki težko kaj ukreniti. Tvoj oče je želel, da bi je nikdar ne dali od hiše — so pač razlogi za to...»

Mičio san je opazil, da je mati v zadregi kakor vedno, kadar je kdo vzel očeta v misel. In zato ni odslej tega nikdar več omenil.

Proti služkinji je bil brezbrizen, včasih celo sirov, samo da bi se je iznebil. Toda ko je videl njen žalostni pogled, mu je bilo takoj zopet žal.

Tudi sedaj, ko se je bližal domu, ga je vznemirjala misel, da ga O Taku že nestrpno pričakuje in da ga bo pozdravila zopet s takim veseljem, kakor bi se vračal iz daljnega potovanja.

Goreča obla je medtem zdrsula za obzorje. Rožnata zarja na nebu se je izpremenila v vijoličasto in nazadnje izgnila. Somrak je kakor vedno nenadoma in brez prehoda pokrnil okolico.

Med temnozelenimi bori in kriptomerijami se je zasvetila Mičiova rodna hiša: bila je vsa razsvetljena.

In komaj se je mladenič približal hiši, je nekdo odpehnil vrata in prikazal se je od smeha razjasnjeni O Takin obraz.

«Irašaj, irášaj — vstopite, vstopitel!» je klicala veselo. Prinesla mu je mehke copate, da mu ni bilo treba narediti dolgega koraka, ko je sezul lesene gete, in spremeljaje ga v jedilnico je neprenehoma živahno govorila.

«Kako zdravi ste videti danes, gospod Mičio! Izprehodi vas osvežujejo, kako ste čvrsti in močni! In vsak dan ste bolj podobni svojemu očetu...»

O Taku je osupla obstala, zakaj Mičio jo je v tem trenutku ošinil z začudenim pogledom.

Niti mati mu ni tega nikdar rekla.

Materini odgovori, ko je povpraševal po očetu, so bili tako izmikajoči in nejasni, da je ostal oče zanj neznan, v mistične megle zastrta osebnost.

«Vaša mati je odšla k sestri in se pozno vrne,» je govorila zopet O Taku, «danes boste večerjali sami — takoj vam prinesem jed.» In odhitela je v kuhinjo.

Mičio je zamišljen sedel na blazino.

Instinktivno je zaslutil priliko, ko bi lahko kaj več poizvedel o očetu! Videl je, da se ga O Taku prav dobro spominja...

Zamišljen je jedel, ko mu je O Taku prinesla večerjo na prepleskani mizici. Niti opazil ni, da so to njegova najljubša jedila in da je bilo vse nenavadno skrbno in dobro pripravljeno. Neprestano je premišljeval, kako bi začel s staro služkinjo razgovor o svojem očetu. Najprej jo je pustil, da je govorila o brezpomembnih rečeh, na katere je samo pritrjeval ali pa prav na kratko odgovarjal.

«O Taku, ali sem res podoben očetu?» je vprašal nenadoma, ko mu je po večerji ponudila skodelico dišečega čaja.

O Taku je sedaj pričela na dolgo govoriti o vseh podrobnostih te podobnosti. Orisala je živo vsako potezo očetovega obraza, njegov glas in nasmeh.

Bil je presenečen, v kako živih barvah je slikala to že davno mrtvo osebo. O Taku je vse to pripovedovala naravnost z zanosom.

Od opisovanja očetove zunanosti je prešla polagoma na opisovanje njegove narave. Nikoli v življenju ni srečala tako plemenitega in dobrega človeka, kakršen je bil Mičiov oče. To je bil konec njenega dolgega slavošpeva.

Mičio je osupel poslušal. Doslej ni še nikdar slišal toliko o očetu. Mati ni rada govorila o njem, to je že davno opazil. Mislil si je, da pač ni mogla pripovedovati o njem nič dobrega, slabega pa ni hotela. In ta stara služkinja se kar navdušuje za očeta, kakor za nenavadno dobrega in plemenitega človeka...

«Oprostite Mičio san,» je končala v zadregi, ko je pospravljala prazne skodelice od večerje, «ni bilo prav, da sem vam pripovedovala o vašem očetu — vaša mati tega nima rada, toda povpraševali ste sami, in jaz sem govorila menda preveč — ne zamerite! Hotela sem vam napraviti veselje — vse bi storila, samo da bi vas razveselila in razvedrila — vse, samo da bi bili srečni...»

O Taku ni mogla več govoriti... Zakrila si je obraz z rokavom svojega kimona in bridko zajokala.

«Ah, dragi moj Mičio,» je ihtela, «danes ne morem več skrivati bolečine, ki mi je dvajset let razjedala srce — danes vam moram izdati: ljubila sva se z vašim očetom — trenutki sreče in blaženosti so bili kratki — potem pa so prišla neskončno dolga leta žalosti in odrekanja... Mičio, dragi Mičio — ti si moj sin... Ne morem več nositi v svojem srcu te bolester skrivnosti, ki bi je prav za prav ne smela izdati nikdar...»

Njeno telo je drhtelo v presunljivem joku. Izjokala je lastnemu detetu veliko bolečino svojega življenja...

*

To noč ni mogel Mičio san dolgo zaspati. Utrujen in izčrpan je zadremal šele proti jutru.

In v sanjah je začutil, kako ga njegova prava mati objema in kako mu veje v lice njen gorki dih. Zaslíšal je boječ, tih glas, ki je prosil zgolj za eno besedo: mati.

Zbudil se je s to besedo na ustih. In zdelo se mu je, kakor bi pravkar nekdo zapehnil vrata njegove sobe...

*

Zjutraj ni bilo O Taku nikjer. In Mičio je ni srečal nikdar več v življenju...

(Prevedla M. Scholle-Zupančeva.)

L. N. Tolstoj:

Moja mati

Dobro se še spominjam — kadar sem bil že od tekanja utrujen, sem zmeraj sédel za čajno mizo na svoj otroški naslanjač. Pozno je že bilo. Že davno sem popil svojo skodelico sladkega mleka in oči so mi že lezle skupaj. Toda nisem šel spat. Ostal sem in poslušal. Mati se je pogovarjala z gosti in njen glas je bil tako sladek, tako mil! Že samo s tem glasom je povedala toliko lepega mojemu srcu.

Nepremično sem jo gledal z očmi, ki jih je že motil spanec, in nenadoma je postala majhna, docela majhna. Spustil sem se iz svojega visokega naslanjača in legel v večjega, udobnejšega.

«Dremlješ,» mi je rekla mati. «Bolje bi bilo, da bi šel v posteljo.»

«Ne ljubi se mi spati, mama.»

Blodne, toda čudovite sanje so izpolnile mojo domišljijo. Prijeten otroški spanec mi je zatínil veke in zaspal sem. Še v spanju sem čutil na sebi nežno roko. Že pri samem dotiku sem jo spoznal in si jo v sanjah pritisnil na ustnice.

Vsi ljudje so se razšli. Le ena sveča je še brlela v salonu. Mama je dejala, da me mora zbuditi. Sklonila se je čez naslanjač, kjer sem spal, in mi segla z belo roko v lase, se nagnila tik do mojih ušes in mi šepnila s svojim lepim glasom, ki sem ga tako dobro poznal:

«Vstani, dušica, čas je, da greš v posteljo.»

Moj pogled je ne moti. Vso svojo ljubezen mi razodenejo njene oči. Ne ganem se. Le njene roke še bolj vroče poljubljam.

«Vstani, angelček moj!»

Z drugo roko se oklene mojega vratu in me s prsti poboža. Tihi salon je v poltemi; mati sedi meni nasproti, dotika se me, njen glas čujem: potem skočim nenadoma pokonci, z rokami se oklenem njenega vratu, privijem se k njej in ji tiho rečem:

«O, mamica, dobra moja mamica, kako te imam rad!»

Fedjova mama

dova Jevdocha Voločučka živi v majhni leseni bajti za vasico Poljano. Okoli bajtice je njeno polje, na katerem seje vsako leto koruzo in krompir, da preživlja sebe in svojega sinka Fedjo. Na koščku rodovitnejše zemlje pa poseje Jevdocha vsako spomlad lan in konopljo, da tke potem v dolgih zimskih večerih domače platno.

Jevdocha Voločučka je še vedno zala ženska. Je bolj majhne postave, kakor modriž modrih, iskrih oči, malinovitih ust in lepih polnih oblik. Njeno čelo obkrožajo debele kite kostanjevih las.

V šestnajstem letu svojega življenja se je Jevdocha omožila in v šestnajstem letu svojega življenja je že ovdovela.

Nekaj dni po poroki, leta 1914., je odrinil njen mož Ivan, ko ko se je pričela velika vojna, na rusko bojišče, kjer je padel, še preden je Jevdocha povila malega dečka Fedjo.

Narava in silna strast je vrgla Fedjovo mater v naročje vsakega moškega, ki jo je le enkrat objel.

Jevdocha je strastno poljubljala, strastno objemala, strastno pritiskala svoje ustnice na ustnice slučajnih ljubčkov in pozabila v njih objemu na vse okoli sebe, celo na malega Fedjo...

Prav pogosto so se vnele med ženami iz Poljane in Jevdocho srditi prepiri, ker je tudi marsikateri oženjeni moški z veseljem iskal vročih poljubov mlade vdove Jevdoche.

Jevdocha je pa, svesta si zmage, smeje se odbijala napade razjarjenih žen, kadar so se spravile nad njo v krčmi žida Šlojma.

«Dajte možem, kar jim dam jaz, pa ne bodo silili drugam», je posmehalno vpila Jevdocha. Vzravkala je glavo, vesela sedla med može in pila z njimi pivo, ki ga je dostikrat plačevala sama.

Jevdocha je dobivala namreč po padlem možu Ivanu vdovnino in podporo za svojega sinka Fedjo.

Toda denar v Jevdochinih rokah ni imel blagoslova. Globoki žepi krčmarja Šlojma so pogoltnili skoraj vsu vdovsko podporo.

Vdova Jevdocha je lahkomišelnost živela svoje izgubljeno življenje. Saj se njen Fedja že sam preživlja. Komaj deset let mu je, pa že pase na planini ovce bogatega kmeta Michala Varcabinka...

I.

Z visokih pašnikov pod Karpati so izginili zadnji ostanki snega. Bukovi in javorovi pragozdovi v okolici so se odeli v sveže zelenje pomladi.

Po stezi, ki se vije ob bistri reki Kišvi, hiti skozi bukov gozd ob pokanju dolgih bičev, lajanju psov, žvenkljanju zvončkov, ob vriskih in veselih pesmih pastirjev čreda ovac na planino.

Med čredo ovac je pomešana goveja živina, ki jo ženejo mlada dekleta tudi na planino, kjer prebijejo skupaj s pastirji vse poletje...

V gore žene tudi mali Fedja. Oblečen je v prtene hlače in v srajco, ki mu jo je bila naredila mati sama. Na glavi ima črn, masten klobuk, izpod katerega gleda v svet dvoje otroško se smejočih modrih oči.

Zdajpazdaj počí njegov bič in izpodbode ovce, ki mulijo travo ob stezi, včasih s krikom opozori svojega psa Brojsa, da z lajanjem priganja ovce in jih drži v čredi.

Solnce upira svoje tople žarke v rosno travo, iz katere se dviga lahna para, ki se izpreminja v daljavi visokih gora v modrikasto meglo.

*

Na visoki planini pod Karpati sedi pri svoji čredi osamljen ubožec Fedja in izvablja iz svoje lesene piščalke neznane, čudovito žalostne napeve.

Tam daleč od gorskih planin v oddaljeni vasi je Fedjova mati, na katero misli Fedja v tem hipu.

Fedja ne mara za družbo pastirjev. On išče samote, zakaj pastirji govore grdo o njegovi materi, ki jo ima tako rad. Prav pogosto je Fedja cilj sirovih zbadljivk ovčarjev, ki ne vedo povedati o njegovi materi niti ene lepe besede. In Fedjo to boli.

Fedja ima vendar svojo mater tako rad. Tako rad bi slišal, da bi kdo o njej kaj lepega povedal. Saj je njegova mati tako dobra. Kolikokrat ga je nežno ljubkovala in gladila po njegovih plavih laseh. Ne, njegova mama ni tako slaba, kakor govore o njej pastirji, saj je dostikrat, ko je bil Fedja še pri njej doma, jokala in objemajoč ga govorila: «Fedja, otrok moj, zakaj imaš tako ničvredno mater...»

V duhu vidi Fedja sliko svojega očeta v vojaški obleki. To sliko, ki jo je poslal oče, preden je bil odšel na bojišče, mu je njegova mati pogosto kazala in rekla: «Vidiš, Fedja, tole tukaj je bil tvoj očka!»

Fedja misli na mater; oči se mu svetijo od blaženosti, ko pomisli, da jo bo čez tri ali štiri mesece zopet videl.

Res da je njegova mati prišla nekoč domov malo dobre volje in pripeljala s seboj iz krčme nekaj fantov. Takrat je bilo Fedji hudo. Moral je spati na senici na dvorišču, pri svojem psu Brojsu. Toda navsezgodaj zjutraj ga je mati prebudila, stisnila v naročje in odnesla v še toplo posteljo, kjer ga je med solzami poljubovala in obsipavala z nežnimi besedami. V takšnih trenutkih je objel Fedja svojo mater okoli vratu, zaprl oči in sladko zaspal.

Zato ima Fedja svojo mater tako rad. Sovraži pa vse te ovčarje, ki o njej tako grdo govore. Kadar sliši Fedja takšne besede, se zapre v svojo kočo, krije glavo v dlani in bridko joče.

Samo piščalka, katere zategnjeni glasovi se žalostno razlegajo po gorskih planinah, mu prežene žalostne misli.

II.

Zahajajoče solnce je z rdečo zarjo pozlatilo z bujnim zelenjem pokrita pobočja, ki obdajajo vasico Poljano.

Prelep nedeljski večer pozne pomladi se je razprostrl nad vasico, ki počiva v dolini pod karpatskimi velikani in je raztresena v neenakomernih skupinah lesenih bajt.

Po poti, ki se vije skozi vasico, postopajo vaščani in uživajo nedeljski počitek junijskega večera.

Na vasi, nedaleč od lesene cerkve, je na vsaki strani poti po ena židovska krčma.

Iz obeh se razlega vesel hrušč, petje, smeh, krik in govorenje. V krčmi žida šlojma igrajo cigani. Tam plešejo.

V kolu plešejo žene, moške in dekleta s fanti. Stari cigan štepkak Lakatoš priganja h hitrejšemu plesu z zvoki gosli, ki jih spremlja na cimbele njegov tovariš Lorenc, mlad kodrast cigan.

Tam v kolu pleše s Fedorjem Kelemencinom, z Vasilijem Bubečukom, Mihajlom Durdulom in s svojim najljubšim izmed vseh, z Jurkom Ardjelanom, razgreta mati Jevdocha.

V krčmi sveti velika petrolejka in meče svojo svetlobo skozi okna na cesto, ki je zdaj že utihnila.

Utihnile so tudi gosli in cimbele.

Plesalci so se posedli vsi potni za veliko mizo, postrežljivi krčmar šlojm pa streže s penastim pivom.

Pri oknu za mizo sedi Fedjova mati s svojimi plesalci. Vsi pijejo pivo, ki ga plačuje Jevdocha sama.

Danes je dobila podporo zase in za svojega sina Fedjo; zakaj bi se torej ne veselila, ko nima razen Fedje žive duše na svetu.

«Pijte!» priganja že nekoliko pijana Jevdocha mladeniče okoli sebe. «Pijte!»

Po malem izginja podpora v žepe krčmarja šlojma, ki so brez dna.

Fedja Kelemencin, vaški popevač, prične rusinsko pesemco, in po krčmi odmeva iz nekoliko grl petje.

Pojejo pesemco o nesrečni ljubezni, ko je najljubši padel v vojni. Izmed vseh se najbolj razloči glas Jevdoche, ki na vse grlo poje svojo najljubšo pesem. Saj je tudi njen najdražji padel v vojni...

«Ej, Fedor, to pesemco mi zapoješ, kadar bom umrla in me poneso tja k cerkvi na pokopališče. Ali mi boš zapel, reci, ali mi boš zapel to pesemco, kadar bom umrla? vpije pijana Jevdocha.

«Oj, zapojem, Jevdocha, zapojem, samo če ne pojdem jaz prej k cerkvi kakor ti», se smeje Fedor Kelemencin.

«Pijte, pijte!» se dere Jevdocha.

Dvignili so se kozarci s penastim pivom. Samo Jurko Ardjelan, Jevdochin najljubši, ne pije. Vstane in gre z opotekajočim se korakom od mize.

«Hej, Jure ali mi hočeš uiti? Jure, golobček moj, počakaj name!»

Toda Jure se ne zmeni za Jevdochine besede. Ona steče za njim, mu ovije roke okoli vratu in ga zadržuje.

«Počakaj, Jure, pojdeva skupaj k meni, Jure!» prosi Jevdocha.

Jure se izkuša iztrgati iz njenega objema. Ko vidi Jevdocha, da se upira, odskoči, zagradi na mizi kozarec s pivom in se postavi preteč predenj.

«Aha, sit si me!» vpije Jevdocha. «Toda ne uideš mi odtod, Jure, ne uideš mi. In če boš hotel k drugi, te polijem s pivom in ti razbijem glavo.»

Okoli Jevdoche in Jureta se zgrne gruča žensk in mož, ki opazujejo njun prepir. Jure se razkorači, izboči prsi in zasmehovalno izziva Jevdocho:

«Polij me, polij, razbij mi glavo, toda s teboj ne bom nikoli več sedel, ti, ti, ki se vlačiš z vsakim, ti ciganka ti...»

Naprej Jure ni govoril. Z močnim zamahom je udarila Jevdocha Jureta s polnim kozarcem piva po glavi. Jure se je opotekel in si obrisal s čela kri, ki mu je brizgnila iz rane.

In preden so se navzočni zavedeli, se je zabliskal v Juretovi roki nož. Kakor bi trenil, je pograbil Jure Jevdocho za lase in ji z močnim sunkom porinil nož v prsi...

Divji krik, potok rdeče krvi, in Fedjova mati se je zvijala na umazanih, popljuvanih tleh židovske krčme.

Poslednje njene besede so bile namenjene njenemu sinu Fedji: «Fedja, ot-rok moj, zdaj ni-maš več ma-me...»

Čez tri dni so pokopali Fedjovo mater. Fedor Kelemencin ji je zapel pred pogrebom v njeni koči, kjer je ležala na mrtvaškem odru, njeno najljubšo pesemco, za katero ga je prosila tik pred smrtjo, ne da bi slutila, da ji bo Fedor Kelemencin tako kmalu in nenadejano izpolnil prošnjo...

Jure Ardjelan je takoj po umoru zbežal v gore. Čez nekoliko dni se je pa sam javil orožnikom.

III.

Prav takrat, ko je Fedjova mati umrla tako nenadne smrti, je sedel Fedja v svoji koči pri ognju in si z zvoki svoje piščalke tolažil hrepenenje po objemu svoje matere, ki je ne bo nikoli več objel in ki ga ne bo zdaj nikdar več poljubljala.

Fedjova mati je umrla...

In na jesen, ko se vrne Fedja z gorskih pašnikov, bo našel prazno kočjo, v kateri je preživel s svojo materjo zanj tako blažene trenutke.

Trava na grobu Fedjove matere bo že ovenela, ko pride Fedja k nji pomolit molitev, katero ga je ona naučila.

Prev. D. P.

S F I N G A

(A r a b s k a p r a v l j i c a)

Naposled je bil kip vendar že izgotovljen; izklesana iz žive skale je stala sfinga in zrla s svojimi mrtvimi očmi daleč tja v puščavo. Ganjen je stal pred njo njen ustvaritelj s kladivom v roki. Umetniški ponos mu je sijal iz oči; čutil je, da je ustvaril umetnino, ki bo stoletja kljubovala

viharjem puščave. Pozni rodovi jo bodo hodili občudovati in bodo strmeli nad duhom, ki je zasnoval in ustvaril tako velikansko delo.

Dolgo jo je ogledoval umetnik, kako je ležala pred njim z levjim trupom in resnim ženskim obrazom. Naslonil je glavo na mrzli kamen in zašepetal: «O sfinga, dal sem ti lepoto in nesmrtnost! Joj, da ti ne morem dati še življenja! Kako srečen bi bil, če bi našel besedo, ki bi te mogla oživiti!»

Solnce je stalo še visoko na nebu in pot v Memfido je bila dolga. Mladi umetnik je legel v senco svojega kipa, čakaje hladnega večera, in zaspal. V snu se mu je prikazala boginja Sehta in mu rekla: «Tvoja želja se bo izpolnila! Ena sama človeška beseda naj napravi to, česar tvoja umetnost ni zmogla!»

Umetnik se je zbudil in jel premišljevati, katera beseda bi utegnila imeti tolikšno moč, da bi oživila

mrtvi kamen. In zdajci je stopil pred sfingo in zaklical: «Nesmrtnost!»

A mogočna sfinga se ni ganila. Njene mrtve oči so skrivnostno zrle v peščeno daljavo in okoli ust ji je igral zagoneten smehljaj.

Umetnik je žalosten odšel. Solnce je z zadnjimi žarki poljubilo gigantski umotvor, in kmalu je sfingo objela skrivnostna tišina afriške noči.

*

Stoletja so minula...

Umetnikovo ime se je sčasoma pozabilo, le njegove sanje so še živele med narodi. Nihče pa ni vedel besede, ki bi dala sfingi življenje, kakor je bila obljubila boginja.

Neki dan je prišel v puščavo mogočen knez. Z neštevilnimi ujetniki in velikimi zakladi se je vračal iz vojne. Zmagoslavne bitke so ga bile storile najbogatejšega in najslavnejšega vladarja na svetu.

Pred sfingo se je ustavil. Ukazal je prinesiti vsa bogastva pred njo, ujetnike je razvrstil v polkrogu okoli kipa, za njimi pa so stale nepregledne vrste njegovih vojščakov. Ponosno je stopil pred sfingo in s samozavestnim glasom zavpil: «Slava!»

Toda kip se ni zganil in mrtve oči sfinge so skrivnostno zrle v daljavo.

*

Spet so minula stoletja... Neki dan se je približal s senčne obale Tigrida lep mladenič. Goste kodre mu je krasil venec iz rož. Hodil je od kraja do kraja in

opeval ljubezen. S srečnim smehljajem na ustnicah se je ozrl v lepi, resni obraz sfinge. Kako je mogoče, da se ni še nihče spomnil čarobne besede, ki bi dala kamnu življenja? Vzpel se je in zašepetal sfingi na uho: «Ljubezen!»

A tudi ta beseda ni oživila kipa, in mrtve oči sfinge so skrivnostno zrle v peščeno morje.

*

In spet so minula mnoga, mnoga leta. Skozi puščavo je potovala karavana: arabske družine, ki so bežale pred sovražnikom. Pred sfingo so obstali, da se odpočijejo. Zdajci se je pa stemnilo nebo, temna koprena je zagnila solnce, in lahen veter je pričel dvigati pesek. Med begunci je nastalo silno razburjenje, in od ust do ust se je razlegal strašni krik: «Samum, samum!» Iznova so se spustili v beg. V senci sfinge je pa spalo mlado dekletce. V svojem strahu in obupu so bili begunci pozabili nanje. Vihar se je jel s silo zaganjati v kip. Otrok se je zbudil in preplašeno pogledal okoli sebe.

Sam, čisto sam v tej neskončni puščavi. Pesek se je pričel visoko, visoko dvigati. Trepetajoč od strahu, se je vzpel otrok na sfingo, kakor bi hotel najti zavetje v njenih prsih, in pretresljiv krik se mu je izvil iz bledeh ust: «Mati!»

In glej! Mogočni kip se je stresel — toplo življenje ga je prešinilo, in resni obraz sfinge se je ljubeče sklonil globoko nad zapuščenega otroka, da ga varuje.

Maša Slavčeva:

Prijateljstvo

vet je poln in prepoln enostavnih in zamotanih stvari. Več je zamotanih ko enostavnih. Med te spada prijateljstvo.

Prijateljstvo je redka in kot taka močno cenjena zadeva. Da, da, pravo prijateljstvo je res redko. Drugih pa kar mrgoli. Postavim: dobičkanosno pri-

jateljstvo (odvisno je od padca in podviga borznih papirjev in se bohota med trgovci), hlinjeno (uspeva z uspehom in vene z njim v umetniških krogih), nazovi-prijateljstvo (cvete med cvetom družbe v družabnih krogih), trioglato (ki se razpreda po zakonskih zatišjih in povzroča viharje) in pravo (ki vegetira povsod in nikjer).

Biti prijatelj je tako rekoč življenjski poklic. In ni enostaven. Ne — ne. «Zato je treba uma in soli», je dejal že blagopokojni gospod Shakespeare (sicer ne ravno o prijatelju, pač pa o norcu, ampak to je precej ista reč).

Kdo bi ne hotel biti idealen prijatelj? Je to silo redka specialiteta, toda ti so simpaticni, cenjeni, priljubljeni, vedno dobrodošli, uvaževani itd. itd.

Zato pa je treba daru!

Čuta, ki vodi dejanja in nagibe!

Velike porcije altruizma!

Zeloooo velike!

In suverenosti. In avtoritete.

In zmožnosti, izpreminjati mnenje — ali še bolje — zmožnosti, živeti se v značaj dotičnega, ki si mu prijatelj!

In takta je treba! (In taktike, znati biti ne-takten, kadar to zahteva prijateljstvo.)

In diplomacije! To je važen faktor. Psiholog moraš seveda tudi biti. (Dobro je tudi, če znaš prerokovati na karte in imaš doma veliko egiptovsko sanjsko knjigo.)

Zapomni si dobro, da nikjer niso paradoksi bolj vsakdanji kakor v prijateljstvu. O pravem času moraš znati ugeniti, kaj pričakuje človek od tvojega prijateljstva. Kdaj hvalo, kdaj grajo (navadno samo hvalo!). Toda tudi tvoje graje se mora privaditi. Če ga ne poboljša, se je mora vsaj bati. (S tem si ohraniš avtoriteto.)

Kdo pa te bo hotel imeti za prijatelja, če boš brez avtoritete nasproti njemu? (Samo — uporabljati je ne smeš! Vsaj tako ne, da on to opazi.)

Prijatelj mora biti nekakšna mešanica delfijske Pitije in kameleona. (Seveda samo v prid prijateljstvu!)

Vse, kar pride iz ust prijatelja, je stoprocentna modrost. Človek si mora iz nje znati poiskati nauk in se ravnati po njem. (Seveda si navadno poišče to, kar mu najbolj prija, in če jo zavozni, je sam tega kriv. Kakor pri delfijskih prerokbah!)

Seveda pa se mora prijatelj vselej obtožiti krivde in jo vzeti nase. (A pri tem se mora drugi zavedati, da je sam kriv. Dokaz takega altruizma vselej gane.)

Tu primer in zgled pravega prijateljstva:

Postavim, da ima neko dekle srečo in smolo hkrati, da je idealna prijateljica svoje prijateljice. Postavim nadalje, da obvisi ta «ona» v ljubezenskih mrežah — ali bolje — na zapeljivih brčicah à la Douglas Fairbanks.

Prijateljica mora tudi nasprotovati, kadar se ji zdi potrebno. In pri ljubezni je vsekakor potrebno. Kajti kakor hitro se vštuli mednju tretji in celo v imenu ljubezni — je prijateljstvo šele druga točka programa. Torej nasprotuje. S tem se izda, da bo poslej ljubosumna na «njega», ki ji bo odjedal «njo». (To «njej» seveda močno laska.)

Toda včasih (pri ljubezenskih zadevah vedno) se «ona» niti od prijateljice ne da prepričati, da ni slaje biti podložen v ljubezni, kakor pa ohraniti «osebno svobodo» in biti sam.

Od časa do časa (in to precej pogosto) izbruhnejo tudi med zaljubljenici revolte, in takrat vihti «ona» kot orožje besedo «osebna svoboda» (dokler se končno vendarle da prepričati in usahne slap besedi, zadušeni od brčic.) Te sovražijo prijateljico, ki zastruplja srce «nje» z marnjami o svobodi, in nič kaj prijazno ji niso naklonjene, ampak bruhajo ostro kritiko nad njo, ki je baje kriva spora.

Tako pride nekoč (zopet) do prepira med zaljubljenicema. Sam Bog vedi zaradi česa. (Pri zaljubljenicah se to navadno nikoli ne ve.)

In se spreta!
In gresta narazen!
Za vedno —!!!

Ona se pri prijateljici bridko pritoži nad njim. Prijateljica ji pritegne. Od srca.

In obe združeno izlivata svoj gnev na moški spol.

Ona neče njega več videti. Za «kazen» ga bo pustila na cedilu, dokler je on ne pride skesano orosit oproščenja.

Prijateljica ji pritegne.

On, sam, nima nikogar, da bi se mu potožil. Kam gre?

K prijateljici.

In ji potoži. In ona ga razume in mu pritegne. (Vsak pripoveduje subjektivno, s svojega stališča, in dolžnost prijateljice je, da se vživi v dotičnega!)

On je užaljen. «Nje» neče več videti.

Ne pojde več k njej.

Prijateljica mu pritegne.

Pametno dekle (pravi on).

Obema, brčicam in njej, postane dolgčas.

Premislita si. Vsak zase.

Za vedno iti narazen — to je vendarle malo predolg rok — — —

Ona pride k prijateljici in jo prosi pomoči. Sama vendar ne more napraviti prvega koraka k spravi — ne, ne — to ne gre. Saj je on kriv!

Naj ona — prijateljska duša — kakor iz lastnega nagiba piše njemu, kako ona trpi, in naj mu namigne, da je čas za spravo in da jo bo prijateljska duša tako dolgo obdelovala, dokler ne bo «ona» pripravljena odpustiti. (Seveda «ona» o pismu ne bo nič vedela!)

V imenu prijateljstva!

In «prijateljska duša» piše iz «lastnega nagiba».

On je vznichen.

V odgovor pošlje prijateljici pol kilometra dolgo epistolo o hvaležnosti do prijateljicinega prijateljstva in veliko bonboniero (ki jo obe složno se smeje pozobljeta).

Hvala Bogu — njemu ni bilo treba storiti prvega koraka. Njegovi moški časti je zadoščeno. In to je zasluga te zlate prijateljice!

Ona «milostno» privoli v spravo. Naj bo, ker ji prijateljica «tako prigovarja». Res — samo nji na ljubo!

Vsi so zadovoljni.

Zaljubljenca sta spravljena.

Ljubita se še bolj. (To je pri vseh zaljubljenicah po prepiru.)

Prijateljica «angel sprave» je središče navdušenih zahval. Glasnih in tihih.

In je uvaževana, priljubljena, cenjena, nadomestljiva itd. itd.

Tudi on je revidiral svoje mnenje o prijateljicah.

«Sploh» pravita zaljubljenca z zadovoljnim vzdihom, «ni je dragocenejše stvari od prave prijateljice!»

Stana Vinšek:

Jablan v cvetju.

Maj žari. Doline in pobočja
belo-rožnat že pokrili je sneg.
Cvet pri cvetu hrepeni po solncu,
cvet pri cvetu se odpira solncu —
sama tu stojim in gledam v breg.

Mlada jablan vejice cvetoče
vriskajoče steza v topli, solnčni zrak:
„Pijte solnce, cveti moji rožni,
pijete solnce, preden pride mrak!“

Kakor jablan dvigam roke svoje
— solnce toplo sije mi v obraz —
mlada jablan dviga veje svoje,
mlada žena dviga roke svoje,
mlada jablan — mlada žena:
jaz.

„Pridi, detel! Že težko te čakam!
Vse, kar v meni klije, v tebi bo cvetelo,
v meni kar zori — bo v tebi dozorelo!“

Reci, Jablan, sestra po Bogu,
reci, Solnce, ki budiš vse sile:
bodo li se veje — roke moje —
kdaj pod težo sladkega sadu šibile?“

Za može

A. Dodel:

Povej mi, kaj misliš o ženski

ravi značaj in vzgojo človeka — pa bodi delavca, kmeta, učenjaka ali navadnega meščana — je lahko spoznati iz tega, kako misli o ženski.

Reci mi, kaj misliš o ženski, pa ti povem, kdo si: ali si človek v pravem smislu te besede ali pa si barbar, maskirana žival ali ničvrednež, ali si pošten in pravičen.

So filozofi in ljudje z velikim znanjem, ali ti ljudje mislijo o ženski kakor velika nevzgojena druhal; a so tu tudi kmetje in delavci, ki zaslužijo zaradi svojega mnenja o ženski prilastke pravičnosti in visoke znanosti.

Je na tisoče in tisoče ljudi iz vseh poklicev in družabnih razredov, ki prezirajo ženske, ki jih zlorablajo, zasmehujejo in zatirajo. Mi teh tisočev ljudi ne moremo imeti za prave ljudi, ker se v njih pojem človeka še ni pričel razvijati.

Vendar naj bi vsi tisti pričeli enkrat razmišljati tudi o temle:

Tvoja mati je ženska. Ona Ti je dala življenje. Kdor sovraži žensko, je pozabil na svojo mater.

Ti imaš sestre. Rodila jih je ista mati kakor tebe. Kdor sovraži žensko, se odreka bratovski oziroma sestrski ljubezni.

Ti si oženjen. Nekoč si ženo oboževal. Morda zdaj tega ne delaš več. Ali ta žena je mati tvojih otrok, in preko teh otrok si poizkušaš podaljšati življenje v bodočnost, v neskončnost.

Ti imaš sinove in hčerke, ki jih kot pošten človek nosiš vse enako v svoji duši, ne da bi raziskoval, katerega spola so, ker oni so nosilci tvoje nesmrtnosti, oni nosijo tvoje bitje v nove rodove, ki jih ni mogoče niti prešteti niti predvidevati.

Ženska je tvoja mati.

Ženska je tvoja sestra.

Ženska je tvoja žena.

Ženska je mati tvojih sinov in hčera.

Če imaš zlobne in nizkotne misli o ženski, gaziš kljub svoji uglajeni zunanosti in izobrazbi — po blatu barbarstva in zverinstva.

Kdor prezira žensko, ni vreden in ne zasluži, da bi nosil ime človeka.

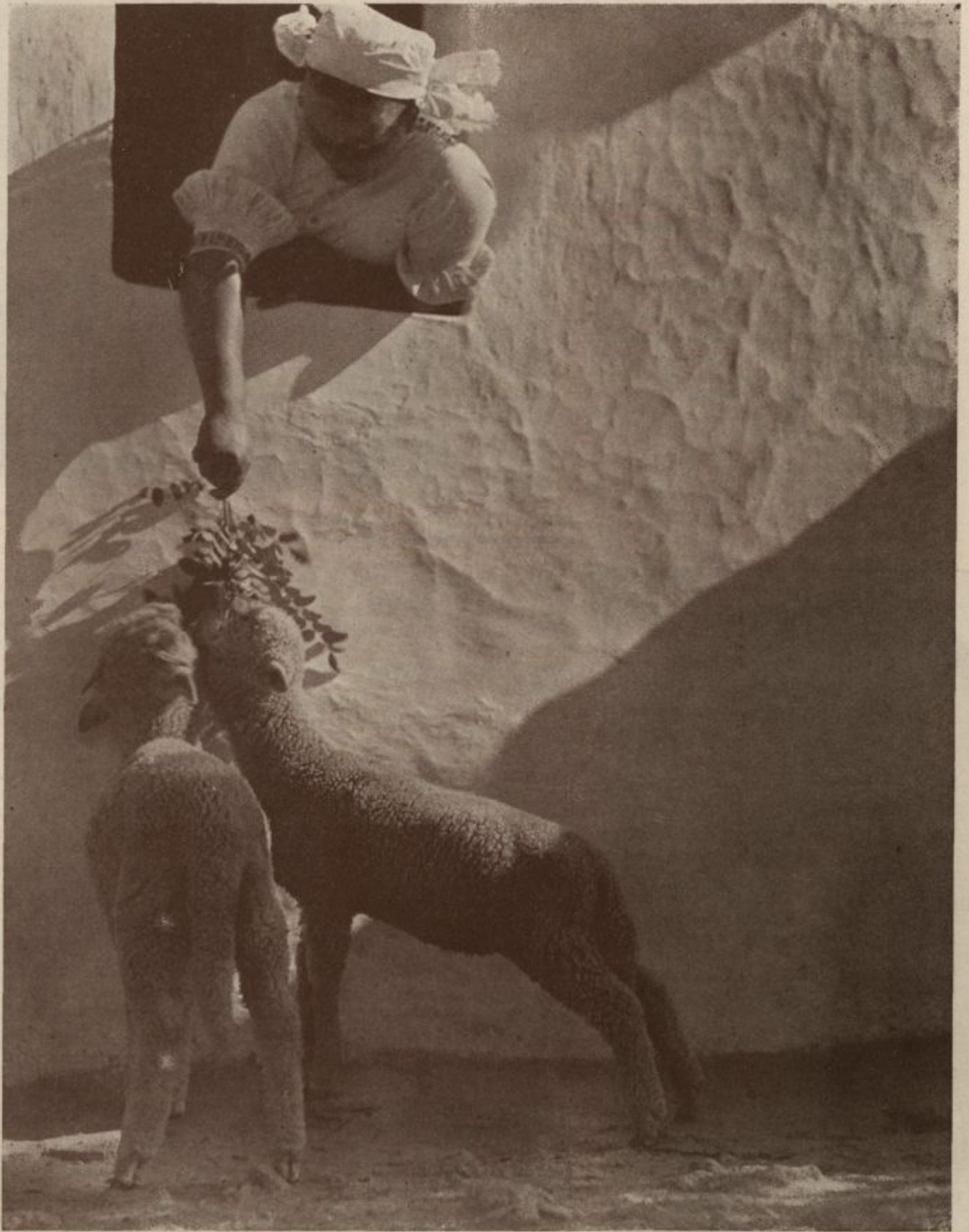
Kdor zatira žensko, ne zasluži in ni vreden, da nosi ime sina, brata in očeta.

Kdor zlorablja žensko, je najbednejši med tistimi, ki jih ogreva solnce.

Kdor drži žensko v suženjstvu, blodi po senci nepravčnosti in je izgubil vsako pravico, da zahteva zase pravično postopanje.

Priredil Cv. K.

Podoknica.

Najlepše na zemlji

Neka mati je rekla: «Ko bi prišlo kdaj k meni neznano bitje s tuje zvezde in me vprašalo: »Kaj je na zemlji najlepše? Pokaži mi to!« — kaj bi mu dejala?

Odvredla bi ga k zibelki svojega spečega otroka. Saj ni nič lepšega kakor speč otrok. Na drobnem obrazku vidiš, kako skakljajo sem in tja sanje, zelenozlate sanje. In pobožna postaneš. Čutiš, da je vzel otrok s seboj v spanje materin obraz in ga nežno skriva v svoji mali duši. Cel svet angelov čeblja v otrokovih sanjah.

In potem bi odvedla tujca k svojemu otroku, ko bi pil. In oso čistost, ki živi na naši zemlji, bi zagledal v tem otroškem pitju. Ali se ti ne zdi, da je v tem kozarcu mleka, ki ga otrok nerodno drži v rokah, skrit najbolj blaženi smehljaj sveta?

In potem bi odvedla tujca na cvetočo poljano, kjer se podi moj otrok za muhastim metuljem. In vsa sreča naše zemlje bi bila v tej otrokovi igri. In ako bi bila v tujčevih očeh luč razodetja, bi videl, kako ostajajo iz belih brez angeli in plavajo okoli mojega otroka.

In ko bi gostu s tuje zvezde pokazala te tri srečne slike, bi se mi gotovo nasmehnil in mi rekel: »Zdaj vem, zakaj si na zemlji. — Prišla si, da bi doživela to, kar si mi pravkar pokazala.«

Psihologija smeha

Smejte se, ker je smeh zdravje in znak vašega čuvstvovanja.

Smeh je človekov spremljevalec že izza najstarejših časov pa vse do danes. V teku stoletij se je marsikaj izpremenilo v človeškem življenju, le smeh je ostal isti, ostal je namreč, da loči človeka od živali in da ga s tem označuje kot najpametnejše stvarstvo na zemlji. Smeh je bil posebnost tudi najprimitivnejših, prvih ljudi, samo da se takrat niso smejali tako, kakor se dandanašnji smejejo ljudje. Smeh ni samo izraz radosti in veselja. Vse vrste človeških čustev in človeških strasti, vsa človeška razpoloženja se lahko izrazijo s smehom. Smeh potemtakem ni vselej izraz tistega, kar je na svetu najveselejše, nasprotno, s smehom se včasih izraža tudi otožnost in celo največja žalost. Smeh v veselju in smeh zaradi nerazpoloženja sta dve vrsti smeha, med katerima je še brez števila načinov smejanja, smehljanja

in nasmihanja. Spomnimo se samo smehljaja Mone Lise, pa spoznamo, da je smehljanje hkrati lahko tudi otožno, zagonetno, zadovoljno in ironično. Bolj ko je človek razneženih čustev, tolikanj izrazitejši oziroma zagonetnejši mu je smeh, ker nam nikoli ne kaže pravega njegovega razpoloženja.

V starih primitivnih časih so se ljudje smejali glasno, divje, z grohotom in nebrzdano. Če se gost za mizo ni hotel glasno zasmejati, je bilo to znamenje, da ni prijatelj gostitelju in da slabo misli. Ta vrsta zdravega in poštenega smeha je znana tudi v klasični dobi pod imenom »homerski smeh«, ki je bil tudi glasen in prisrčen. V sedmem in osmem stoletju so pa čisto drugače gledali na smeh. Javno in glasno smejanje so imeli ne samo za nespodobno, ampak tudi za nemoralno. Kdor se je izpozabil in se glasno grohotal v družbi, je moral prositi cerkev za odpuščanje. Renesanca je tudi na to stran napravila preokret v človeškem življenju. Smeh so proglasili za najlepši dar prirode. Zdrav in pošten

Tudi če žive v večnem ledu, se Eskimi sladko smejejo.

Prisrčen smeh dobrodušnega človeka.

Smeh zdrave in vesele mladosti.

človek se mora smejati brez zatajevanja, veselo in glasno. V delih Boccaccia in Danteja je več posebno smešnih mest, ki prisilijo človeka k zdravemu smehu. In sploh teži vsa umetnost te dobe nazaj k staremu homerskemu smehu. Bila je to lepa nasmejana doba, ko so značaj človeka v marsičem cenili po načinu njegovega smejanja.

Pozneje je začela kultura vse bolj brzdati smeh. Gospoda so se smejali z nekakšnim samozatajevanjem, imenitno, s stisnjenimi usti. Samo preprost človek se je lahko glasno in

Klara Bowova se tako priscrčno smeje, da se ji vidijo vsi zobje.

gromko smejal. Bon-ton ni dovoljeval, da bi se človek smejal tako, kakor je to bila potreba njegovega organizma in njegovega razpoloženja.

Sodeč po smehu, so ljudje 20. stoletja vendarle srečni. Sodobna veda jim je zopet vrnila smeh, tisti zdravi in nebrzdani smeh. Dasi se v moderni aristokratski družbi še vedno ogibajo takšnega smeha, priporočajo pedagogi in zdravniki vsi vprek smeh kot enega bistvenih pogojev za zdravje. Vnovič je izdana parola: moralno in fizično zdrav človek se mora smejati. Pa ne samo to, nekateri znanstveniki so jeli uporabljati smeh tudi v medicini kot sredstvo za ozdravljenje nekaterih boleznii.

Kar se tiče vrst in karakteristike smeha bi se dale o tem napisati cele knjige. Mi se tu ne bomo spuščali v podrobnosti psihologije smeha, vendar bi radi omenili nekatera zanimiva in značilna obeležja, ki so jih dognali razni psihologi.

Ljudje, ki se od srca smejejo, kar se jim jasno pozna že na obrazu — pri nas pravimo, da se smejejo, kakor bi orehe stresal — razširjajo okoli sebe nalezljivo radost in dobro voljo. To so vedno dobrodušni in duhoviti ljudje. Tisti pa, ki se smejejo zateglo in z nekakšnim zaničljivim nasmehom izražajo o vsem svojo sodbo, to so ljudje, ki delujejo na okolico neprijetno, odurno, včasih tudi bolno.

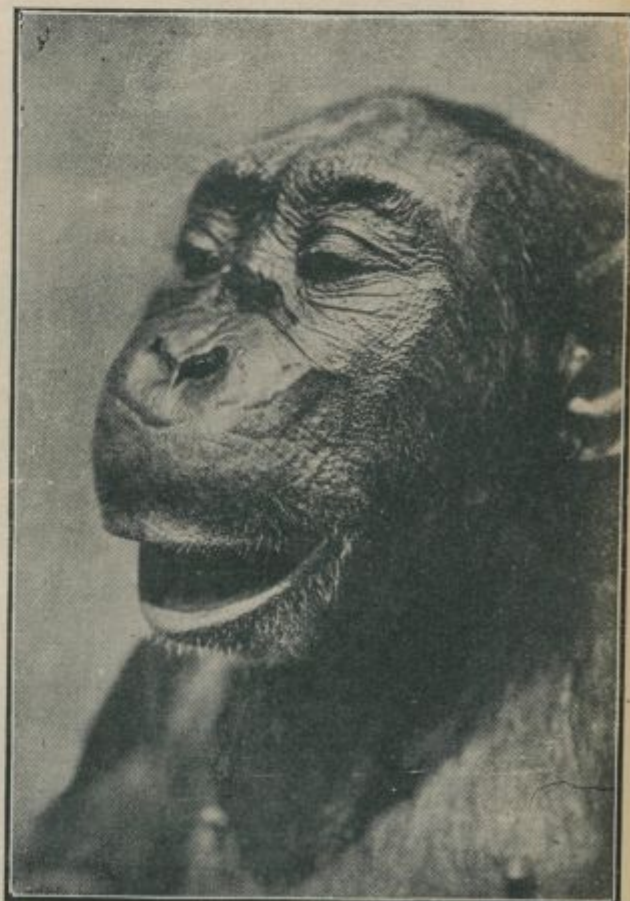
Ali kakor lahko neprisiljen smeh izraža človekova čuvstva, tako jih narejen smeh lahko prikriva. Kadar srečamo n. pr. drago osebo, se nasmehnemo iskreno, veselo, od srca. Toda kadar srečamo človeka, ki ga moramo pozdraviti iz kurtoazije ali iz dolžnosti in ki nam mimo tega še ni simpatičen, takrat bo naš smeh čisto drugačen. Če se pa poslavljamo z drago osebo, z ženo, ki jo ljubimo, ali pa od dobrega tovariša, se bomo zopet smehljali, ali ta smeh je drhteč, igra okoli usten in v kotičkih oči in prikriva s tem svojim ne mirom našo bol ali žalost. S pomočjo smeha prikrivajo nekateri ljudje tudi svojo lokavost, svoje slabe misli. Toda če takšnega človeka malo pozorneje pogledamo, bomo takoj videli, da mu je smeh prisiljen in da se skriva za njim nekaj neiskrenega, potuhnjenega. Zato je prav, da dobro zasledujemo premene nasmehovanja pri ljudeh, s katerimi imamo opravka. Brez besed, da skoraj niti ne opazimo, nam smeh bolj razodeva značaj ljudi kakor njih besede same.

Vesel, zdrav smeh je zdravje. Potreben je prav tako kakor jok. Smeh lajša, smeh blaži strasti in vsa prenapeta čuvstva. S smehom dajemo duška našemu razpoloženju, smeh prinaša veselje in olajšanje v življenje.

Smejmo se zatorej, smejmo, kadar koli se moremo, zakaj človek, ki se smeje, ne misli slabo.

—r—

Tudi opica se smeje, toda nje smeh je brez izraza.

Modne muhe

Pred nekaj leti so si ljudje, ki niso imeli drugih skrbi, belili glavo, ali naj bodo ženska krila kratka ali dolga. Nazadnje je bilo to svetovno važno vprašanje oziroma vprašanje, važno samo za ženski svet, rešeno v prid dolgih ali napol dolgih kril. Seveda ni bilo to vprašanje morale, ker se v modnih rečeh moralna stran ume vselej sama po sebi in je za modo samo tudi brez pomena. To je bilo vprašanje izpremembe ali pa morda muha tistih, ki delajo modo, a morda tudi suverena volja fabrikantov svile in sukna ali pa se je — kar je najverjetneje — s tem ženska samo povrnila iz moškega območja v žensko območje, s tem da je dala slovo smokingu in frizuri, ki si ju je bila izposodila od moškega.

Ni še minilo pet let, kar je prinesel neki šaljivi list sliko, ki kaže starejšo žensko, ki zbija v kinu vsa razburjena klobuk z glave gospodu, ki sedi pred njo. A ko se je ta «gospod» obrnil, da bi videl, kaj to pomeni — se je izkazalo, da je bila to ženska v moški obleki in z moškim klobukom. Dandanes se nam pa že zdi ženska, ki obleče obleko po moškem kroju, čudna in ekscentrična. Krila so postala daljša in rokavi so dobili obliko balona, zopet so se pojavili jopiči, volani in kepi, povrnili so se torej spet vsi atributi čiste ženske mode, ki se jim je bil ženski svet prej zavestno in oholo odrekel. Vse tako kaže, da je ženska vnovič spoznala, da v borbi z moškim ne sme zanemarjati pomočkov ženske srčnosti, ki jih je bila s prezirom zavržla in se jih pričinja zdaj vnovič drugega za drugim spet oprijemati.

«Nova poulična metla» iz leta 1875.

Karikatura ženske toaleta izza leta 1870.

Če hoče današnja nova moda prodreti, mora ustrezati dvema pogojema: mora «pomlajati» in delati žensko elegantnejšo. In za to so spet najprimernejši krilo, klobuček in frizura, ti so nesmrtni. In da naredi moda žensko elegantnejšo, hoče ona spet čipkasti ovrtnik in veličastno vlečko. Vsa dekleta in mlade žene,

Vlečka in frizura sta bili poseben okras žensk (1790).

katerih življenje je sicer enolično in dolgočasno, rade oblečejo, kadar kam gredo, večerno krilo, ki je čisto drugačno od krila, ki ga nosijo za vsako. Tako se je zgodilo, da so večerne obleke že nekaj let vse bolj bogate in okrašene, in tako so se to zimo iznova pojavile celo vlečke, po katerih je že nekaj desetletij legal prah po muzejih! Obleke z vlečkami so spet v modi!

Za drugega carstva Napoleona III. je vladala velika nalezljivost v eleganci. Vsaka meščanka je na vsak način hotela posnemati svojo lepo cesarico Evgenijo. In kakor je lepa

cesarica kazala svoj lepi hrbet, tako so se tudi one stiskale v prsnike iz ribje kosti in se oblagale z blazinicami. Po vratu so jim po cesarsko viseli celi šopi pol metra dolgih kodrov, ki tudi pri njih niso bili pristni kakor tudi pri cesarici ne. Pri tem je bila «najbolj cesarska» vlečka, dolga do dva metra. Ona je bila višek elegancije in značilnosti žene, kateri ni bilo treba nič delati, kakor so kitajski mandarinji iz istih razlogov nosili dolge nohte.

Tako so jele prve vlečke pometati trotoarje in ulice, brisati prah s stopnic, poleg tega pa je bila ženska še v nevarnosti, da ji kdo stopi na vlečko. Seveda so začeli na to psevdoeleganco takoj delati dovtype povsod, v vseh deželah, šaljivi listi pa so imeli dovolj snovi, da so več let zapovrstjo prinašali razne slike na račun «repov», ki so dali mnogo kombinacij za razne politične karikature.

Vlečka utegne iznova prodreti — ali z gotovostjo lahko rečemo že zdaj, največ za eno, dve sezoni.

— Gospod, stopili ste mi na vlečko...

CIGANI

Kakor bi ležalo nekakšno prekletstvo na ciganih, tako se nam zdi, ko premišljamo o njihovem življenju in zgodovini. Saj je oboje zanimivo, življenje in zgodovina. Le malo je narodov, ki bi bili tako stari in bi imeli za seboj tako pestro preteklost kakor ti večni popotniki.

Po vsem svetu jih dobimo. Razlili so se po velikem delu Azije (le na Kitajskem in Japonskem jih ni), po severni in južni Afriki, po obeh Amerikah in celo po Avstraliji. In v nobeni državi ne morejo natančno ugotoviti, koliko jih je prav za prav, ker se pri ljudskem štetju navadno ognejo oblastvom. Zato je mogoče, čeprav se čudno sliši, da cenijo strokovnjaki njih število med enim in petimi milijoni. Največ pa jih živi vsekako v južnovzhodni Evropi. Sami se imenujejo «sinte», kar pomeni v njih jeziku «tovariši», ali pa «kales» — «črni».

Kakor ste morali že iz prejšnjega stavka spoznati, imajo svoj poseben jezik. Za proučevanje tega jezika ima največ zaslug naš svetovnoznani slavist Franc Miklošič, ki je prvi napisal slovnico ciganskega jezika. Po njegovem mnenju je njih jezik indogermanskega izvora. Najnovejša raziskovanja so celo dognala, da je

zaradi svojih posebnosti v sklanjativu zelo podoben srednjeindskim narečjem. Po njegovem razvoju sklepajo učenjaki, da so se cigani izselili iz Indije v desetem ali enajstem stoletju po Kr. Na svojem potovanju po zapadni Aziji in Evropi so sprejeli v svoj jezik še razne posebnosti drugih jezikov, tako da je dandanes toliko narečij ciganskega jezika, kolikor je držav, kjer prebivajo cigani.

Zanimivo je tudi, da nahajamo v raznih lopovskih jezikih — saj poznate najbrže tudi nekaj besed takega jezika iz Jurčičevih «Rokovnjačev»? — obilo ciganskih besed, kar zgovorno priča o udejstvovanju ciganov v tem častivrednem stanu.

Cigani so tudi po svoji vnanosti podobni nearijskim praprebivalcem Indije, Parijem, kar ni nič čudnega, saj so njih bližnji sorodniki. Po značaju so živahni in prebrisani. So srednje visoki, vitki, lepo rasli. V obraz so navadno lepi, najbolj značilen pa je pri njih malo ukrivljen nos, nekoliko poševne oči in črni lasje.

Zakone sklepajo cigani zelo na hitro in v zgodnjih letih. Vzlic obrekovanju pa je pri njih zakonolom zelo redek. Značilno je pri njih, da imajo dosti otrok, kar jih je ohranilo pred izumrtjem.

Hranijo se zelo preprosto. Za največjo slaščico velja pri njih ježevo

meso, zato v krajih, kjer se cigani dalje časa mude, skoraj ne dobimo ježev.

Cigani imajo v državah, kjer žive v večjem številu, svojega poglavarja — ciganskega kralja, ki ima nad njimi zelo veliko oblast in mu plačujejo celo davke. Pogrebi teh kraljev so dostikrat večji in bogatejši kakor pogrebi marsikaterega mogočnika.

Svoje posebne vere cigani nimajo in se v vsaki državi prilagode domačim verskim razmeram.

Za umetnost niso posebno nadarjeni, pač pa imajo čudovito razvit posluš za glasbo. Precej slavni svetovnih glasbenih genijev je ciganske krvi.

Cigane so izprva po prihodu iz Indije povsod prijazno sprejemali, ker so bili dobri trgovci; toda zaradi tatvin in goljufij so jih začeli kmalu kruto preganjati. V srednjem veku je smel vsakdo brez kazni ubiti cigana, ki ga je zalotil pri tatvini ali goljufiji. Vendar pa jih vzlic temu niso mogli iztrebiti. Samo na Madžarskem in v Rusiji so našli svojo drugo domovino.

V zadnjem stoletju so poizkusile nekatere države cigane stalno naseliti. Ponekod jim je to uspelo, drugod pa ne, saj je ciganom potovanje v krvi. In že prastara legenda pravi, da Ahasver ne bo imel nikjer obstanka.

Kako mora žena zvečer sprejeti moža

«Ali ste že kdaj pomislile, kako bi morale zvečer moža pozdraviti, ko pride domov?» To je vprašala neka angleška v življenju izkušena žena svoje tovarišice in jim svetovala, naj bodo pri tem previdne in pazljive, ker ta malenkost lahko pripomore k srečnemu življenju v družini.

«Pomislite, kako je!» piše. «Mož pride zvečer domov, utrujen od dela, pa se mu primeri tole: V stanovanju je tema. Nihče ga ne pozdravi. Žene še ni doma. Morda še sobe niso pospravljene in čakati mora, dokler ne pride naposled žena z mrzlim narezkom od mesarja. Kako drugačna pa je slika, če prihite otroci, ko mož pozvoni, če ga žena veselo pozdravi in je dom lep, prijeten in snažen; če ga čaka na mizi topla večerja. Ali ni velika razlika med obema sprejemoma? Le pomislite: Mož je moral ves dan napenjati živce, da se je prav uveljavil v boju za ob-

stanek. Utrujen je in slabe volje. Komaj pride domov, pa začne žena stokati, kako so otroci poredni, koliko je računal mesar, koliko majhnih sitnosti je imela čez dan. Ali je tedaj čudno, če v možu vse zavre?

Kako hitro pa se pomirijo izmučeni živci, če objamejo moža mir in veselje, počitek in udobje med štirimi domačimi stenami! Če ga sprejme žena z nasmejanim obrazom. Od večernega sprejema je navadno odvisno, ali bo mož ostajal doma, ali pa bo hodil ven, v gostilne ali v kavarne. In ta malenkost stane ženo le malo premagovanja ali pa sploh nič. Mož, ki se vrača od dela, mora uvidevati, da ima tudi žena dosti skrbi in težav z gospodinjsvom, in mora biti zato z njo dober in uvideven.

Sploh je umetnost večernega pozdravljanja med možem in ženo poglavje, ki ga je treba dobro premisliti.»

Kdo ima več srca?

Zadnjič smo se pri nas prerekali o tem, kdo ima več srca, moški ali ženska. Nekateri so trdili, da je resnično «dober» samo moški. Ženska da je sicer bolj sentimentalna, toda zaloge «dobrotljivosti», ki jo ima, je komaj dovolj za moža, otroke in najbližje sorodnike. Kvečjemu še za nekaj dobrih znancev. Ostalo človeštvo ji je navadno le malo mar. Ko so spet drugi govorili o tem, kolikšne so zasluge ženske na socialnem polju, so vsi ostali začeli trditi, da je v tem samo ničemurnost.

Odločila sem se, da poizkusim dognati, kdo ima prav.

Onstran ceste mojemu oknu nasproti stoji berač. Ve zalke prodaja. V pleteni krošnji jih ima. Ure in ure stoji nepremično in se naslanja na mrežasto ograjo. Ne govori nič in ne ponuja blaga. Po cesti ne prihaja dosti ljudi.

Začela sem moža opazovati. Ljudje so hodili mimo njega. Nekateri počasi, nekateri hitro. Toda dal ni nihče nič. Kdo bo prvi? Pride mati z otrokom. Res, otrok bi

rad beraču kaj dal. Mati seže v denarnico. Potem dolgo nič. Nato prišepa stara mamica, brska po žepu, dokler ne najde drobnega novca. In spet nič. Potem prideta dve elegantni dami. Ena kupi kar tako za šalo vezalke. Čez nekaj časa pride spet ženska, ki se vrača s trga. Tudi ona kupi. Mlado dekle prihiti mimo in beraču skoraj vrže novce. In tako gre dalje. Časih dolgo nikogar, potem spet več ljudi po vrsti. Starejše ženske, malokdaj boljše dame, največ pa otrok... Po večini darujejo vsi novce in malokdo se zmeni za vezalke. In le malo je otrok, ki ne dajejo ali ki vsaj ne bi radi dali.

In moški? Res, zdajle je eden obstal, segel v žep telovnika in dal — ne, kupil.

Skoraj štiri ure sem stala pri oknu. In nobenega drugega možkega, ki bi se bil ustavil, nisem videla!

In tako sem spoznala:

Najpeč srca imajo otroci.

Naj vas ne boli, če niste dovolj vitke!

Vsako mlado dekle, vsaka žena hrepeni po tem, da bi bila vitka.

Debelost ali debelušnost ali vsaj nagnjenje k njej je navadno prirojeno. Dandanašnja žena bo poskrbela za to, da se ji ne bo preveč nabirala maščoba, dosti se bo gibala in ne bo uživala samo takih jedi, ki rede. Dekleta se pa motijo, če mislijo, da se moški radi zaljubijo le v vitke ženske. Ugotovili so, da se debelušne ženske prej in bolj zanesljivo poroče, medtem ko ostanejo vitke prav pogosto samice. Debelejši ljudje so mirnejši, prijaznejši, ljubeznivejši in bolj uravnovešeni. Zato so tudi dosti bolj primerni za zakon.

Lepotni ideal prejšnjih stoletij je bila debeluška. V tem se je torej sedanje stoletje izpremenilo. Toda žena ali dekle, ki je nagnjena k debelušnosti, naj ne poizkuša ostati suha na račun zdravja. Nikar naj po sili ne preganja debelosti s pretirano telovadbo. Tudi preveč hoje in prepo-

gosta utrujenost ji utegne škodovati. Konec takega nasilnega hujšanja je navadno ta, da postane strašno nervozna in razdražljiva. Pri najlažji boleznini izgubi vso odpornost in kaj hitro se v obraz postara. Priporočati je treba le to, da preveč ne je, da se ogiba mastnih juh, močnatih jedi in podobnega ter da je po mogočnosti le suho, nemastno meso.

In potem še eno: debelušasta žena se mora znati oblačiti. Nikjer ni rečeno, da mora nositi kockasto obleko, če je v modi. Za poletje naj tudi ne izbira vzorcev blaga, ki je posuto s pestrimi rožami. Te vrste blaga pristojno dobro le vitkim ženskam. Nosi naj vselej obleke iz enobarvnega blaga ali pa iz takega, ki ima majhne vzorce. K obleki naj doda čim manj okraskov. Napravljati pa mora vtisk negovanosti, ne sme trpeti mastne polti in se odreči vsakemu preveč kričočemu nakitu.

Naj vas ne boli, če niste dovolj vitke! Zlasti če ste že matere. Prav

tako ste ljubke kakor vaše vitke sestre!

V zvezdah je zapisano...

Od 23. maja do 21. junija v znamenju dvojčkov rojeni ljudje so v dveh smereh posebno nadarjeni. Izbira poklica jim je težka in redkokdaj se zgodi, da bi ostali svojemu prvemu poklicu do konca zvesti. Čeprav se marsikateri loti z uspehom enega poklica, si kmalu izvoli drugega. Svoje zanimanje menjavajo, svoje okolice in prijateljev se hitro naveličajo. A v ljubezni so vztrajni. So dobri odvetniki, govorniki in učitelji. Ker so sposobni za duševno delo, imajo tudi dramatski talent. Marsikateri izmed njih postane igravec in časnikar. Zaradi svojega ljubeznivega značaja imajo mnogo prijateljev. Iz vsake stiske v življenju jim pride navadno nepričakovana rešitev in pomoč.

(Dalje prihodnjič.)

M. Mohorčičeva:

Čez 4000 metrov in dinarjev

(Nadaljevanje.)

To so bile naše pionirke, ki so dobivale polagoma več posnemovalk, katerih pa ne bom naštevala. Izmed teh omenjam le še filmsko igralko Leni Riefenstahl, ki jo poznamo iz njenih filmov z Mont Blanca, Dolomitov, Grönlandije itd.

Tudi pri nas imamo dobre turistke. Najbolj znani plezalki sta gospe Jesihova in Debelakova, ki ju poznajo, kakor bom še pozneje omenila, že prav dobro tudi v inozemstvu.

Za vzpone na Matterhorn se še vedno zanimajo. Gospa Šaričeva, ki je bivala lani v Švici na kmetih blizu Basla, nam je pripovedovala, da so jo domačini opozorili, da sta bili pred kratkim dve Jugoslovanki na Matterhornu. Kako se je začudila, ko je zvedela, da sva bili to midve.

Ko smo mi 3. avgusta izstopili v Zermattu, nam je hotelski sluga postregel z novico, da se je tisti dan na Matterhornu ponesrečil neki avstrijski turist.

Peron v Zermattu je bil poln vodnikov. To so po večini starejši možakarji zagorelih obrazov, v sportnih oblekah, z znaki vodnikov. Ko so zagledali naše cepine, so nas pričeli prav prijazno pozdravljati in nagovarjati. V Zermattu se zbirajo namreč vodniki iz vse doline, in tam je baje okrog osemdeset poklicnih ali, kakor pravijo, patentiranih vodnikov, ki so se pa tudi pritoževali nad krizo, čeprav je bilo lani izredno veliko gostov v Zermattu. Čudno pa ni, da vodniki nimajo več toliko zaslužka, saj za to, kar se mora plačati vodniku za količjak večjo turo, živi letovišcar lahko že cel teden v zermattschem hotelu.

Ker za naju ni bilo več prostora v hotelu, naju je vzela pod streho svakinja hotelirke, preprosta, tipična Švicarka. V lepi in čisti sobici sva bili takoj kakor doma.

Lesene, z belo oljno barvo prepleskane stene, po tleh linolej, električna luč, okna pa vsa polna rdečih pelargonij, skozi katere sva gledali na Matterhorn. Mimo hiše šumi, pa res šumi, gorski potok.

Gospodinja nama je silno prijazno stregla, in kar je čudno, za svojo prijaznost ni prav nič računila, česar človek pač na potovanju ni vajen. Govorila je o vsem, kar se ji je zdelo, da bi naju moglo zanimati. «Našo hišo so snemali za film 'Boj za Matterhorn' in Luis Trenker je stal tamle na mostu,» je pripovedovala. «O, jaz bi pa ne šla na Matterhorn, tudi za milijon ne,» je rekla, ko je zvedela, da iščeva vodnika za Matterhorn. Prav nič vsiljivo je pripovedala, da ima nečaka, ki je vodnik. «Sicer je mlajši,» je rekla, «pa lahko telefoniram ponj, da pogledate njegovo vodniško knjižico. Če boste hoteli, vam bo on najbrže lahko priporočil še drugega dobrega vodnika.» Vodniki imajo namreč knjigo, v katero jim klienti vpisujejo svojo oceno, pohvalo ali pa grajo, to je nekaka njihova delavska knjižica.

«No, pa ga pokličite,» sva rekli, «morda se dogovorimo.» Vodnik sam brez nosača stane 130 švicarskih frankov, k čemur pride še prenočnina in še vsa oskrba. In dogovorili sva se takole: Če nama vodnika reducirata takso vsaj na 100 frankov, pojdeva obe, za vsako 140 frankov je pa le preveč. Toda ko naju je skozi rdeče pelargonije užaljen pogledal Matterhorn, sva se odločili, da pojdeva na vrh obe, potem pa ni-

kamor več, ampak naravnost v Ljubljano. Kako bi pa mogli v tako lepem vremenu samo od daleč, in vendar tako blizu gledati na Matterhorn. Vendar sva pa rekli, da bova stvar le še prespali. In res, drugo jutro sva se dogovorili, da pojde le rajši samo ena, ker okrog 5000 dinarjev, kar bi naju stal ta špas, je le velika vsota za naju. Najino usodo je pa nepričakovano odločil vodnik.

Ko sva se namreč zjutraj z njim dogovarjali in sva med drugim povedali, da prihajava z Mont Blanca, je vprašal: «Katero izmed dam bom pa imel čast voditi?» — «Tega še ne veva, vleči morava še vžigalice, ker taksa za dva je le previsoka.» Tedaj je pa malo pomislil in že izgovoril najlepše besede, ki sva jih kdaj slišali iz moških ust: «Vzel bom obe.»

Pokopališče v Zermattu.

Zjutraj smo šli še na pokopališče obiskat grobove ponesrečenih turistov. S kakšnimi občutki stopi turist na zermattsko pokopališče, s kakšnimi občutki prebira na grobovih imena! Za vsako ime posebej mu je znana zgodovina iz literature. Tesno, res tesno je gledati na tem grobu smučarsko palico, tam cepin, na katerem je obešena zvita vrv, tam zopet dva preprosta kamna s štirimi zarjavelimi cepini, na katerih je napeta že preperela vrv, in med vsem tem lepi obraz Angležinje Eleonore Noll-Hasencleverjeve v bronastem reliefu. Ta Angležinja je bila znana kot najboljša turistka. Zaslul jo je plaz na Weisshornu 1925. leta. Poleg njih so pa tudi grobovi pogumnih mož težkega poklica, grobovi ponesrečenih gorskih vodnikov.

To so grobovi ljudi, ki so plačali ljubezen do planin s svojim življenjem. Menda ni nikjer tako žalostnih nagrobnikov kakor so ti cepini, zarjaveli cepini in

preperele vrvi na pokopališču v Zermattu. Največ grobov ima tu Matterhorn, ki gleda na svoje žrtve še vedno tako lep in zapeljiv, da pritegne nase tudi deprimiranega obiskovalca pokopališča, turista. Za te grobove skrbe zelo lepo gorski vodniki. Na tem pokopališču postane človeku zares tesno, in te tesnobe se le počasi iznebi. A vendar se mi zdi, da je dobro iti tja pred težko turo, saj je človek potem veliko laže bolj oprezen, če si je s takim obiskom nekoliko ohladil prevročo kri.

Po tem obisku sva spremili najina tovariša iz mesta, ker sta se odločila, da pojdeta proti Gornergratu fotografirat. Med potjo je pa Matterhorn Kopinška vabil in vabil toliko časa, da se je premislil in pridružil nama. Po kosilu smo že odšli proti Schwarzseeu in proti koči Hörnli. Kopinšek ni nameraval naprej in zato se je odločil, da počaka v koči.

Iz Zermatta 1620 m, ki leži torej že v višini Ratičovca, se vidi, kakor sem že omenila, samo Matterhorn. Na Schwarzseeu oziroma že na poti tja se pa odpre že toliko opisana panorama od Michabelskih vrhov: Dom 4554 m, Taeschhorn 4498 m, Alphubel 4207 m, Allalinhorn 4030 m, Rimpffischhorn 4203 m itd., preko Monte Rose z Dufourspitze 4683 m, z Lyskammom 4478 m, Kastorjem 4230 m in Polluxom 4090 m, Breithornom 4171 m, Malim 3886 m in Velikim Matterhornom 4500 m, Dent Blanchom 4364 m, Weisshornom itd.

Na nasprotnem pobočju zagledaš Gornergrat 3136 m, svetovnoznano razgledišče, končno postajo električne železnice 3038 m, po pobočju pa Seilerjeve hotele z igrišči za tenis.

Vse sama belina, samo Matterhorn stoji čisto sam in črn na velikanski beli planjavi. Ogromna snežišča prehajajo s teh velikanov v ogromne ledenike, ob

vznožju ledenikov zelene trate in hoteli. Kako čudovito je to. Tu je potegnjena črta med kontrasti v naravi. Skoraj tik snega in ledu je vse zeleno. Tam brezmejna prazna snežišča, tu pa na zelenih tratih, polnih pisanega planinskega cvetja, hoteli in življenje. Tam same strmine, tu pa že sama gorska idila. Med ležalnimi stoli, na katerih se solnčijo hotelski gostje, se izprehajajo krave. Vsaka ima okrog vratu velik zvonec, in tako zvone neprestano okrog njih.

Od hotela Schwarzsee naprej drži jahalna pot po zelenih tratih nad Črnim jezerom z majhno kapelico. Na strmem pobočju Hörnlija prehaja pot polagoma v skale. Kaj kmalu smo bili na grebenu, ki loči Matterhorngletscher od Furggletscherja. Na koncu tega grebena pa stoji kočja Hörnli 3298 m.

Spotoma smo srečavali turiste. Obrazi so jim kar žareli od zadovoljstva, ker so se vračali z Matterhorna. «Krasno, malo snega, brez vetra», so nas navduševali. Za nas je pa postajal Matterhorn, čim bližje smo mu bili, vedno večji in mogočnejši.

Polg koče Hörnli je Hotel Belvedere 3298 m, pred katerim so turisti z vodniki in s šampanjcem proslavljali srečni povratek. Posedli smo po kameniti ograji, ki je bila pokrita z vrečami in veliko plahto, in jih zavidali za srečno prestano turo in, da po pravici povem, tudi za šampanjec. Šele pozneje smo ugenili, da je te vreče in plahto, na kateri smo sedeli, pripravila rešilna ekspedicija za ponesrečenca, ki je prejšnji dan zdrknil z vrha. Med tem počitkom smo z očmi iskali pot po velikanskem masivu Matterhorna, ki se nam je zdel, ko smo ga gledali tako od blizu, zaradi svojih divjih dimenzij in posebne oblike, kakršnih nismo vajeni doma, nekam mrzel in neprijazen in pa zelo gosposki. (Dalje prihodnjič.)

Nina Smirnova:

Marfa

Roman.

Poslovenil L. M r z e l.

(Nadaljevanje.)

Drugi dan je prišla neka snubka, po naročilu Ignjatove, majhna, suha ženica. Brezglasno se je smukala skozi sobo; oči so ji bile rdeče kakor španski bezeg, kakor oči belih miši. Dobrohotno nosljaje je govorila in grizla bešede:

«No, no... Kaj se ti je treba pri tvojem bogastvu bati moža? ... Da-a... Tebi se ti ga pa res ni treba prav nič bati! Tebi je vse odpuščeno, karkoli si daš priti na misel. No, no... Jaz sem bila tudi mlada nekoč, matjuška, in se spoznam na stvar. Da-a... O, ljubezen je smrt za nas ženske! Enega moža za vso večnost ne maramo. Ampak ljubimca, za kratek čas, tega si vzamemo k srcu, ob tem se veselimo. No, no... Rečem ti, ljubezen je smrt za nas ženske! Le kar mirno si dobodi lepega, krepkega moža, le kar nič se ne boj lepega, krepkega moža — potem ti nihče ne bo ničesar več očitil.»

Z otrokom v naročju je Marfa veselo norela po sobi in odgovarjala:

«Pojdite rajši tja, kjer vas v resnici pričakujejo. Kar se mene tiče, si pa zapomnite: jaz ne bom vzela nobenega teh vaših trebušnih, zamazanih snubcev, pa naj mi odpuščate, kolikor vas je volja. Če že vsekakor mora biti, potem bom že rajši ljubimca: ti se vsaj umivajo in lepotijo, kadar gredo k ljubici. Naši zakonski možje pa, ti se s slino pred gobcem, pijani in umazanih nog plazijo svojim ženam v dušo in v posteljo.»

Ta odgovor je vse trgovske žene v mestu spravil pokonci in poslale so škofa k Marfi. Vadim Vasiljevič Korzukov popov in policije ni mogel videti, Marfa pa jih je prav sovražila. Prvo poletje po smrti njenega očeta, ko je hotela na licu mesta prevzeti trgovino s kožuhmi, so bili tam zvedeli o njenem prihodu in so sklenili, da mlado gospodarico sprejmejo prav slovesno. Ko je čoln pristajal, so v naselbini takoj zazvonili zvonovi in pop je v talarju in s križem v rokah hitel na obalo, da jo pozdravi. Marfa pa je takoj zaobrnila, ko ga je uzrla, in je naglo ukazala veslačem:

«Nazaj! Nazaj! Ne pristajajte! Jaz ničesar ne maram! Nazaj! Nazaj!»

Tri tisoč vrst se je po vodi peljala nazaj, ne da bi bila stopila na breg. Svojemu upravitelju, ki jo je takrat došel proti večeru, je rekla:

«S to trgovino nisem zadovoljna, ne maram je več. Samo jezo imam od vsega tega. Prosim, da si to zapomnite: samo jezo. Obdržite zdaj samo to-

liko ljudi, kar jih tu živi od te stvari. Sicer mi pa sploh ne pošiljajte nobenega poročila več!»

S policijo pa je imela neko drugo doživetje. Marfa je vprav svojo gredo zalivala, ko je policijski poveljnik spoštljivo zazyončkljal za njenim hrbtom. Marfa je od strani uzrla rokav s svetlim našivom in je zardela; okrenila se pa ni. Ostroge so zazvene glasneje. Marfa je vprašala:

«Kaj pa želite?»

«Ekselencija so mi naročili, naj vam sporočim zahvalo njegove ekselencije za parnik...»

Marfa se je okrenila. Rahel smeh je trepetal v grlu in v očeh blestečega, globoko pred njo poklonjenega policijskega poveljnika; še celo besede, ki so mu uhajale iz okroglih ust, so se smehljale.

«Kaj je?»

«Ekselencija so mi ukazali...»

«Sporočite vi njegovi ekselenciji, da nimam jaz nobenih parnikov za njegovo ekselencijo.»

Marfa je naglo odšla v hišo, ne da bi se bila še kaj zmenila za povsem osuplega poveljnika, in je takoj poslala Razula po upravitelja.

«Zakaj ste gubernatorju obljubili parnik?»

Upravitelj je povzdignil roke kakor Tatar pri molitvi.

«Jaz si nisem mogel misliti, da bi vam utegnili biti to neprijetno. Parnik naj bi samo kaznjence prepeljal v Tomsk...»

«V Tomsk? Potem pa le kar dajte ljudem svoj lastni parnik. Jaz nimam nobenega.»

«Marfa Vadimovna, vaše ladje ležijo tam brez dela.»

«Kako brez dela?»

«Saj se z mlinarji vendar niste pogodili za to-vornino!...»

«Tako! No, če jih mi ne potrebujemo, potem pa prodajte ladje. Da, še takoj danes jih prodajte! Ste razumeli? Se bodo že našli ljudje, da bodo hoteli delati na njih... Policija se mi prihaja zahvaljevat!...»

Ko je visokorasli, suhi škof v črnem talarju — bil je pravkar križev teden — stopil v Marfino sobo, je Razul zarenčal kakor pes, napihnil nozdrvi in se umaknil k oknu. Marfa pa je zviška planila pokonci in nagubančila čelo. Pa je vendar zaprosila obiskovalca, naj sede. Škof je sklenil roke, izpod dolgih, mrtvih trepalnic je motril oba, spustil se je v stol in pridušeno zakašljaj. Obleka se mu je na prsih gibala kakor od vetra, obraz in trepalnice pa so mu bile toge in negibne. Marfa je nemo zrla vanj in čakala, da se odkašlja. On je prvi izpregovoril in je s povsem brezbarvnim, hlastnim glasom vrstil besede, kakor da bi govoril en sam stavek:

«Po mestu raznašajo grde govornice o vas, morda bi bilo boljše, če bi ta pogan zapustil sobo...»

Marfa se je nasmehljala.

«Meni mesto nič mar.»

«Govorijo, da ne verujete...»

«In če bi bilo tako, sežgati bi me zavoljo tega vendarle ne mogli...»

Škof je s takšno silo stisnil prste skupaj, da so mu bili nohti vsi beli. Pa vendar je rekel, ne da bi bil dvignil pogled:

«Starejši sem od vas in moje dostojanstvo...»

«Jaz vas nisem prosila, da pridete k meni.»

«Vse častivredne žene našega mesta so me pro-sile, v spoštljivem spominu na vašega očeta in na vašo teto...»

Marfa je vstala. Ni gledala vanj, temveč je zrla skozi okno in je govorila z vsem mirom:

«Pustite me pri miru z vašimi ženskami. Njih častivrednost ne seže daleč in vsa njih zasluga je v tem, da so vse svoje življenje spale z enim samim možem.»

Škof je prav tako vstal.

«Vi pridigate nesnago in nečistost. Vašo hčer vam bom odvezel ali pa vas bom prisilil, da otroka daste krstiti in mu daste ime!»

Marfa je tiho odprla vrata zanj.

«Moja hči že ima svoje ime. Angara ji je ime. In na vsem svetu ne poznam nobenega imena, ki bi mi bilo ljubše kakor njeno ime.»

Škof se je okrenil k vratom. Ozki, okrogli hrbet njegov se je priklonil. Marfa je opazila, da mu komolci trepečejo. Stala je na pragu in čakala, da je minil stopnice. Šele tedaj je tudi sama stopila doli.

Škofov voz je zbudil veliko pozornost in v jedilnici je čakala vsa služinčad hiše na škofa. Prva si je kuharica Darja izprosila njegov blagoslov. Škof je obstal, trudno je razkrenil roke, pa je ni pokrižal, temveč ji je eno roko položil na glavo. Blizu Darje je stal majhen starec sivih kodrastih las in brade v modri, črtasti srajci in hlačah. Marfa je starca pogosto videvala na dvoru. Zmerom je piskal na piščal iz slame, plesal in poskakoval. Starec je bil slaboumen in vsi so ga klicali po krstnem in očetnem imenu: Jakov Ivanovič. Njegovo rodbinsko ime je bilo Udalov.

Ko je uzrl Marfo, se je takoj začel vrtneti okrog sebe. Pa ni klical nji, temveč škofu:

«Pozdravljen, črni mož! Ali si priletel, da bi Marfi nabodel srce? Hodi dalje — njeno srce je z železom obito. Marfuška je močnejša od vas vseh, Marfuška bo ostala človek do svojega pogina...»

Vrteč se v krogu, se je približal:

«Tako je prav — nič se ne ženi! Še za siromašno dekle je slabo, če se oženi, bogataška se pa sploh ne sme. Ob divji živali, ki je nisi razdražil, boš lahko spal; pri človeku, pa naj se magari moli bogu, pa ne moreš spati. So živali, ki o krvi še ničesar ne vedo, človek pa zmerom ve...»

Stresel je svoje temne, kamenite prste tik pred Marfinimi očmi.

«Človek zna drugega človeka ubiti, on to zna, on zna! Na kri ljudje za malo časa kdaj pač pozabijo; denarja ne pozabijo nikdar. Nikdar, Marfuška, nikdar! In zapomni si — nobenemu človeku ne moreš duše do dna dognati, pa če ga prosiš še tako...»

(Dalje prihodnjič.)

Vera Gogala:

Angelika

Majhna je bila in slabotna. Tako majhna. Kakor majhno prezkodnje pišče, ki vedno zadnje priteče in preplašeno frfota z golimi perotkami. In ki ga vsi odrivajo.

Sama je bila Angelika. Le babico je imela. A babica je bila stara in godrnjava, čeprav je Angeliko ubožico zelo ljubila. Babica ni mogla z njo na cvetoče travnike, ne v gozd. Nikamor je niso nesle njene bolne noge. Le pred hišo, na solncu, je čepela in strmela v daljavo s starimi, brezizraznimi očmi.

In vendar ni bila Angelika nikdar sama. Saj je imela svojo punčko, svojo ljubo Živko. Živka ni bila lepa kupljena punčka s pravimi laski in očki, ki se zapirajo. Napravila jo je babica, iz majhnih barvastih krpic jo je sešila. Za Angeliko je bila najlepša. Dva majhna gumba — črne očke so se svetile iz zamazanega cunjastega obrazka.

«Ti moja mala mucica! Ti golobček!» jo je ljubkovala Angelika. Z drobnimi, prosojnimi ročicami je pritiskala Živko k bledemu licu.

«Zakaj nič ne ješ? Suhec moj mali! Umrla boš», je nežno očitala punčki, kakor je slišala babico.

Ko je zvečer legla v svojo siromašno posteljico, je položila punčko Živko tesno kraj sebe in jo skrbno in ljubeče odela. Le da je bilo punčki gorko, njo je lahko mrazilo v slabo zakriti hrbtiček.

«Lahko noč, miška moja zaspana!» je tiho dihnila v punčko in jo poljubila. Punčka je mirno ležala, črna mala gumba sta svetlo in prijazno strmela v spečo Angeliko.

Angelika je sanjala. Lepe sanje. Nad posteljico, v okrušeni črni steni je zagledala skrivna vratca. Še nikdar poprej jih ni opazila. Stopila je na posteljico in boječe odprla vratca. V odprtini je zagledala same punčke. Majhne in velike, v vrsti so stale. Oblekice so imele svilene, laske kodraste. Celo čeveljčki so bili svileni. Angelika je strmela. Vse to da je njeno? Deset punčk, dvajset? Vse njeno! Kako to, da ni še nikdar opazila teh vratic? V srcu ji je zaigralo. Iztegnila je ročice — in odprla oči...

Ali je sanjala? Saj ni mogoče. Toliko punčk je videla. Vse so njene. Tu nad posteljico, v steni morajo biti vratca. Hitro se je dvignila in se vzpela ob steni. Saj morajo biti vratca. Razločno jih je videla. V skrivnostnem pričakovanju in bojazni je drsela po steni z drobnimi prstki in iskala čudežna vratca.

Punčka Živka je začudeno strmela izpod odeje. Danes ji Angelika ni nič voščila «dobro jutro», niti je ni poljubila. Niti «miška» ji ni rekla. Čisto je pozabila nanjo. Angelika je mislila le na lepe, svilene punčke. Žalostno je zdrknila Živka pod odejo in zakrila svoj zamazani, otožni obrazek. Angelika pa se je trudila. Sedla je na posteljo in neverjetno ogledovala steno. Še enkrat se je vzpela in s pestmi udarila po zidu. Omet se je dalje odkrušil, vratca pa se le niso prikazala.

Ves dan je bila zamišljena. Kaj če so skrivna vratca na kateri drugi steni. Preiskala je vso sobico, celo za omaro se je iztegovala.

Drugo noč je zopet sanjala. Zopet je zagledala skrivnostno omarico, le manjša je bila. A ko jo je odprla, je stala v predalčku le — njena Živka. Razcapana je bila in zamazana, pa tako žalostno je gledala. Očitajoče sta zrla njeni očesci v Angeliko. In glej! Živka je izpregovorila:

«Angelika, zakaj si me pustila ves dan samo? Le na one lepe punčke si mislila, name pa si pozabila. Tako sem bila lačna. Sedaj pa sem umrla.»

Angelika je vztrepetala.

Njena Živka umrla?

Pridna
vrtnarica

«Živka, moja Živka!» je kriknila in iztegnila roki proti punčki. Punčka pa je padla vznak in omarica se je zaprla. Angelika je tolkla po zidu, vratac ni bilo več najti.

«Živka moja zlata, golobček moj! Pridi, oh pridi!» je ihtela Angelika in pritiskala čelo ob mrtvi, tihi zid. Pozabljene so bile lepe punčke, le njo je hotela zopet, svojo malo, umazano punčko. Bridko je zaplakala. Nikdar več ne bo videla svoje Živke, nikdar več. Saj ji je babica pravila, da tudi mamice ne bo več videla, ker je umrla. Kako naj sedaj živi, tako sama, brez svoje punčke?

Prebudila se je vsa solzna in ihteča...

«Živka! Mucica!»

Punčka je mirno ležala kraj nje in jo radovedno gledala.

«Ti nisi umrla. Le sanjala sem tako grdo. Miška ti mala!» je dušila Angelika punčko s poljubi in jo z obema ročicama privijala na mokra lica.

«Odpusti, Živka! Ne bodi huda na Angeliko. Saj te imam tako rada. Ne dala bi te za dvajset onih lepih punčk!»

Punčka Živka pa se je smehljala, presrečno smehljala s svojimi zamazanimi usteci. Dva mala gumba — njene očke — sta se ljubeče svetila. Mala Živka je Angeliki odpustila...

Verica napihuje pravljичne balončke

Kotiček tete Mine

Dragi otroci!

Po vsem svetu praznujejo ljudje maja meseca materinski dan. Gotovo tudi vi ne boste pozabili napraviti ta dan svojim materam majhno veselje. Če nimate denarja za kako darilce, pa recite mami dobro besedo, ki je bo gotovo iz vsega srca vesela. Da ne bi bila ta dan nobena mamica žalostna, srčno želi

Vaša teta Mina.

Čaranje z dominami

Na mizo stremo domine in jih premešamo, med mešanjem pa stisnemo skrivoma eno domino v roko. Nato rečemo igralcem, naj igrajo domino, medtem pa da pojdemo mi iz sobe in bomo, ko se vrnemo, pogodili, koliko pik bo ostalo na koncu igre na zadnjih dveh dominah.

Ko je igra pri kraju, pokrijejo igralci domine s prtom, nakar mi vstopimo in uganemo skupno število pik na obeh skrajnih dominah tako, da povemo število pik, kolikor jih je na domini, ki smo jo bili stisnili v roko in ki jo imamo spravljeno v žepu. In glej, to število se čudovito ujema s številom pik, ki so na obeh zadnjih dominah.

Paziti moramo seveda, da se ne izdamo, ko ponovimo to pri drugi igri z drugo domino.

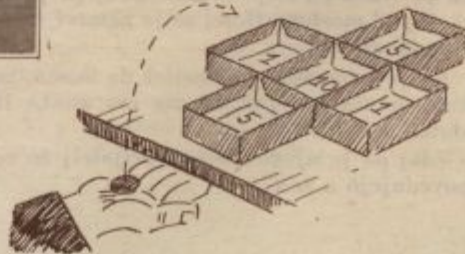

Trije mladi umetniki.
Boris, Ivan in Zlatko
Pregrad iz Maribora.

Prijetna igra

S praznimi predalčki iz škatlice za vžigalice si lahko hitro pripravite kratkočasno igro.

Predalčke zlepite tako, kakor kaže slika, na dnu vsakega predalčka pa zapišite številko. Potem denite predalčke na sredo mize, nakar se igra prične: igralec si položi na odprto dlan novce za 50 par, nato pa udari s prsti ob spodnji rob mize, da mu novce odleti z dlani. Pri tem mora seveda paziti, da bo udarec zaprav močan, da odleti novce v katerega izmed predalčkov. Komur to uspe, se mu zapiše številka predalčka, v katerega je novce padel. Številke se nazadnje za vsakega posebej seštejejo, in kdor ima največjo vsoto, ta je igro dobil.

Tam na voglu . . .

Tam na voglu poleg katedrale
otročička, revčka dva, stojita,
drug se k drugemu tiščita,
vse rdeče rokice so male.
Bose drobne noge mrzab objema,
veter češe razkuštrane lase,
mrzlo v srcu je hudo obema . . .
Zobčki tiho šklepetajo,
ročke drobne trepetajo,
iz oči pa prošnja se razliva.
Pomodrele kakor zrela sliva
ustrnice drhtijo, govorijo:

«Dajte, prosim, kruha košček, dajte!
Očka stroji so ubili,
v bedo kruto nas pehnili . . .
Dajte, prosim lépo, dajte!»

Govorijo usteca, drhtijo,
zobčki tiho šklepetajo,
ročke, vse rdeče, trepetajo:

«Lačna sva, a mama naša mila
nič več nima, da bi založila,
da bi dinar kakšen kje dobila,
kruha košček nam kupila.»

V katedrali orgle, čuj, bučijo . . .
Mimo njiju verniki hitijo . . .
Revčka tam za njimi pa boječe
ročke iztegujeta proseče:

«Dajte, prosim, košček kruha, dajte!»

A nihče, nihče nič ne da,
pogleda le, ko da sta psa,
in dalje speši in hiti
kot glas da orgel ga podi . . .

Otročička, revčka dva, stojita . . .
Vse rdeče rokice so male,
drug se k drugemu tiščita
tam na voglu — poleg katedrale.

O dekletcu, ki ni znalo varčevati

«Pet dinarjev imam!» je zaklical Vinko. «Jaz pa štiri dinarje pet in sedemdeset par!» je rekla Mimica po dolgem računanju. «Dobro,» je dejala teta, «potem lahko gresta z Ano na semenj, kakor sem vama obljubila. Kdor si je prihranil tri dinarje, jih sme na semenju zakupiti. In ti, Breda? Koliko si pa ti nahranila?» Breda je vzdihnila. Zmerom je bilo treba kupovati toliko stvari, da si ni mogla nikoli nič prihraniti. Obrnila je svoj hranilnik, in glej, iz njega so se prikotalili — trije beraški kovanci po pet in dvajset par! Teta je bila zelo huda. «Samo pet in sedemdeset par, Breda? Preveč sladkorčkov si kupovala! Nu, prav žal mi je; potem ne moreš na semenj, ker nisi nič prihranila.»

Uboga Breda! Vinko in Mimica sta šla z Ano na semenj, ona je pa morala oštati doma. Ko jih je videla, da

odhajajo, se je kar malce pojokala. A Breda ni bila nikoli dolgo žalostna. Kmalu je odšla na vaško cesto in krenila po njej, da bi si na travniku natrgala cvetlic. Tedaj je zagledala velikega, lepega metulja. «Oh, tega moram ujeti za Vinka!» je ozkliknila in stekla za njim. Metuljček je odletel, Breda za njim in — tef, tef, tef! je pribrnel izza vogala avtomobil. Mahoma je nekaj počilo, in Breda je ležala v travi.

Na srečo se ji ni nič zgodilo, le njen strah je bil neznanški. Avtomobil je obstal in iz njega je skočil gospod. «Ali si se udarilo, dekletce?» je prestrašen ozkliknil. «Ne, ne!» je rekla Breda in se že spet zasmejala. «O, to je pa Breda!» se je oglasil iz avtomobila deški glas. «Kako, ali ne pojdeš nič na semenj?» je vprašal gospod. «Mislim sem, da bodo danes vsi vaški otroci na semenju!» — «Da,

stvar je namreč taka,» je malce v zadregi menila Breda, «teta mi ni dovolila, da bi šla, ker si nisem nič prihranila. Ne vem, kako je to, da ne znam varčevati!»

«Im, to je pa res nerodna reč,» je odvrnil gospod. Tedaj je zaklical deček iz avtomobila: «Meni je dala petdeset par za sladkorčke, ko sem si odrl koleno!» — «Meni je pa podarila dinar, ko se mi je punčka ubila!» je ozkliknilo majhno dekletce, ki je tudi sedelo v avtomobilu. Med tem je bilo priteklo še nekaj drugih otrok, in vsak je vedel kaj povedati o Bredi, kako ljubezniva je in kako rada pomaga. «Tako, tako,» je rekel gospod, «nu, zdaj pa že vidim, zakaj ne znaš varčevati. Veš kaj: prisedi k nam v avtomobil, da te popeljemo na semenj. Jeli?»

In tako je Breda vendarle prišla na semenj.

Če se sreča smeje (Bolgarska pravljica)

Živel je siromašen mož, ki se mu je zelo slabo godilo. Delal je vse svoje žive dni in se ubijal bolj kakor vsi drugi, vendar vse, kar je zaslužil, ni bilo zadosti, da bi bil mogel od tega pošteno živeti. Ljudje, ki so ga poznali, so ga pomilovali in govorili, da nima sreče.

O tem ubogem trpinu je slišal tudi neki bogat in dober mož, pa si je rekel: «Kaj pa je to prav-za prav sreča? Ali je sploh kaj takega na svetu? Seveda, res je že, da so nekateri rojeni pod srečno zvezdo in imajo zaradi tega tudi kaj pod palcem, drugi pa nimajo nič in se morajo mučiti in mučiti, pa kljub temu ne dosežejo nič.»

Neki dan je siromak šel po svojih opravkih. Prišel je do vode in tu bi bil moral čez most. Tisti bogati mož ga je videl, pa si je dejal: «Zdaj pa poizkusim revežu pomagati.» In položil je na bruno na mostu zlatnik in se skrčil pod mostom. Hotel se je namreč prepričati, ali bo mož, o katerem pripovedujejo ljudje, da nima sreče, opazil zlatnik ali ne.

Ko je siromašni mož prišel do mosta, mu je nekaj šinilo v glavo in je rekel: «Enkrat bi se pa res rad prepričal, kako napravi slepec, če gre čez most.» In zaprl je oči in korakal čez most, kakor bi bil slep. Seveda ni opazil zlatnika.

Zdaj pa je njegov bogati prijatelj že verjel, da siromašni mož nima sreče, in je dejal: «Torej je le res, kar pripovedujejo o sreči.»

(Cv. K.)

Že vse leto se pojavljajo v modnih listih, zlasti v francoskih, tri četrti dolgi plašči-paletoji, vendar se zdi, da pridejo šele letošnjo spomlad in poletje popolnoma na svoj račun. Paletjo je zelo praktičen kos obleke, ker lahko nadomešča pri kostumu jopič ali pa se obleče kot samostojen jopič k raznim oblekam. Pri izbiranju kroja morate biti zelo oprezni. Za majhno, močno postavbo je primeren napol priležen paletjo, ki pa sme biti le deset centimetrov krajši od krila ali obleke. Čim bolj vitka in visoka je postava, tem krajši in bolj zvončast sme biti paletjo. Posebno vitke in visoke so zelo elegantne v paletjo, ki sega le do kolen. Takih modelov se vidi razmeroma največ po modnih listih. K zvončasto razširjenemu paletjo se nosi ozko krilo. Za vsakdanjo nošo, zlasti za hladne dni, si sešijte paletjo iz angleškega blaga ali pa iz kamelskega kosminja, za toplejše dni iz lahke volne, platna ali modnega bombažastega blaga, ki se na oči skoraj ne loči od volne. K popoldanski obleki iz vzorčastega blaga se nosi paletjo iz žoržeta ali pa iz debele ripsaste motne svile. Namesto ovratnika imajo navadno kratke vezanke iz enakega blaga, kakor je paletjo. Te vezanke so značilne za letošnjo spomladansko modo. Izrazito francoski popoldanski komplet je na primer sestavljen iz črnega krila, črnega paletjo ali pa iz kepa in iz črne bluze z belim vzorcem. Kep je zvezan pri vratu s črno-belo vezanko. Bolj prijazen je svetlosiv komplet, dopolnjen z bluzo s svetlim vzorcem na temni osnovi, ali pa svetlozelen komplet s temnozeleno bluzo. Oba sta primerna tudi za k morju ali za na letovišče, in sicer za popoldan in tudi za zvečer, ako ni predpisano popolnoma dolgo krilo.

Poleg kombinacij obleke in paletjo ali kepa je kostum še vedno najbolj praktično oblačilo za pomlad in poletje in sploh za vse leto. Spomladanski kostumi so ponajveč enobarvni, drobno karirani ali pa črtasti, in sicer v solidnih barvah. Nosijo se sivi, rjavi, modri v vseh odtenkih in v barvi bež. Mlada dekleta nosijo tudi svetlejše, rdeče in zelene. Kostum iz volnenega blaga je za dopoldan in popoldan, svilen kostum pa le za popoldan in zvečer. Kostum iz sivomodro črtastega blaga, zraven pa pastelnomodra bluzja je ena izmed posrečenih letošnjih kombinacij. Ako si sešijete tak kostum iz lahkega volnenega blaga, ga lahko nosite ves dan, popoldne si pa zateknite za pas šopek svežih ali pa umetnih cvetlic.

Poleg kostuma, ki pride vedno prav, moramo imeti vsaj eno volneno obleko, ki jo lahko oblečemo pod plašč, paletjo ali kep. Za prijetno izpremembo bo letos spomladanska obleka iz živahnega barvastega blaga ali pa bo vsaj okrašena s svetlobarvnim blagom. Velika moda je modra barva v vseh odtenkih. Prav dostikrat je obleka kombinirana iz svetlega in temnega blaga. Sploh moda

bolj propagira kombinacije raznih odtenkov ene barve kakor pa večbarvne kombinacije. Te spomladanske obleke, ki so dokaj preproste, imajo tako praktičen kraj, da se oblečejo lahko za na ulico tudi brez plašča ali jopiča. Sešite so popolnoma gladko v videzu plašča ali pa so sestavljene iz krila in bluze, ki je podaljšana pod pas, tako da ima obleka videz kostuma. Rokavi so dolgi do zapestja in tri četrti dolgi ali pa segajo samo do komolca. Največ modelov ima rokave samo do komolca. Kratki rokavi so letos zelo moderni, vidimo jih skoraj več kakor dolgih, in sicer pri bluzah in pri oblekah. Ponajvečkrat je edini okras volnene obleke širok usnjen pas, šal v ostri barvi, največkrat enobarven, včasih tudi v dveh barvah, ali pa ovratnik iz pikeja. K malim okroglim ovratnikom iz belega pikeja se nosijo vezanke iz škotskih trakov, k ovratnikom iz organ-dija pa velike petlje v videzu metulja in pa beli žaboji. Brez teh ljubkih malenkosti si skoraj ne moremo misliti preproste volnene obleke.

Volnene obleke in bluze se zapenjajo z velikimi gumbi in sponkami iz lesa, rogovine ali pa iz modne kovine. Dobe se v najrazličnejših velikostih in oblikah. Pasovi so precej široki in se navadno zapenjajo z veliko zaponko iz kovine ali pa iz lesa. Tudi če je pas ozek, je spredaj razširjen z veliko ploščato zaponko. Še ovratniki, šali in petlje ob vratu so pripeti na obleko z zaponkami.

Pri oblekah in bluzah nadomeščajo ovratnike šali in petlje, ki so ponajvečkrat iz enakega blaga kakor obleka. Šali so položeni okrog vratu in zavezani ob strani v veliko koketno petljo. Ako je obleka brez ovratnika in brez šala, tedaj ima ob vratnem izrezu pritrjeno veliko petljo iz škotske svile, tila, tafta ali pa iz celofana.

Dekliške spomladanske in letne obleke se šivajo iz lahkega volnenega in svilenega blaga. Letne obleke bodo karirane in rožaste, imele bodo kratke rokave in bodo zapete visoko k vratu. Pa ne samo dekleta, tudi dame bodo imele letošnje poletje vsaj eno obleko iz vzorčastega blaga, in sicer za na ulico iz pikčastega, črtastega ali kariranega, za pod plašč pa iz rožastega blaga.

Letošnji slamniki, seveda najmodernejši, so precej fantastični. Kako bodo neki prestali preizkušnjo? Ravni in široki so ter imajo majhne in nizke tulce. Nosijo se na vrh glave popolnoma ravno, nekoliko potegnjeni na oči. Okrašeni so z ozkim svilenim trakom.

Koliko modnih zamislov ostane narisanih samo na papirju in natisnjenih v modnih časopisih, ki jih raznesejo po svetu kot najnovejšo modo. Modo pa ne smemo nazvati stvari, ki jo natakne nase nekaj žen, ki hočejo obrniti nase pozornost ali pa imeti nekaj, česar nima nobena druga.

Vse za spomlad

Preprosta spomladanska obleka, sešita iz kariranega blaga in okrašena s pasom, ovratnikom in zapestniki iz belega pikeja.

Promenadna obleka, okrašena s plisiranjem in gubami v videzu pahljače.

Promenadna obleka iz volnenega diagonala. Obleka je popolnoma preprosta, le posamezni deli so krojeni v raznih smereh, kar daje obleki zelo dekorativen videz. Edini okras je petlja ob vratnem izrezu.

Preprosta spomladanska obleka, sešita iz modnega tvida in okrašena z ovratnikom, pasom in zapestniki iz svetle svile.

Spomladanska obleka iz lahkega volnenega blaga. Zapenja se visoko k vratu, prepasana pa je z usnjenim pasom.

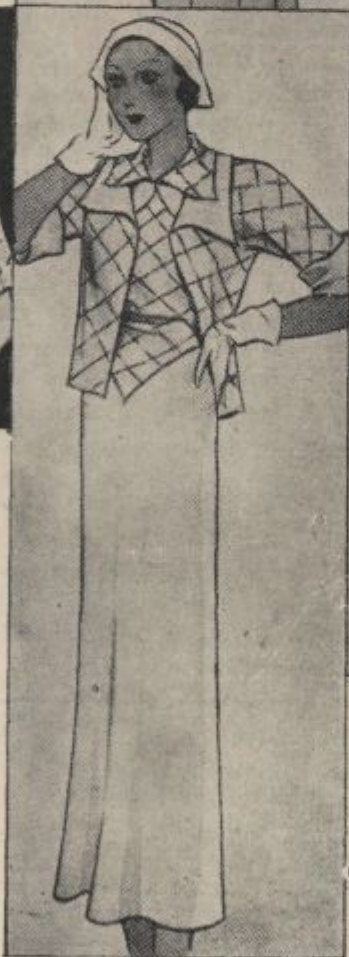
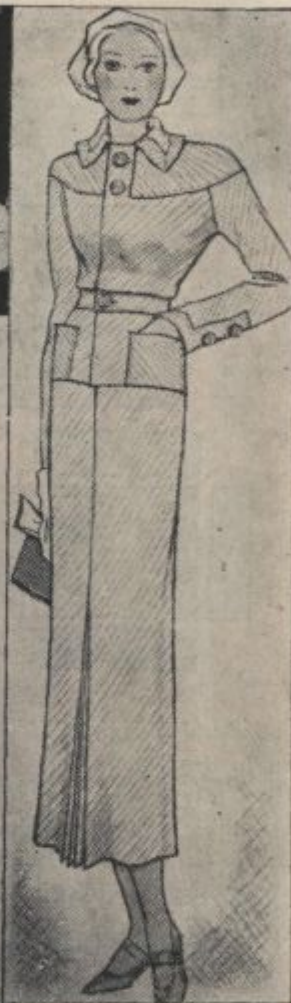
Sportna obleka, sešita iz pestrobaronega kariranega blaga in okrašena z veliko svileno vezanko, ki nadomešča ovratnik. Taka obleka je primerna le za visoke, vitke postave.

Elegantna promenadna obleka, sešita iz modnega diagonala s prav drobnimi črtami. Okrašena je s šivanimi robčki in velikimi lesenimi gumbi.

Promenadna obleka iz karirane volne. Ovratnik nadomešča velika petlja iz svile in svilenega žameta.

Spomladanski komplet

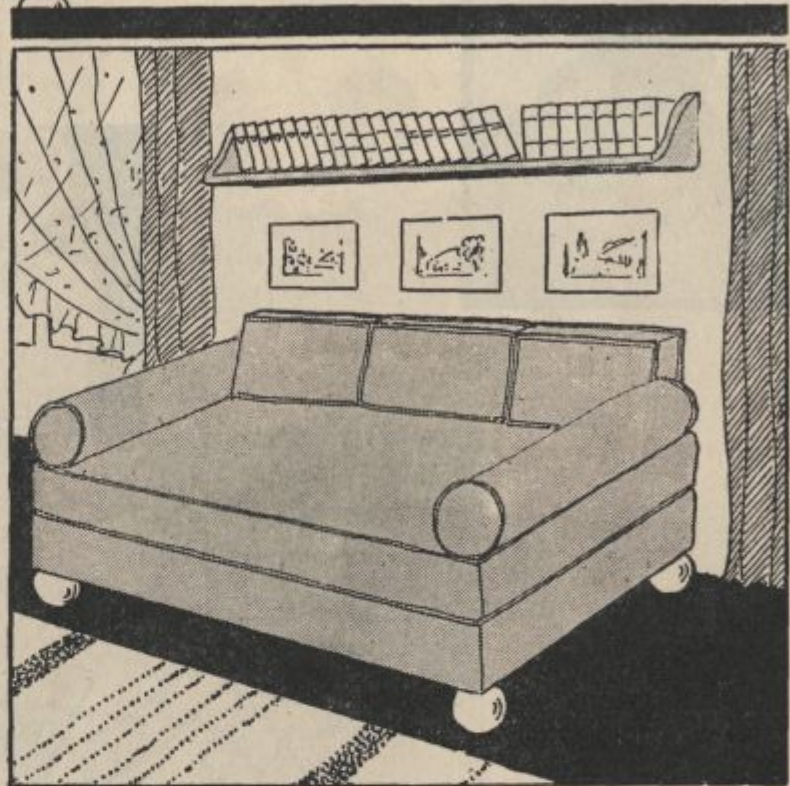
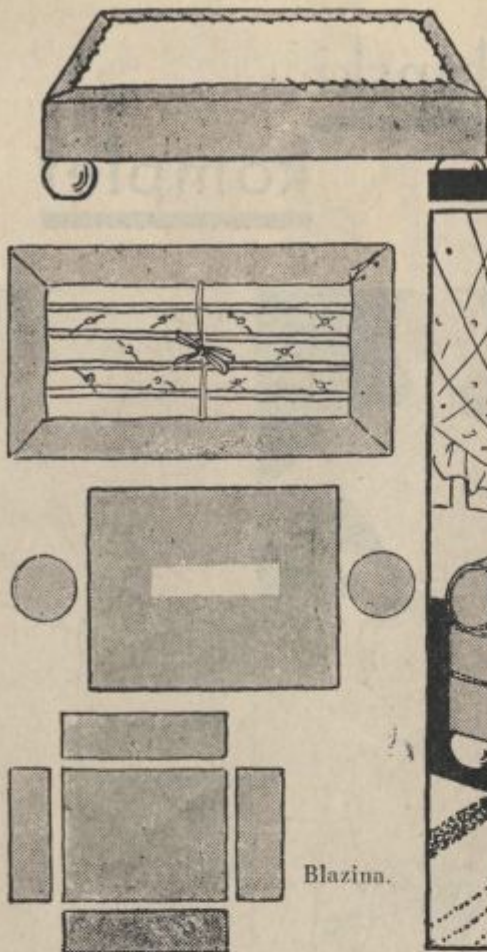

Spomladanski komplet, sestavljen iz obleke in kratkega jopiča. Obleka ima kratke rokave, krojene kimono, prepasana pa je z modnim usnjanim pasom. Krilo je sicer gladko, le na prednjem delu ima vstavljene gube. Jopič ima globoko sedlo, ki se lahko nadomesti s kratkim kepom.

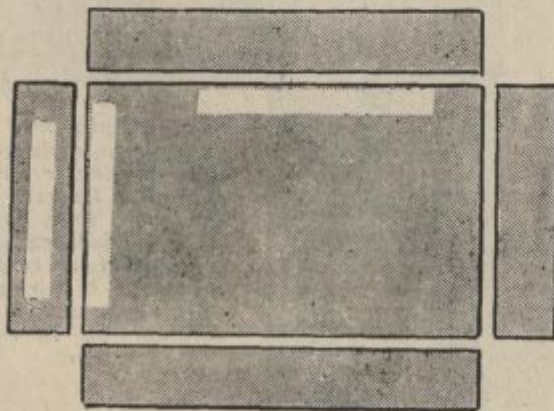
Letni komplet, sešit iz karirane in enobarvne soile. Životek je kombiniran iz karirane in enobarvne soile, krilo pa je iz gladkega blaga. Jopič, ki ima kratke rokave, je iz karirane soile, zapestniki in ovratnik pa iz enobarvne.

Spomladanski komplet. Životek je sešit v videzu telovnika, in sicer je kombiniran iz gladkega in pikčastega blaga, krilo in tri četrti dolgi plašč pa sta iz gladkega blaga. Plašč, ki se zapenja visoko k vratu, je brez ovratnika.

Za moške roke

Moderni divani, ki se zvečer prirejajo za posteljo, imajo stranske blazine narejene tako, da se snamejo ali pa obrnejo navzdol. Spalni divan, kakršen je na naši sliki, je praktičen zlasti zato, ker se da prav temeljito očistiti prahu. Vse blazine so namreč narejene tako, da se pri čiščenju lahko vzamejo stran.

Divan, kakor vsako pohištvo te vrste, je lahko tapeciran visoko, polvisoko ali pa nizko. Za nagačenje pri tapeciranju vzamemo volno, žimo ali morskno travo, za blazine pa lahko tudi cenejši kapok. Za preobleko lahko uporabljamo blago: gobelin, razne pliše, vzorčasto blago za pohištvo, platno, damast, brokat in razne ripse. Danes ta dan nudi tekstilna industrija toliko izbere v barvi in kvaliteti blaga, da lahko vsak izbere po svojem okusu.

Iztepanje od desne strani pri čiščenju blagu gotovo ne koristi, zato moramo to delo opravljati kolikor mogoče oprezno in iztepati, če le gre, od spodaje strani. Kadar pa moramo že iztepati od desne strani, tedaj ovijemo iztepač s cunjjo, za čiščenje pa vzamemo prav mehko ščetko. Najmanj se pokvari pohištvo s čistilcem za prah.

Na naši sliki imate poleg gotovega divana tudi razložen divan, tako da vidite, kam gre blago pri tapeciranju, da boste lahko izračunali, koliko blaga potrebujete za preobleko.

Škandal.

Gospod pride v restavracijo.
— Natak, princite pol litra cvička, preden se zgodi škandal.
Ves prestrašen mu prinese natak, kar je zahteval.

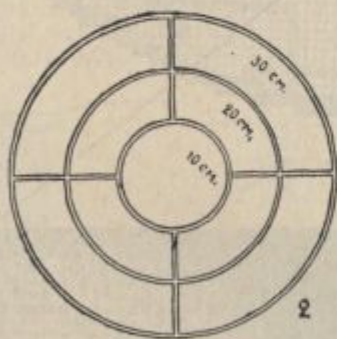
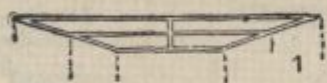
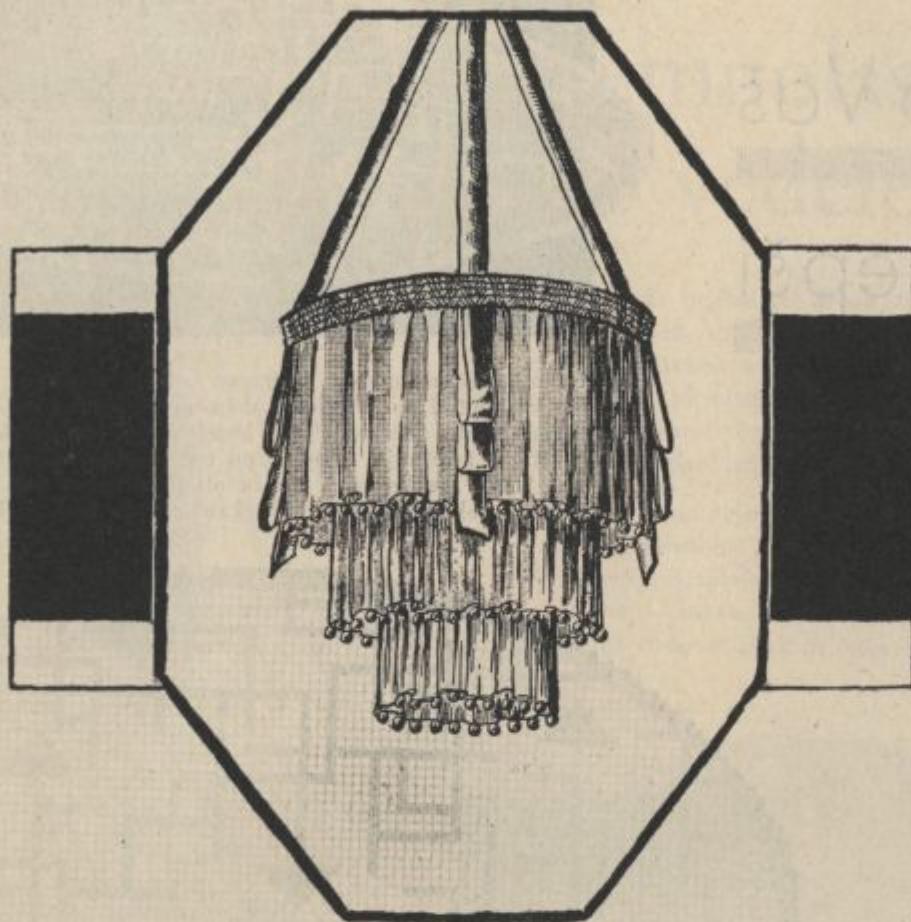
— Še pol litra cvička, preden se zgodi škandal.
— Po šestem pollitru se natak ojunaci in ga tiho vpraša:
— Gospod, kakšen škandal se bo pa zgodil in kdaj?
Gospod se dvigne:

— Zdajle bo škandal, ker nimam denarja, da bi plačal.

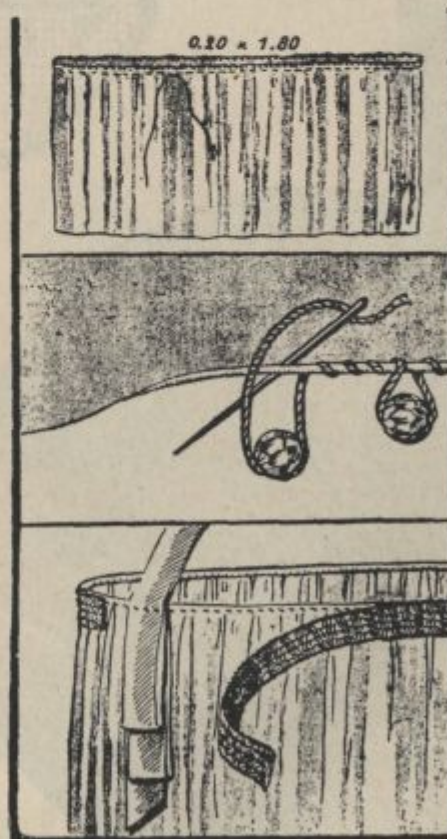
Prezgodnja novica.

— Maks, čul sem, da je preteklo sredo pri tebi gorelo.
— Pšt. Molči! Šele prihodnjo sredo.

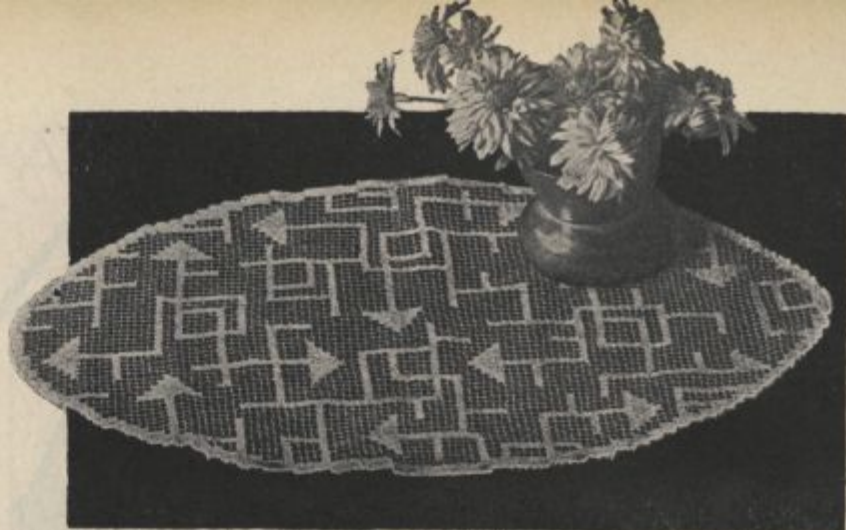
ZA VAŠO SPALNICO

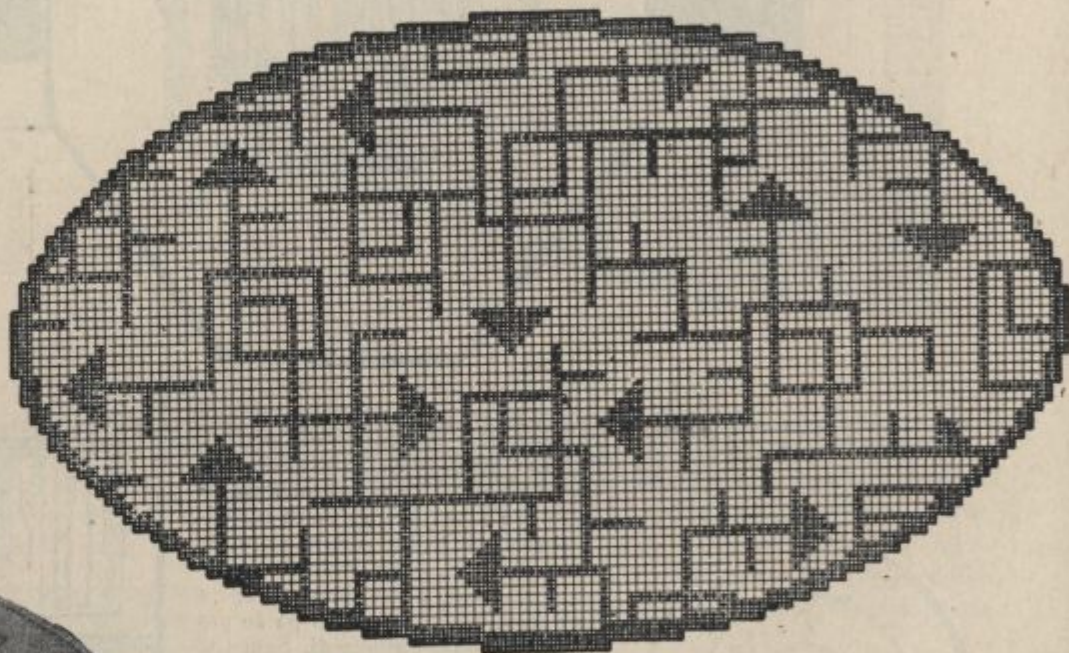
Ostra svetloba, ki pada od luči naravnost v oči, je zelo škodljiva. Koliko prijetnejša je svetloba, ki se mehko razliva po stanovanju in ne bode v oči, ker jo omili primeren senčnik. Ker je več naročnic že izrazilo željo, da bi rade same delale senčnike, prinašamo vzorec za preprost senčnik, zraven pa še navodilo v sliki in besedi. Senčnik, zlasti če je iz temnejšega blaga, mora biti zaradi dobrega refleksa podložen z belo podlogo. Ogradje za senčnik, ki vam ga naredi mož iz tenke žice (sl. števil. 1 in 2), se najprej ovije s tankim belim trakom, kakor je videti na tretji sliki. Na vsak krog iz žice je prišita volana. Kako se volana prišije na žico, je razvidno iz četrte slike. Volane so lahko gladke, položene v gube ali pa nabrane. Spodaj so zarobljene in okrašene z velikimi biseri. Kako se to dela, vidite na stranski sliki. Šiv vrhnje volane se pokrije z okrasno treso ali vrstico, nakar se prišijejo še trakovi, za katere se senčnik obesi.

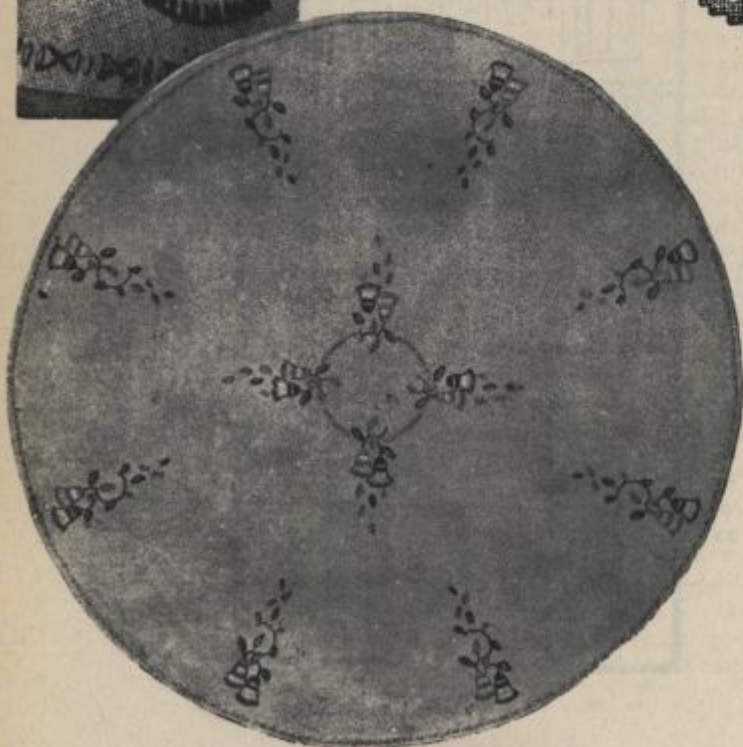
Da bo Vaš dom še lepši

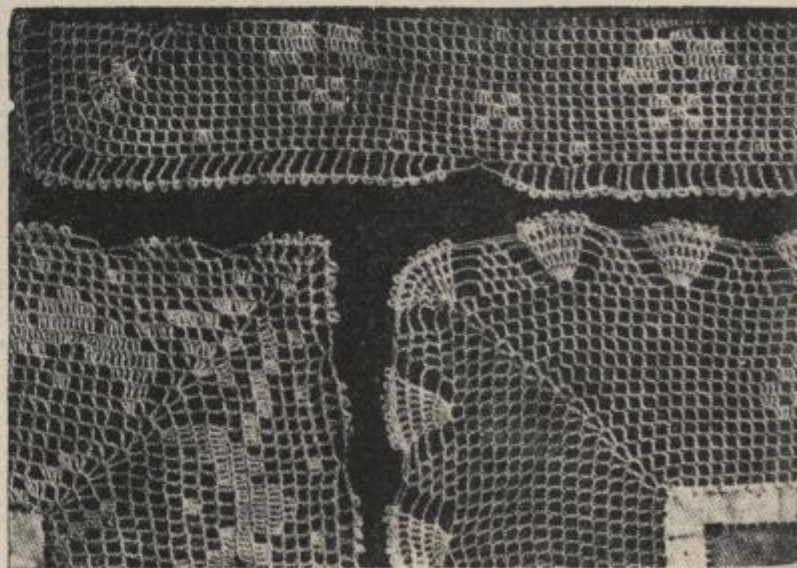
Prtič z originalnim modnim vzorcem, izdelan v tehniki file. Mreža je iz kvačkanca, motivi pa so izšiti z debelim platnenim sukancem v redkem platnenem vbodu. Čim večji prtič hočete imeti, tem debelejšo pletilko morate vzeti za mrežanje. Prtič se po tem vzorcu lahko tudi skvačka, in sicer se lahko svačka sama mreža ali pa obenem tudi motivi. Posebno lep je tak prtič, če je skvačkan iz prav tenkega kvačkanca.

Povečan vzorec za mrežan prtič.

V sobi se lepo poda takle preprost pisan prtič. Delan je na belem ali barvastem platnu v živahnih pisanih barvah. Ob robu je okrašen z ozko obrobo, ki je sestavljena iz križevatih in pločatih vbodov.

Trije lepi kvačkani vzorčki za čipke, s kakršnimi se obrobijo žepne rutice. Za kvačkanje takih čipk se mora vzeti prav tenak kvačkanec od štev. 50 naprej.

Lepa bluza za solnčno pomlad

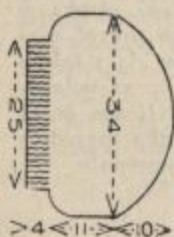
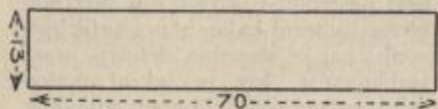
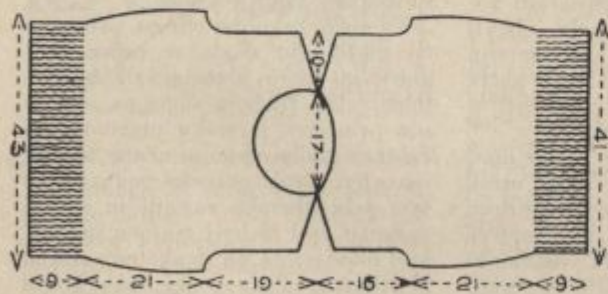
Ko bi temnolaske to vedele...

Vi radi pogledate druge temnolaske, ker Vam ugajajo njih lasje zaradi njih posebne lepote. „Kaj le delajo?“ si mislite. V resnici pa je tako lahko doseči lepe kostanjeve lasje: če si jih redno umivate z Brunetaflorom.

Brunetaflor deluje naravno in na svoj posebni način, ker ima v sebi hequil. S tem je posebno poudarjena kostanjasta barva — barvna snov temnih las. Lasje dobe čudovit blesk in nenavaden lesk!

Preden začnemo plesti ali kvačkati blužo ali žemper, je dobro, da si pripravimo zanj kraj. Po kroju delamo potem brez skrbi in vemo, kje moramo snemati in dodajati. Da se bluža v pasu lepo prime, je dobro, da se naredi 6 do 10 cm širok rob, pleten dve desno, dve levo. Prav tako naredimo rob tudi pri rokavih. Ovratnik, kakršen je na sliki, se plete ali kvačka kar ravno kakor proga, ki se prišije ob vratnem izrezu in pridrži na levi rami z zaponko.

Prinašamo pomanjšan kraj za prednik, zadnik, ovratnik, zaponko in rokav. Povsod so naznačene mere, na predniku, zadniku in rokavu pa še rob, pleten dve desno, dve levo. Sicer pa lahko uporabite za pleteno blužo kraj za blužo s krojne pole. Izgotovljeno blužo morate dobro polikati, ker je potem dosti lepša. Da pa ne boste delali samo navadnih vzorcev, vam povem, da dobite v naši knjigi za kvačkanje in pletenje vse polno vzorcev, tako da si lahko naredite zares lep žemper ali blužo.

Zajamčeno
brez sode in brez ke-
mičnih barvil.

ELIDA SPECIAL SHAMPOO
BRUNETAFLOR

Milica Stupanova:

Več stvarnosti v občevanju z otrokom.

Vsaka mati ljubi svojega otroka najbolj vroče, z najbolj močno, čisto animalično ljubeznijo takrat, ko še ne hodi, ko je še čisto majhen in slab, torej popolnoma od nje odvisen. Takrat je otrok materi najbližji. Takrat občuti zanj tisto čisto nagonsko ljubezen, ki je prav tako močna kakor ljubezen divje zamorske matere. Ko pa otrok shodi, takrat začutijo matere, da se njegova življenjska pot začčenja ločiti od njih lastne. Njih prvotna, nagonska ljubezen, ki jo marsikatera mati ne zna prav izpremeniti v višjo, duhovno ljubezen, jame polagoma otepevati.

Prav zaradi tega pa tudi večina mater v tej prvi življenjski dobi svoje dete vse preveč razvaja, posebno še, ker meni, da je otrok takrat duševno še toliko neobčutljiv, da mu razvajanje ne škodi, kar je pa velika zmeta. Kadar le more, ga vzame na roke, se mu dobrika in ga poljubuje. Ker vsakemu otroku takšno ljubkovanje silno prija, mu seveda potem ni prav, kadar ni v neposrednem stiku z materjo, pa vpije in razgraja tako dolgo, da ga mora vzeti mati spet k sebi. Na tak uspeh je potem mati še ponosna, češ, koliko ljubezni čuti otrok do mene. Taka materina ljubezen je pa sebična, taka mati ima svojega otroka samo zase, da ima koga, ki ga lahko obsipa z ljubkovanjem in razvajanjem, a se ne zaveda, da ima tak razvajen otrok, ki je bil v prvi življenjski dobi preveč obsipan s poljubi in drugimi vidnimi iztazi ljubezni, lahko pozneje v življenju včasih prav težko stališče.

Če hoče mati v občevanju z otrokom pogoditi pravo pot in se varovati preobilice dejanskih dokazov ljubezni, je vsekakor potrebno, da ve, kako nastanejo čuvstva pri otroku. Čuvstva niso prirojena, ampak jih šele vzgoja vcepi v človeka. Iz tega sledi, da ne moremo govoriti o klicu krvi, da ljubezen, ki jo občuti otrok do matere ali ki bi jo vsaj moral občutiti, ni prirojena, ampak da si jo je mati šele privzgojila, toda navadno na napačen način. Dojenček ljubi vsakega, ki ga hrani in ki ga — boža. Božanje, dotikanje dojenčkove kože vzbuja v dojenčku ljubezen do tistega, ki mu nudi ta čut ugodja. Dojenček ima zelo občutljivo

kožo. Posebno občutljiva je koža na ustnicah, na spolovilih in na prsnih bradavicah, pa tudi na ušesih, na tilniku, na podplatih in na dlani. Vsaka mati ve iz lastne izkušnje, da jokajočega otroka lahko uteši na ta način, da ga boža po občutljivih delih. Pogosto utešijo nevedne ali pa brezvestne služkinje malega kričaća na ta način, da ga božajo po spolovilu. Vsako takšno božanje pa je za otroka kvarno, ker mu razburi živčevje. Zato bi morali vsako božanje dojenčka opustiti, kakor bi tudi ne smeli deteta zibati, ga jemati na kolena in ga veliko nositi v naročju. Treba bi pa bilo tudi gledati na to, da bo pri hranjenju, kopanju, previjanju itd. tisti, ki ima z detetom opravka, čim pazliveje in skrbneje ravnal in se čim manj dotikal detetove kože.

Ker je mati tista, ki ima po navadi največ opravka z otrokom, ni čuda, če pozna večina dojenčkov najprej mater in če je njej najbolj naklonjen. Ker pa se razvije vsa detetova ljubezen najprej iz tega sebičnega nagiba, ker je torej usmerjena proti tistemu, ki mu največkrat preskrbi to občutje ugodja, bo vsak dojenček najbolj ljubil tistega, ki je z njim vedno v najtesnejšem telesnem stiku, tudi če to ni mati, ampak služkinja ali kdo drug, torej vedno tisti, ki ga pusti najmanjše pri miru.

Zdi se mi, da večina mater to tudi podzavestno občuti in da prav zaradi tega toliko ljubkuje svojega otroka, da ga čimprej priveže nase, da izvabi iz njega kolikor mogoče zgodaj dokaze naklonjenosti. Ker vidi otrok takrat, kadar ga mati ljubkuje, vedno tudi njen obraz in sliši njen glas, se zveže ta vidna in slišna zaznava v njegovi predstavi z občutkom ugodja, ki ga ima takrat, ko se ga mati dotika in ga boža. Vse to ohrani počasi v spominu in kmalu občuti ugodje že takrat, če le vidi materin obraz ali sliši njen glas. Na ta način nastane tisto veselje, ki ga občuti in izrazi otrok, kadar vidi mater.

Dasi je resnica, da je vsaka mati srečna in ginjena, če izteza otrok proti njej roke, če ji kaže še na drug način svojo ljubezen in sili k materi, da bi ga spet ljubkovala, vendar bi ona ne smela na ta način razvajati otroka in izsiljevati dokaze njegove ljubezni. Otrok, ki je s tem razvajen že v najnežnejši dobi svojega življenja, izgubi možnost, da bi se življal samostojno v svet, vedno hoče nekoga imeti pri sebi, da bi mu bilo topleje in ugodneje, vedno hoče, da bi ga kdo ščitil in varoval. Otroka, katerega je mati na ta način privezala nase, ne zanima ostali svet v dovoljni meri, celo igra izgubi vso privlačnost, samo če lahko pride spet k materi

v naročje ali na krilo. Ker je tak otrok preveč navezan na mater, vlada vedno silna žalost in tečejo solze, kadar se mora od matere ločiti, če ga pošlavi mati spet na tla ali pa celo če odide iz sobe ali iz hiše. Matere se vse premalo zavedajo, da je to za otroka slabo, da bo ta prevelika navezanost na mater, sploh na eno samo osebo, v poznejšem življenju otroka občutno ovirala, ker ne bo dovolj samostojen.

Vsaka mati bi zato morala samo sebe tako vzgojiti, da bi lahko kolikor mogoče opustila v občevanju z otrokom poljubovanje, objemanje in pestovanje. Otrok bo tudi brez teh neposrednih dokazov iz materinega pogleda in iz njene tople besede spoznal njeno ljubezen. Da ne pride sama v izkušnjo, je dobro, če pusti otroka kolikor mogoče samega v sobi ali pa na vrtu, da bo tako nemoteno iskal poti v svet. Dati mu mora priliko, da bo sam z lastno močjo že izza rane mladosti premagoval težave, ne da bi drugi vedno nad njim bedeli in mu pri tem pomagali. Kup peska na dvorišču, manjše jame na vrtu, v katere lahko zleze in iz katerih se mora spet sam izkopati, v sobi blazine in stolčki, to so take ovire, s katerimi se lahko otrok bojuje, še preden prav shodi. Seveda mora mati tudi skrbeti za to, da se mu ne more kaj hudega zgoditi, če se mu pa vendar kaj pripeti, naj ga nikar ne pomiluje, da se ne bo sam sebi zasmilil, ampak naj mu samo iz stiske pomaga.

Mati bo rada opustila vsako razvajanje, če se bo vedno zavedala, da je čas, ko otroka ljubkuje, zanj čisto izgubljen, zlasti zato, ker mu razburja živčevje, pa tudi zato, ker bi se otrok v tem času lahko ukvarjal s koristnejšimi opravki, ker bi lahko uril svoje telo, čute, roke in noge in spoznaval svojo okolico.

Ko otrok nekoliko odrase, približno od takrat, ko shodi, se začne zanj doba, ko mora premagovati že različne ovire. Že hoja sama na sebi in nje priučitev je težka umetnost, ki zahteva obilo napora. Zato se tak razvajen otrok pogosto podzavestno sam sebi globoko zasmili in se zdi samemu sebi še bolj majhen in slab, svet okoli njega pa strahotno velik in neprijazen. Prav v tej dobi, ko bi bolj potreboval očitnih dokazov materine ljubezni kakor v prejšnjih mesecih, pa je navadno deležen manj ljubkovanja, ker se takrat materi otrok notranje nehoti malo odmakne. Zato bi morala mati, ki otroka v prvem življenjskem letu preveč razvaja, gledati vsaj na to, da s takim razvajanjem ponehava in ga polagoma uvaja v stvarno življenje, če že ne more od vsega početka ravnati z otrokom pravilno in pametno.

ZOBNI KAMEN

tiči za zobmi! -

KAŽE USTNO ZRCALO

Skrit za zobmi tiči zobni kamen in uničuje polagoma pa zagotovo zobe in jih rahlja, pa ne samo to, dostikrat zobje zaradi njega celo izpadejo. Ognite se temu — varujte svoje dragocene zobe s Sargovim Kalodontom.

Zakaj samo Sargov Kalodont ima pri nas v sebi znanstveno priznani sulforicinov oleat po dr. Bräunlichu, ki odpravi nevarni zobni kamen in ki prepreči, da se ne naredi drug. Kdor porabi vsak dan nekaj minut za nego zob s Kalodontom — ima vse svoje žive dni zdrave zobe!

SARG DENT

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Ali je masaža obraza koristna?

Že mnogo let se ogrevajo žene, ki bi rade ohranile mlad videz, za masažo kot najidealnejše kozmetično sredstvo. V najnovjšem času pa se je oglasilo dosti zdravnikov, ki trdijo, da masaža obrazu nič ne koristi, ampak mu celo škoduje. Pravijo, da se koža pri masiranju nategne in zavleče v smer masažnih gibov ter postane mahedrava. Ti novi apostoli lepote dopuščajo le masažo, pri kateri tolčemo s konci prstov po koži. Zahtevajo tudi, da ne smemo kreme po obrazu razmazati, ampak jo smemo le vtreti v kožo s konci prstov. Naj bo že kakorkoli prav — še zme-

raj je za obrazne črte in gube* najškodljivejše pačenje. Kdor zmeraj guba čelo ali pa kakorkoli pači obraz, se mu bodo kmalu pokazale stalne gube in črte in ne bo jih mogel pregnati ne z eno ne z drugo masažo.

Parna kopel.

Zdrav človek z zdravim srcem in zdravim krvnim obtokom se časih lahko brez škode okoplje v parni kopeli, ki je zlasti koristna za revmatike. Da bi pa taka kopel čistila kri ali pa jemala maščobo, je bajka. Če izgubimo po parni kopeli en kilogram ali pa še manj, to ni izguba maščobe. Izparili smo le vodo v staničju. Če izpijemo potem nekaj kozarcev vode ali kakšne druge pijače, se ta izguba hitro izenači, ker pač staničje vodo iznova vsrka.

Obrvi in trepalnice.

Tudi najlepši in najpravilnejši obraz izgubi dosti na lepoti in izrazitosti, če so trepalnice in obrvi brezbarvne ali grdo zrasle. Moda britja obrvi v ozek lok čedalje bolj izginja in zdaj so spet moderne ši-

roke obrvi. Toda tudi te morajo biti pravilno negovane in morajo imeti pravo barvo. Kdor ima svetle lase, ima navadno tudi obrvi svetle. Zato jih je treba pobarvati. Priprav za barvanje imamo celo kopico, od navadnega črnega svinčnika za obrvi, ki ga je treba vsak dan uporabljati, pa do barvil, ki drže cele tedne. Treba pa je biti previden pri izbiri barv. Če je obraz svetel in lasje tudi, morajo biti obrvi svetlorjave, ker bi bile črne naravnost neokusne. Trepalnice se lahko barvajo, ker dajejo potem očem poseben sijaj in obrazu večjo izrazitost. Tudi za trepalnice je dosti preparatov. Najprej pa je treba vselej oči in trepalnice dobro umiti, potem pa trepalnice posušiti. Nato nanesemo s stekleno paličico — seveda zelo oprezno — barvo od korenine do konca. Ko se barvilo posuši, ga z miniaturno ščetko lepo razdelimo. Pri barvanju moramo paziti, da ne bomo dobili prehudih kontrastov med barvo obrvi in trepalnic. Če imate sinje oči in temne lase, si pobarvajte trepalnice črno, pa boste dosti bolj izraziti kakor prej.

Ce govorimo o napredku naše industrije, moramo v prvi vrsti spregovoriti nekaj besed o naši stari renomirani firmi: **Kolinski tovarni cikorijske, d. d.** v Ljubljani.

Že od leta 1909. naprej smo imeli priliko občudovati energijo, s katero se je to podjetje počasi, vendar sigurno razvijalo in po svetovni vojni z začetim delom vztrajno nadaljevalo. Bili so takrat težki časi za vso našo industrijo, vendar je **Kolinska** z marljivim in racionalnim delom v l. 1922. popolnoma preuredila svoj obrat, dopolnila tovarno z novimi zgradbami in jo opremila z modernimi stroji, ki garantirajo prvovrstno blago.

Tovarna izdeluje vse vrste kavnih dodatkov, posebno znano «**Kolinsko cikorijo**», «**Redilno kavo**» s srcem, «**Figovo primes**» itd.

Pogon je urejen po najnovejših pravilih tehnike ter znaša kapaciteta tovarne do 180 vagonov letno.

Kolinski kavni dodatek vsebuje prvovrstne hranilne snovi ter je vsled tega zelo zdrav in okusen pridatek za kavo.

Naša sotrudnica si je pred kratkim ogledala to tovarno in je mogla le z zadovoljstvom konstatirati, da vlada vsepovsod v tovarni najlepši red in res vzorna snaga.

To podjetje spada sedaj med naša najbolj solidna domača podjetja in zasluži, da se njegovi izdelki čim več uporabljajo in priporočajo.

Kurjava.

(Nadaljevanje.)

Peči.

Sedaj pa še nekaj o pečeh, ki jih kurimo z drvi in s premogom.

Na kmetih greje hišo velika lončena peč, ki je brez rešetke in zato tudi nima pepelnjaka. V njej peče gospodinja kruh in ponekod v njej tudi kuha kakor na odprtem ognjišču. Kurimo jo z drvi in s šoto kar iz kuhinje ali pa iz veže.

Po istem načinu je zgrajena manjša lončena peč brez rešetke, ki samo greje sobo. Gorišče je v tej peči največkrat predeljeno z zidaním obokom, da kurivo ne leži v pepelu,

kjer ne more zgoreti. To peč kurimo lahko z drvi, rjavim premogom, briketi iz rjavega premoga ali pa s šoto, ki jo zdobimo na majhne kose.

Po večini stanovanj pa ždi v kotu še vedno lončena peč z rešetko. Od prejšnje je toliko boljša, ker gori v njej vsako kurivo, zato ker pada pepel sproti skozi rešetko in ne duši ognja.

Navadna železna peč se hitro segreje, pa tudi takoj shladi, ko preneha v njej goreti. Zato je pripravna le za prostor, kjer mora biti hitro in le nekaj časa toplo. Preden jo zakurimo, je treba z nje dobro zbrisati prah, da ne zasmradi sobe. Zato naj ima kar se da preprosto

obliko in naj bo brez okraskov in nepotrebnih nastavkov. Pepelnjak mora biti prostoren, da pepel ne pada po tleh. Ta peč potrebuje dosti zraka, zaradi česar naj bo zapirač za oddušek izpočetka popolnoma odprt in ga polagoma pripirajmo šele potem, ko se ogenj dobro razgori.

Zadnje čase so nekatere tvornice ustvarile in na vse strani izpopolnile najrazličnejše vrste dobrih železnih peči, ki so začele polagoma izpodrivati tako dolgo oboževano lončeno peč. Te peči so zelo pravne in ekonomične, ker lahko nasujemo vanje naenkrat večjo množino kuriva, ki do večera tli in je soba ves dan prijetno topla.

Za vsako vrsto peči je važno, kako z njo ravnamo, s katerim kurivom jo kurimo in kako velike kose kuriva nalagamo na ogenj. Povsod pa velja pravilo, da kosi šote ne smejo biti večji od pesti, vse vrste premoga pa največ zaležejo, ako so kosi debeli kakor jajce. Večjih kosov kuriva ne nakladajte na ogenj, ker pride potem zrak v preveliki množini v gorišče in sproti hladi segrete pline.

Kurivo.

S šoto kurijo ljudje po navadi samo v krajih, kjer jo tudi pridobi-

vajo. Šota gori dobro le, če je dovolj suha. Kadar hočemo močan ogenj, moramo žerjavico na široko razgresti in nanjo naložiti enakomerno plast za pest velikih kosov šote.

Za kraje, kjer so v bližini gozdovi, so najcenejše kurivo drva. Najboljša so bukova drva, ne dosti slabša od njih so hrastova, manj vredna in manj izdatna so pa brezova, smrekova, jelševa in vrbova drva. Vsaka drva morajo biti kar se da suha, ker boljše gore in veliko več zaležejo. Čim več vlage je namreč v kurivu, tem več toplote se pri gorenju porabi za izparivanje vode.

Po mestih in v krajih, kjer je les drag, z drvi ogenj samo zanetijo, drugače pa kurijo s premogom. Najboljši je črni premog, ki ima lep črn sijaj in se rad lomí. Za domačo rabo je zlasti dober orehovec. V pečeh brez rešetke črni premog ne gori.

Cenejši in slabši od črnega premoga je rjavi premog. Hraniti ga moramo na suhem kraju, da ne vsrka preveč vlage. Za njim ostane, ko zgori, veliko več pepela in žlindre kakor za črnim.

Iz ostankov raznih vrst premoga tlačijo brikete. Briketi so snažno kurivo, ki gori tudi v pečeh brez rešetke, pušča pa precej drobnega pepela. Kadar nalagamo posamezne kocke na ogenj, je najbolje, da vsak kos razpolovimo. Če pa hočemo samo, da ogenj ne zamre, položimo dva do tri cele kose navzkriž, ki še dalje časa tlijo, ako jih zavijemo v štiri gube zložen časniški papir.

Ko k s je ostanek rjavega premoga pri proizvodnji plina ali ga pa topijo v pečeh. Zato razločujemo dve vrsti koksa. Dober koks je zelo trd, se ne drobi in lepo zveni. Ker je luknjast, ga moramo varovati pred vlago. Kadar bi radi, da ostane v kuhinji tudi popoldne toplo, natresemo, ko nehamo kuhati, na žerjavico 3 do 4 cm visoko koksovega drobiža, ki ga nekoliko poškopimo, da prav počasi tli.

Ako kurimo s katerokoli vrsto premoga, moramo podrezati večkrat z grebljico v ogenj.

Kurivo si moramo preskrbeti poleti, ker je tedaj po navadi cenejše in ker je večja verjetnost, da ga spravimo ob suhem vremenu pod streho; drva se pa do zime dobro posuše, da bolje gorijo in da jih lažje cepimo. V kleti naj bo vsaka vrsta kuriva zase in na takem kraju, da lahko pridemo do njega. Najbolje je, ako večje kepe premoga takoj razbijemo, da se ne mudimo v kleti, kadar premog potrebujemo. Nekaj polen naj se vedno suši pri ognjišču, da z njimi hitreje zakurimo ogenj.

Vsa ta navodila naj bodo gospodinjam kaži pot, kako je treba streči pečem in ognjišču, da se ognejo neprilikam in slabi volji, in kako tudi pri kurjavi uveljavijo svojo varčnost, ki je prav lepa in koristna lastnost sleherne gospodinje.

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Zeljnata juha (50). 2. Grški beefsteaki (184). Krompirjev pire. 3. Kompot.

Zvečer: Trdo kuhana jajca na zeleni solati, mešani s krompirjem.

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha s krpicami. 2. Govedina. Pražen krompir. Pomladanska omaka (536). 3. Omeleti.

Zvečer: Usoljen jezik (190). Grahov pire.

Sreda.

Opoldne: 1. Pruska juha (40). 2. Ohrovtove klobasice z belo omako (94). 3. Kompot.

Zvečer: Svinjska jetra v smetani (151). Dušen riž.

Četrtek.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha s špageti. 2. Kumarična pečenka (174). Pekatete. 3. Sadje.

Zvečer: 1. Sir. 2. Kava.

Petek.

Opoldne: 1. Postna zdrobova juha. 2. Ribji guljaž (129). Polenta. 3. Zamorec v srajci (451).

Zvečer: Jajčni omeleti z zelenjavnim nadevom (79). 2. Čaj.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha z rezanci. 2. Govedina. Krompirjev pire. Kisle kumarice. 3. Sadje.

Zvečer: Kruhovi cmoki. Solata.

Nedelja.

Opoldne: 1. Karfiolna juha. 2. Ocvrt piščanec. Mešana solata. 3. Zdrobov zvitek. Kompot.

Zvečer: 1. Liptavski sir. 2. Kava.

Opomba: Številke v oklepajih pomenijo recepte iz naše knjige «Kako naj kuham».

Ker se je obrnilo že več naročnic na nas in nas prosilo za ta ali oni recept, bomo, da jim ugodimo, včasih priobčili tudi kakšen recept, ki ne bo spadal k jedilnemu listu.

Zdrobov zvitek. Najprej naredimo navadno vlečeno testo, ki naj $\frac{3}{4}$ ure počiva. Nato vmešamo $\frac{1}{2}$ kg surovega masla, 4 rumenjake, 3 žlice sladkorja, 3 žlice kisle smetane, $\frac{1}{4}$ l mleka, sol in $\frac{1}{4}$ l pšeničnega zdroba. Tudi ta zmes naj $\frac{3}{4}$ ure počiva in ji šele potem primešamo trd sneg. Ko razvlečemo testo, kar se

da na tenko, ga pomažemo najprej z raztopljenim surovim maslom, nato pa še s pripravljenim nadevom, potresemo pest rozin, 5 dkg zmletih mandeljev, nastrgamo limonovega olupka in potresemo, če imamo rajši sladkega, tudi s sladkorjem. Potem pa testo zvijemo, pomažemo zvitek po vrhu s surovim maslom in ga lepo spečemo. Ko je zvitek pečen, ga polijemo z osladkanim vročim mlekom in ga pustimo v pečici še tako dolgo, da vpije mleko, ali pa prevremo mleko, v katero smo stresli vanilije, in izvzrkijamo v njem 2 rumenjaka in sladkor, pa to serviramo k zvitku za omako.

Jabolčni sneg. $\frac{1}{2}$ kg kisljih jabolk operemo in do mehkega spečemo v pečici, nakar jih takoj pretlačimo skozi sito. Ko se ta mezga ohladi, ji pridenemo 6 dkg sladkorja in sneg iz 2 beljakov, potem pa mešamo vse skupaj tako dolgo, da postane zmes bela. Nato predenemo to mezgo v stekleno skledo in jo serviramo kakor kompot.

Marcipan (Markov kruhek). Potrebujemo $\frac{1}{2}$ kg sladkih in do 15 grenkih mandljev, $\frac{1}{2}$ kg sladkorne moke in 4–6 žlic rožne vode.

Mandelje stresemo v vrelo vodo in jih takoj, ko se radi lupijo, ocedimo, otreemo s čisto krpo in olupimo. Nato jih hkrati s sladkorjem trikrat s strojčkom zmeljemo, dodamo potem še rožno vodo in gnetemo to zmes na deski z rokami toliko časa, da je testo, ko ga prerežemo, popolnoma gladko (nekako 1 uro).

To testo naj počiva do drugega dne. Tedaj naredimo iz testa najrazličnejše oblike, ki jih potem posušimo lahko na tri načine: ali jih posušimo na zraku ali pa denemo oblike iz testa v pekačo za torte, ki jo potem pokrijemo s primerno pločevinasto posodo ali ploščo, na kateri tli oglje (namesto tlečega oglja lahko postavimo v zgornjo posodo kar razbeljen likalnik za toliko časa, da se kruhek ododzgoraj na hitro nekoliko prepeče), ali pa složimo oblikovane koščke testa na desko, pregrnjeno z belim in čistim papirjem, in jih presušimo, da nalahno porumene, v zelo zmerno topli pečici, ker pri večji vročini testo razpade.

Brizgane hrapavice (livanice). $\frac{1}{4}$ l vode, 5 dkg surovega masla in žlico sladkorja kuhamo toliko časa, da zavre; potem primešamo polagoma 17 dkg moke in ves čas pridno mešamo toliko časa, da je testo gladko in gosto in se ne prijemlje več kuhavnice.

Ko se testo ohladi, mu primešamo 3 cela jajca, 3 rumenjake in žlico moke. Nato narežemo za dlan velike kvadrate iz belega papirja in vsa-

Z NIVEA na zrak in solnce!

Že spomladi — sedaj je posebno lepo! Toda prosim oprezno, ker je solnce močno, Vaša koža pa se je radi zimske obleke odvadila solnca. Zato zavarujte telo z Nivea-Cremo ali Nivea-oljem, ker Nivea varuje in neguje kožo in pospešuje

lepo, prirodno zagorelo polt.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. z o. z.,
Maribor.

kega posebej pomočimo v raztopljeno mast. Potem denemo testo v brizgalnico in iztisnemo iz nje na vsak papir okrogel venček, ki ga pozueje s papirja stresemo v razbeljeno mast, potresemo posodo narahlo sem in tja, in ko venček narase in spodaj zarumeni, ga obrnemo. Ko pobiramo venčke iz masti, jih pokladamo na sito ali pa na pivnik in še vroče pomazemo s sladkorjem, kateremu smo primešali nekoliko rožne vode (12 dkg sladkorja).

Ako ti venčki premalo narasejo in prehitro zarumene, je znamenje, da je testo pregosto, zato mu moramo dodati še eno jajce.

To pecivo serviramo toplo z vanilijevo peno, z vinsko peno (šodójem) ali pa z malinovcem. Dobro je pa tudi ohlajeno.

Iz enakega testa ocvremo na masti lahko tudi snežene kepe tako, da zajemamo testo z žličko in mečemo okrogle kepice naravnost na mast. Ko so pečene, jih povaljamo v sladkorni moki. Opozorjam pa, da morajo te kepice na masti močno narasti in se dobro prepeči, ker sicer rade upadejo.

Pri teti Marici in njenih putkah.

(Nadaljevanje.)

«Na kaj moram paziti, kadar kupujem petelina, da dobim dobro žival, ki mi bo koristila pri moji kurjeriji?»

«Veš, da so to že vprašanja, ki jim kurjerjenci neradi odgovarjajo. No, pa

naj bo, ko si ravno ti in ko se tako žrtvuješ za vaše naročnice. Kadar kupuješ petelina, ni poglavitno to, kakšen je na videz. V prvi vrsti moraš vprašati, kakšna jajčarica je bila njegova mati. Še bolje pa je, če ima petelin že kaj hčerk, pa da zveš, kako one neso. To je za petelina najboljše izpričevalo. Seveda tudi ni vseeno, kakšen je petelin na videz. Čim bolj so poudarjene pri njem lastnosti moškega spola, tem boljši je. Glej tudi, kako se vede, ali je zadosti živahen in gospodovalen.»

«Ali potrebuje petelin posebne nege?»

«Izpred vsega moraš paziti, da se ti ne izčrpava, to je, da ne hujša. Zato je prav, če ga od časa do časa stehtaš, da veš, pri čem si. Za plemenske dobe, zlasti spomladi, je dobro, če mu daješ poleg vsakdanje še posebne hrane. Ne samo da je petelinovo telo ogroženo po delu, se tudi dostikrat primeri, da je petelin do svojih kokoši preveč vljuden in ne zoblje, samo da imajo putke dovolj. Nič se ne sme, marsikaj bi se lahko ljudje naučili od živali! Nekateri pa imajo navado, da petelina v mrtvi dobi ločijo od kokoši. To pa zanj ni dobro, ker na ta način zamre petelinova spolna sposobnost. Tudi v tej dobi moraš petelina po nekajkrat na mesec spustiti med kokoši. Najpozneje decembra ali pa januarja meseca moraš petelina zopet pustiti med njimi. Čim težja je vrsta kokoši, tem prej moraš spustiti mednje petelina. Ako hočeš doseči pri svojih kokoših prav lepe uspehe, je dobro, da imaš za eno jato dva petelina. Potem ju pa izmenoma, zdaj tega, zdaj onega, pustiš h kokošim. Ne samo zato, da se ti eden ne izčrpava preveč in da sta oba vedno enako čvrsta, ampak tudi zato, da so vse kokoši enako opljene. Saj je znano, da tudi petelini delajo razliko med putkami, da so jim nekatere bolj všeč, druge pa

manj. Bog se usmili, tudi kokoši so živa bitja, ki se ravna po prirodnih zakonih kakor ljudje. Zato moraš petelina, ki ima posebno dobre lastnosti, čim dalje ohraniti in ga uporabljati za rejo, ker ti lahko veliko koristi.»

«Kdaj pa je najugodnejši čas, da si kupim petelina?»

«Če hočeš kupiti dobro in poceni, ne išči spomladi, ko je zadnji čas, ampak že jeseni. Petelinov imaš tedaj večjo izbiro in po nižji ceni, ker morajo prodajalci dobiti prostora za novi zarod. Pa tudi živali se do spomladi bolj navadijo druga na drugo, da gre potem reja lepo izpod rok. Jeseni pa lahko tudi dobro presodiš vrednost petelina po tem, kako neso njegove hčere. Torej kupi petelina na vsak način jeseni, in ne spomladi.»

(Dalje prihodnjič.)

Zdravi in lepi

boste vedno ostali,
če boste redno uporabljali

**Izpiralno
sol Isla.**

Blagodišeča
prirodna sol
za intimno
nego telesa.

✱

Pazite na originalni zavitek!

Če vzrok ti je znan, ne boš dolgo bolan

To je glavno pravilo zdravilne umetnosti, temu se pa pridružuje pregovor: «Če bolezen se pojavi, povprašaj najprej, kaj želodec pravi», kajti kakor pričajo tisočletna opazovanja, je želodec največkrat izhodišče tudi takih bolezenskih pojavov, ki so za nevesče oko videti brez vsakih zvez z želodcem.

Končno pa ne more biti vsakdo poučen o postanku vseh boleznih in torej ne more vsakdo vedeti, da nastanejo n. pr. tudi mozolji in mnoge druge kožne bolezni zaradi pomanjkljivega delovanja želodca in črev, ravno tako kot imajo nasprotni pojavi, kakor hujšanje, debeljenje skoraj vedno vzrok v nerednem delovanju prebavnih organov.

Tudi neredno kroženje krvi, ki povzroča toliko obolenj, se skoro vedno nanaša na bolan želodec in črevesje, kakor tudi bledica, slabost, slabokrvnost, nespečnost, prerano staranje itd., ker vse to je v zvezi s krvjo, kri pa je življenje. Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo in ženejo zdravo kri po telesu.

Tudi poapnenje žil in starostna onemoglost imata svoj vzrok v pomanjkljivem kroženju krvi. Zaradi tega je dolžnost bolnih kakor tudi zdravih, starih in mladih, čistiti prebavne organe tako, kakor se mora čistiti vsak stroj, če hočete, da redno deluje.

In če nastopijo motnje, kakor: pomanjkanje teka, beli jezik, slab okus, slab duh iz ust, nerazpoloženje, kolcanje, zgaga, glavobol, zlata žila, hipna slabost, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celo zaprtje, potem nikar ne oklevajte, temveč telo dobro prečistite s priznanim sredstvom Planinka čajem Bahovec, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč. Zahtevajte pa v lekarnah izrečno Planinka čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v zaprtih in plombiranih paketih po 20 Din in z napisom proizvajalca: Lekarna Mr. L. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg.

(Ogl. reg. Sp. br. 1849, 6. VII. 1932.)

ŽULJI

Ce so Vaše noge občutljive, če Vas žulji bodejo, grizejo in pečejo dodajte vodi Saltrat Rodell, dokler ne dobi videz mleka. Ko pomosite noge v to mlečno kopel, se bo izločil kisik, ki je nosilec zdravilnih soli, prodrl bo v znojnice, zdra-več in umirjajoč kožo in kožno tkivo. Žulji Vas ne bodo več grizli in pekli. Krvni obtok bo popolnoma obnovljen in občutili se boste prijetno in zadovoljno. Žulji se bodo omeščali v veliki meri, da jih bo mogoče popolnoma odstraniti s korenino vred. Odrgnjena mesta se bodo zacelila, oteklina pa bodo splahnele. Lahko boste nosili čevlje za celo številko manjše kakor poprej.

Saltrat Rodell se prodaja povsod v strokovnih prodajalnah z našim jamstvom. Njegova cena je zela zmerna

BREZPLACNO. Na podlagi posebnega dogovora s izdelovalci lahko sedaj vsak čitatelj tega lista dobi brezplačno zadostno količino Saltrat Rodella. Pišite še danes. Ne pošiljajte denarja. Naslov: M. Neumann, service 15 - A, Zagreb, Boškovičeva ul. 44.

Vsakdanja povest . . .

(Resničen dogodek.)

Gospa Ivanka je stala pred ogledalom in ni bila zadovoljna. Vendar se ni užalostila. Zapustila je ogledalo in pisala svoji prijateljici Vidi, ki je bila zmeraj lepa in mlada, za kar so jo vsi zavidali.

Gospa Ivanka stoji zopet pred ogledalom in je zadovoljna. Ona uporablja zdaj, tako kot njena prijateljica Vida, za dnevno negovanje zdravja in lepote:

Fellerjevo Elsa-pomado za zaščito lica in kože, ki je izdelana po vseh pravilih medicinske kozmetike in zanesljivo deluje proti solnčnim pegam, prav tako kakor proti drugim nedostatom kože.

Fellerjevo Elsa-pomado za rast las proti izpadanju in prezgodnji osivelosti las, proti prhljaju itd. — Po pošti 2 lončka franco za naprej poslanih Din 45—, kajti povzetej se stane Din 10— več.

Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote (lilijino mlečno, iz lilijine kreme, rumenjakovo, glicerino, boraksovo, katanovo in milo za britje), 5 kosov v poljubni izbiri Din 52—.

Poskusite enkrat in zadovoljni boste!

Naročite v Elsafluid-tovarni: **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsa-trg 280** (Savska banovina).

J. J.:

Vrtna dela meseca maja.

Meseca maja sejemo in sadimo vse, česar še nismo storili do zdaj. Zato pregledamo vrt in izpopolnimo to, kar bi nam manjkalo. Najzgodnejšo povrtnino, ki smo jo morda že porabili, kakor špinačo, redkvice, pa nadoknadimo.

Hkrati pa moramo misliti zdaj tudi že na jesen in zimo.

Maja meseca sejemo oziroma sadimo posebno: fižol vseh vrst, krompir vseh vrst, kumare, buče, melone, solato raznih vrst, kolerabo (nadzemeljsko in zemeljsko), ohrovt, karpus ali zelje, redkvice, grah vseh

vrst, špinačo, karfiolo ali cvetače, paradižnike, peso, korenje, zeleno in peteršilj, radič ali cikorijski; proti koncu meseca pa sejemo tudi že prvo zgodnjo endivijo.

Vrt pridno okopavamo, posebno po dežju. Okopavanje ni potrebno samo zaradi rahljanja zemlje in trebljenja plevela, ampak je potrebno posebno zaradi tega, da se zemlja ne izsuši. Znanstvena raziskovanja so pokazala, da izhlapeva voda iz nižje plasti skozi majhne luknjice, ki se stvorijo skozi zgornjo plast prsti. Ako zgornjo plast prekopljemo, pa te cevke uničimo, in voda ne more več izhlapevati. Zato ostane po dežju okopana zemlja dalje časa vlažna.

Poča in steze osnažimo. Za napravo nove trate je zdaj najlepši čas. Seme skali hitro in enakomerno. Posebej velja to za bolj senčne lege. Na solnčno ali senčno lego se moramo ozirati tudi pri izbiri semena. Na m² ga potrebujemo 30 do 40 g.

Zdaj prenesemo na plano tudi sobne cvetice in druge rastline, ki jih pa ne smemo izpostaviti žgočemu solncu, posebno ne opoldanskemu in popoldanskemu.

Potem vsadimo tudi pelargonije, georgine in begonije, kane itd. Od cvetele ciklame (ali samo njih gomlje) postavimo z lonci vred na napol prisojen kraj in jih pustimo kakih 8 tednov v miru (ne da bi jih preveč zalivali; samo toliko moramo paziti, da se ne posušijo), da si odpočijejo. Ko usahnejo stari listi, jih presadimo in zalivamo, nakar začnejo rasti novi listi. Listom pa sledi proti jeseni cvetje. Torej: ne zametujmo odevtelih ciklam!

Vode vrt maja meseca ne sme stradati. Ako ga ne zmoči dež, mo-

ramo storiti to mi. Do vročine škropimo podnevi, ob vročini pa na večer. Škropiti moramo posebno tudi mlade trate, druge pa pokositi.

Praktični nasveti

Gospodinja svetuje

Zelena in črna barva ohranita svežost.

Vlaga, zrak, svetloba in mikroskopski drobcici kovin povzročijo pogosto, da postanejo mastna živila žarka. Po najnovejših poizkusih je svetloba med njimi najnevarnejša. Poizkusi so dognali, da so se med živili, ki so bila zavita v raznobarvne papirje, ohranila najdalje tista, ki so bila zavita v zeleno ali črno, medtem ko so vsa druga postala hitro žarka. Poizkuse so delali z mastjo, surovim maslom, kuhanim maslom in orehi.

Kis.

Strokovnjaki so dognali, da vinski kis ni škodljiv, kakor so mnogi trdili. Saj so rekli celo, da uniči vsaka kapljica kisa kapljico krvi! Slabokrvnost nastane kvečjemu lahko pri pretiravanem uživanju kisa, toda isto se lahko zgodi pri tistih, ki jemljejo namestu vinskega kisa citronov sok. Samo pri želodčnih boleznih je citróna boljše. In še nekaj moramo pomisliti: kis je domači izdelek, citrone moramo pa uvažati.

Od srca — do srca

... da bi namestu druge žene delale vsekako drugače, sveda bolje.
... da vodi pot do sreče samo čez izpolnjene želje.

... da jim mora sreča kakor nekaj samo ob sebi umevnega sama od sebe pasti v naročje.

... da je življenje račun, ki se mora vselej iziti brez ostanka.

... da lahko presodijo človeka do dna duše, če izpregovore z njim pet besed.

KATALOG PUBLICITAS.

Velika in jubilejska izdaja našega časniškega kataloga je izšla in prinaša vse potrebne podatke o jugoslovanskem časništvu. Za tistega, ki oglašja, je potrebno, da pozna vse možnosti oglašanja. Oglašanje stane denar, zato je treba reklamni proračun pravilno sestaviti. Katalog — to standardno delo naše ustvarjalne moči — bo vsakomur, ki potrebuje oglase, res najbolje služil. Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, Beograd, Kralja Milana 10.

VARUJTE svoj obraz proti kožni rdečici, kožnim razpokami, počeni koži, nadležnim in kazečim pojavom, ki so posledica mrzlega vremena.
Samo ena lepota krema, ravnotako zdrava kot učinkujoča in v svojem učinku vedno enaka.

CRÈME SIMON
napravi Vašo kožo gibko in obvarje njej sijaj in mladostno svežost kljub strogosti zime.
Pazite strogo na navodila za uporabo.
Zjutraj in na večer namažite na še od umivanja vlažno kožo malo

Naročilna za list s krojno prilogo in 5 gospodinjstvih knjig: za vse leto Din 105—, za pol leta Din 54—, za četiri leta Din 27—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5—; za Italijo Lit 50—.
Posamezna številka Din 5—, krojna priloga Din 2—, gospodinjstvena knjiga Din 30—.
Deset brošuranih leposlovnih knjig Din 100—, vezava teh knjig Din 40—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnništvo Rija Podkrajskova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I.
Rokopisi se ne vračajo.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani
predstavnik Miroslav Ambrožič.

Gospe in gospodične.

Če hočete ohraniti svežost in nežnost Vašega obraza in mehko polti, uporabljajte samo povsod znano in priznano

LILAS - KREMO

pa se boste prepričali, da že po kratkem času s svojim idealnim delovanjem prekaša mnoge domače in tuje podobne proizvode. Edino pravo in nepotvorjeno proizvaja **lekarna pri «CRVENOM KRSTU»**, Mr. L. Gayer, Zagreb, Ilica 79. — Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

ZASTOPSTVO NAŠEGA LISTA
IMA ZA CELJE IN OKOLICO

KNJIGARNA „DOMOVINA“
CELJE

Prsni čaj

„Triglavsko roža“

pri vseh pljučnih obolenjih, zlasti pri kašlju, bronhijalnem katarju, hripi, naduhi, vnetju sapnika.

Pospešuje tudi presnovo. Pospešena presnova skrajša proces zdravljenja. „Triglavsko roža“ se dobi v vsaki lekarni in le v originalnih zavitkih po Din 17.—

Naročila sprejema „Triglavsko roža, Ljubljana, poštini predal št. 3.

Odobreno od ministrstva za soc. politiko in narod. zdravje S. 30 542/33.

Modni
atelje

VERA

NEBOTIČNIK, 6. nadstropje

LJUBLJANA

GAJEVA ULICA 1

Telefon številka 24-63

Eleganca
Točnost
Solidnost

Lepo vezana knjiga

bodi kras knjižnice

v Vašem domu!

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

Knjigoveznica

Jugoslovanske tiskarne

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/II.

KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLIŠARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

...NE MUČI SE

Vremi

Schichtov

RADION